

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Prvi december 1930

Preteklo je dvanaajsto leto, odkar so se trije jugoslovanski rodovi zedinili v skupno neodvisno državo. Ker so bili, eni delj, drugi manj podvrženi tujim narodom, med seboj ločeni in svobode ne rajeni, je čisto naravno, da notranja ureditev in okrepitev te države pomeni dogajanje, ki v enem desetletju ne more biti dovršeno. Tudi ne more tak proces iti v premii trti vedno narzgor, ampak je končni napredek nujno rezultat mnogih kolebanj, zdaj neuspešnih, zdaj posrečenih poizkusov, neprenehajočega truda in iskanja. Hvala Bogu, da moremo po enem deceniju reči, da kljub marsikateri zmoti in padcem ali pa ravno zaradi njih napredujemo in smo se idealu naše enote, sodelovanja in notranjega soglasja znatno približali.

Samo koristiti nam more, če si ob tej slovesni priliki predočimo, kateri je bil poglavitni vzrok, da je bil tempo sovrščanja različnih delov našega novega državnega telesa bolj počasen nego se je v prvem hipu elementarnega navdušenja nad velikim, iz zgodovinske nujnosti porojenim dogodkom pričakovalo. To je bila nesrečna politika izvestnega kroga, ki je hotel brez pomislekov glede na izbero sredstev vsem vsiliti svoje strankarsko zamenjavanje življenjsko potrebne edinstvi, sloge, soglasja Jugoslovancov z mehanično enakostjo, enoinistostjo in enoličnostjo. Že Vuk Karadžićev slovar pove, da srbskohrvatsko »jedinstvo« pomeni točno to, kar slovenski jezik izraža z besedo »edinost«, to je: harmonično sobivanje in sodejstvo različnih delov v življenju skupnosti enote, v kateri raznoličnosti ne ugasnejo, ampak služijo tem bujnejšemu življenju celote. Racionalistična miselnost enega dela našega izobraženstva, ki je v nove čase stopilo z nazori osemnajstega stoletja, je s to zamenjavo zagrešila veliko zamudo v poteku našega notranjega zedinjevanja.

Temu se je pridružilo drugo dejstvo: da je bila in je žal tudi še danes prevelika množica onih, ki s svojo majhnostjo teorijo preveč kričejo kontrast k zgodovinski velikemu času. Deloma je to razumljivo iz preteklosti, ko je podložnost poleg redkih genijev rodila nešteto čredo nesamoslojencev, klečeplazcev in oportunistov; deloma pa iz povojne dobe, ki je izrazita doba razpadanja, iz katerega se bo rodilo novo šele po zelo temeljitih in bolečih prelomih. Sedanji moment človeške zgodovine je označen po nekakem spiritualističnem fanatizmu na eni in najsirovejšem materializmu na drugi strani; iz silnih skrajnostih in po kole-

banju enega in istega individua iz najbolj divjega boljševizma v najbolj mistično reakcionarstvo. Popolnoma analogne pojave smo imeli v 11., 15. in 18. stoletju. V takem okrožju uspevajo najbolj avanturisti, špekulanti in računarji

z vsakokratnim položajem. Da tudi med nami slednje sorte ljudi ni malo, nam potrjuje vsakdanja izkušnja. Da so pa nesamoslojni inteligenti, ki k vsaki stvari pravijo: da, samo da ostane zdrava njihova koža, samo ovira vsa-

kenu resničnemu napredku, za to ni treba dokazati.

Da v tem času evropskega brezpotja, nejasnosti in občutnega pomanjkanja iz irčnih načel izvirajočega idealizma nismo še bolj zabodli, se imamo zahvaliti svojemu koreninsko zdravemu jugoslovanskemu narodnemu instinktu. Iz tega zdravega narodnega čustva je potekel tudi manifest našega plemenitega vladarja, ki je hotel naš pogled dvigniti iz vsakdanjosti nesoglasij in sporov, ki so jih južni Slovani podedovali od preteklosti. Danes smo v momentu, ko se imajo blagodejni učinki velikopotezne inicijative našega kralja izdeštevati na vseh poljih našega javnega življenja in ko ima zajeti zamisel složenega sožitja Jugoslovancov v eni nacionalni državi v aktivnem soustvarjanju vse sloje prebivalstva in vsakega količaja zavednega državljana.

Da se bo to v polnosti uresničilo, da nas k temu kliče glas naše pristne narodne duše, da to od nas terja naša bodočnost, nihče ne dromi. Treba je samo, da se to delo izvrši čim korenitejšje, da ne bo na njem nobenega videza, ampak sama resnica, da bodo njegovi sadovi dozoreli čim prej. Neobhodni pogoj za to je, da najde velika misel vrednih sodelavcev v nas samih. Naša notranja edinstvo more biti le plod svobodnega sodelovanja, samohotnja in resnično sprejetih velikih vzpodbud, katerim moramo sami dati naši biti odgovorjajočo obliko. To pa morejo samo pravi močje, etično dozoreli državljani, ki samostojno mislijo, ki se čutijo za usodo skupnosti neodgovorne in za svoj patriotizem ne rabijo nobenega plačila. Za tako zdravo skupnost človek, ki zna samo kriviti hrbet, pa je duševno popolnoma sterilien, ni nič menj škodljivo ko oni, ki samo kljubuje, ne da bi znal sam kaj ustvarjati.

Nam in vsemu krščanskemu kulturnemu človeštvu se naglih korakov bližajo usodni, odločujoči časi, ki nas morajo najti pripravljene. Zato nam v našem narodnem življenju ni dovoljena tista brezskrbnost, lahkomišljenost in pasivnost, ki je lastnost hlapčevstva ravenih, ne pa za svobodo rojenih ljudi. Le notranje svobodni, pokončni možje morejo koristiti skupnosti, h kateri doprinasajo svoje misli, svoje pobude, etične vrednote svojega rodu in značaja. Da bi velike ideje kraljevega manifesta po dvanaajstih letih našega osvobodjenja in zedinjenja našle čedalje več takih sodelavcev in solzorcev, je tako naša prirsna želja kakor trdno in radostno pričakovanje.

Napredovanja pri banski upravi

Belgrad, 29. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev so postavljeni pri banski upravi dravske banovine za načelnika upravnega oddelka banske uprave v 3a-I dr. Leon Stare; za policijskega svetnika uprave policije v Ljubljani v 4-I Viktor Kokalj; za policijskega svetnika uprave policije v Ljubljani v 4-I Avgust Del Linc; za banskega svetnika pri banski upravi dravske banovine v 5-I dr. L. Bogataj; za tajnika okrajnega načelstva Radovljica v 5-I dr. Janko Vidie; za okrajnega podnačelnika Murska Sobotna v 5-I dr. Franc Kratina; za tajnika banske uprave dravske banovine v 6-I Ivan Legat.

Napredovanja profesorjev

Belgrad, 29. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra prosvete in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so povišani tili profesorji: v 1-3 iz 1-4a Ljudevit Vazzaz na moškem učiteljskem v Ljubljani in dr. Josip Demšar na moškem učiteljskem v Ljubljani; v 1-6 iz 1-7 Albin Zalaznik na I. drž. gimnaziji v Ljubljani in dr. Franc Sušnik na realni gimnaziji v Mariboru.

Nastavitev upravnega pisarniškega uradništva

Belgrad, 29. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev so postavljeni za upravnega pisarniškega ravnatelja v 1-III Emil Kratochvil; za upravnega pisarniškega uradnika okrožja Kočevje v 1-III Viktor Erkel; za upravnega pisarniškega uradnika okrožnega načelstva Celje v 1-III F. Kocini; za upravnega pisarniškega uradnika v 1-III okrožja Celje Josip Zadnikar; za upravnega pisarniškega uradnika načelstva Litija v 1-III Franc Pleničar; za upravnega pisarniškega uradnika okrajnega levj breg v 1-III Albert Kropelj.

Izjave ministra za soc. politiko

Mostar, 29. nov. p. Danes se je mudil v Mostarju minister za socialno politiko in narodno zdravje Preka. Sprejel je častnike in jim izjavil: Moja pot je čisto zasebna značaja in nisem o tej poti nikogar obvestil. Davi sem imel konferenco s svojimi prijatelji. Minister je izjavil, da je popolnoma dokončan zakon o socialnem zavarovanju, ki ga je predložil ministrskemu svetu. Razen tega se intenzivno dela na zakonu o naseljevanju in izseljevanju.

Marinković o balkanski zvezi

„Balkanski narodi bi se lahko sporazumeli, da ne bi bilo izvenbalkanskih činiteljev“

Varšava, 29. nov. ž. »Slovo Polskije« in »Dzenik Poznanski« prinašata izjavo jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Vojta Marinkovića o vprašanju balkanske unije. Urednika teh listov sta stavila dr. Vojta Marinkovića več vprašanj o potrebi balkanske unije. Dr. Marinković je v odgovorih na ta vprašanja naglasil, da ne bi igrala svoje vloge v omeneni moment psihološke narave in reševanje manjšinskega vprašanja, kakor vsakega drugega vprašanja? Vsa ta vprašanja so pretveza, ki se uporabljajo, da ne bi bilo načelno potreba nastopiti proti uniji z ozirom na to, da pri vseh balkanskih narodih obstajajo močne struje, ki iskreno to unijo želijo.

Glede zblizanja balkanskih narodov bi imela mednarodna politika to korist, da bi Balkan bil vsaj depolitiziran. Nihče se ne bi več zmenil za razmere med balkanskimi narodi, ker ne bi obstajala bojazen, da bi prišlo do motenja mira. Mi se sedaj ne zanimamo za razmerje med Italijo in Portugalsko, med Švedsko in Norveško. Do sedaj so bili balkanski narodi najmanj krivi za to reputacijo, ki jo ima Balkan. Da ni bilo drugih činiteljev, ki so imeli interese na Balkanu, bi balkanski narodi nikdar ne ogrožali evropskega mira. Oni so za to preveč slabi. Balkanski narodi čutijo potrebo, sodelovati z vsemi drugimi državami, v prvi vrsti s sosedi.

Na vprašanje, kakšne bi bile ekonomske posledice unije, je odgovoril: V okviru kratkega razgovora se ne morejo razložiti vse gospodarske posledice take rešitve. Vsekakor je sigurno, da bi bile te posledice zelo koristne za Balkan in za druge države, ki žive z njim v gospodarskih odnosih.

Na vprašanje, kakšne zveze obstajajo med panbalkansko unijo in Panevropo, je odgovoril: »Težnja za bližnjim sodelovanjem z nekaterimi balkanskimi narodi ima svoj izvor v isti ideji, iz katere izhaja težnja za ustvaritev panevropske unije. Te težnje se med sabo spopolnjujejo.«

Odstop Vaugoinove vlade

Krščanski socialci dr. Ender sestavi novo vlado

Dunaj, 29. nov. kk. Pričakovani odstop Vaugoinove vlade se je izvršil danes dopoldne. Zvezni predsednik Miklas je staro vlado poveril, da vodi začasno vladne posle dalje do sestave novega kabineta. Kakor se čuje v poučilih krogih, ima sedaj največ izgleda za to, da bo pozvan za sestavo novega kabineta, krščansko socialni deželni glavar v Vorarlbergu dr. Ender.

Dr. Enderja so brzojavno pozvali na Dunaj, kamor je dospel jutri dopoldne. Čuje se, da je dr. Ender prevzel sestavo novega kabineta samo s pogojem, če se mu bo na seji krščanske socialne frakcije, ki je tudi sklicana za jutri, dala od stranke obveza obljuba, da se bo desničarski kurz popolnoma spremenil. To mora on tembolj zahtevati, ker se bo mogla njegova nova vlada opirati samo na večino skupno 85 glasov v narodnem svetu ter je treba zato preprečiti posebne akcije desnega krila krščanskih socialcev, ker bi utegnili biti

pri posebnih prilikah potrebni za skupno sodelovanje tudi socialni demokrati.

Merodajni zastopniki krščanske socialne stranke in Schönbrogerja bloka so se sestali danes na razgovor, na katerem so v glavnih obrisih določili bodoči koalicijski program. V ospredju tega programa bodo gospodarska vprašanja, vendar ni še prišlo do končnih medsebojnih obvez, da skupini ne preudicirata političnim in gospodarskim načrtom desničarstva zveznega kancelerja dr. Enderja.

Odstop vlade so dunajski listi objavili s posebnimi izdajami in je povzročil ogromno pozornost, dasi se je splošno pričakoval. V eni izmed posebnih izdaj je že objavljena izjava odstopivšega zveznega kancelerja Vaugoina, ki izjavlja: »V svojih pogajanjih smo napredovali že tako, da je treba našteti samo še osebna vprašanja. Da se omogoči zveznemu predsedniku v tem stadiju razčiščenje situacije, smo sklenili v ministrskem svetu, da vložimo de-

Dolga posvetovanja Ruždi beja

Rim, 29. nov. ž. Turški zun. minister Tevfik Ruždi bej zvečer odputuje iz Rima. V toku današnjega dne je imel tri konference z zunanjim ministrom Grandjem. Ruždi bej se ne bo podal v Atene, ker bo pozneje prišel skupaj s predsednikom vlade Izmet pašo posebej v Atene.

Milan, 29. nov. kk. Turški zun. min. Ruždi bej naglašja v intervjuju, objavljenem v »Popolo d'Italia«, visoko vrednost medsebojnega prijateljstva med Italijo, Turčijo in Grčijo za udržitve položaja in varnosti na vzhodnem Sredozemskem morju. Vendar pa se ne more govoriti o trozvezi teh držav. Italijansko-turško prijateljstvo je, kolikor je še mlado, sijočno prestalo vse mednarodne preizkušnje in se utrdilo, ker je obema državama neprestano donosalo nadaljnje koristi.

Odstop poljske vlade

Varšava, 29. nov. AA. Poljski premijer maršal Piłsudski je iz zdravstvenih ozirov predal ostavko. Ostavko je podal tudi celokupna vlada.

Varšava, 29. nov. kk. Še preden je Piłsudski podal formalno demisijo kot ministrski predsednik, je že sedaj odložil svoja mandata v sejmju in senatu. Kakor se čuje z zanesljive strani, hoče maršal po nasvetu zdravnikov v bližnjem času nastopiti večmesečni dopust, ki ga hoče preživeti na jugu.

Pogajanja med Češkoslovaško in Madžarsko

Zeneva, 29. nov. kk. Češkoslovaško-madžarska trgovinska pogajanja v Zenevi so se prekinila, ker bosta obe delegaciji danes ali jutri zjutraj zapustili Zenevo. Pogajanja se bodo nadaljevala v Pragi, datum pa še ni določen. Na obeh straneh so prepričani, da ne bo prišlo do carinske vojne, celo, če bi pogajanja v Pragi ne bila končana do srede decembra. Potem bi se našel modus vivendi s tem, da bi se z nekaterimi modifikacijami podaljšalo sedanje stanje.

Seja VZS

Belgrad, 29. nov. I. Večera jn danes so bile seje VZS. Obravnaval se je večer zakonik predlog o Srednji tehnični šoli in o obrtnih strokovnih šolah. Sejam so pristavovali referent prosvetnega ministrstva šef dr. Stojanović, referent gradbenega ministrstva inšpektor Maslač in referent pravosodnega ministrstva Bogdanović. Danes je bil na dnevnem redu pravilnik iz resora ministrstva socialne politike. Obenem sejama je prisostvoval podpredsednik Ivan Hribar.

misijo. Glede naslednika še ni prišlo do nobene odločitve. O tem se bo najbrže sklepalo jutri na seji velikega kluba krščanske socialne stranke.

Krasen plašč dami lepa suknja gospodu

iz naše zaloge je najbolj priporočljivo darilo za Božič ali Miklavža!

Fran Lukič, Stritarjeva ulica

Železobetonska - velika moda

Iz predavanja univ. prof. dr. Kasala

Ljubljana, 29. novembra.

Snoči ob 8 je predaval v kazini univ. prof. dr. ing. M. Kasala o modernih skeletnih zgradbah iz železobetona, njih ekonomiji in varnosti.

Zadnjih petdeset let je prineslo razvoju vele-mest velikanski napredek. Število prebivalcev je v mestih začelo neverjetno hitro rasti in nujno je bilo, da se je v teh mestih pojavila gradbena živahnost, ki je dovela do zanimivih posledic. Zazidani prostor vedno dobi kaj kmalu obsega ogromen kompleks, ki zahteva dragih komunikacijskih sredstev, kakor cestnih železnic, avtobusnih linij itd. Jasno je, da nekateri obrali, kot banke, vele-trgovine, centralni uradi in drugo, nikakor ne smejo stati nikjer drugje kakor sredi mesta. Cene stavbiščen so ted neverjetno zrasle.

Na drugem zemljišču se pa stavba s par nadstropji že zlepa ne bi mogla amortizirati, zato sledi nujno, da bo vsak skušal zgraditi stavbo s čim več nadstropji. Čim dražje so parcele, tem višje so hiše, ki jih na njih zidamo, iz istega vzroka so nastali tudi nebotičniki. Mesta se širijo na svoji periferiji, kjer so parcele poceni, v žirino, v svojih središčih pa v višino. Iz istega razloga raste danes tako zvani nebotičnik ob Dunajski cesti in druge visoke palače. Dokler so bila stavbišča v Ljubljani poceni, se gotovo ni izplačalo zidati visokih hiš. Vse te palače pa segajo po svojih načrtih vleko nad strehe starih ljubljanskih palač.

Razumljivo je, da pri teh modernih večnadstropnih stavbah ne velja več stari gradbeni sistem. Moderna arhitektura stremi vedno bolj za tem, da čim bolj izrabijo prostor in pri tem ta prostor čim bolj prilagodijo razmeram. Ozirati se mora torej na izraz konstrukcije, prostornost, svetlobo in praktičnost in zlasti še na to, da ostane razporedba prostorov svobodna in da se jo lahko po potrebi primerno spremeni. Tem načelom modernega stavbarstva pa brez dvoma najbolj ustrezajo moderne skeletne stavbe.

Na čem pa stoji skeletni sistem? Mesto debelega zidovja, ki na bi nosilo stropove, se zgrade stebri iz lahkejšega materiala — železobetona. Ti stebri nosijo vso stavbo z vsemi stenami. Zidovje oziroma stene ne nosijo več, ampak samo stebrovje, ki je zvezano z vodoravnimi prečni trami iz železobetona — prekladami. Ako gledamo tako ogrodje, dobimo v resnici vtis, da gledamo okostje stavbe. Za zazidavo odprtina med stebri pa uporabljamo lahek material, običajno volle opeke, heraklit itd. Saj je naloga vseh teh sten le še v tem, da razdelijo prostor in da izolirajo tako toplotno kot akustično.

Najvažnejše vprašanje pri skeletnih stavbah je vprašanje razdelitve stebrov. Gotovo najlepši uspeh je dosežen takrat, kadar pri reševanju tega problema sodelujeta inženjer in arhitekt skupaj. V splošnem se danes priznava, da dosežemo najugodnejše gradbene pogoje takrat, kadar je razstoj no-

silnih stebrov štiri do šest metrov. Če je razstoj večji, postanejo preklade in stebri preveč masivni, kar graditev precej podraži. Razumljivo je, da postajajo stebri v višjih etažah vedno bolj drobni. Saj ni treba nositi toliko kot stebrom pod njimi. Nastane vprašanje, ali ne bodo stebri ob fronti stavbe zgrajeni tako, da bodo vsi v isti osi ali naj pa bodo ekscentrični in naj se krijejo le z ozirom na zunanji rob fronte. Dasi zagovarjajo nekateri znani strokovnjaki modernega stavbarstva zgoraj omenjeno centricnost stebrov, vendar lahko brez skrbi zgradimo tudi stebre v fronti ekscentrično, zakaj ekscentriciteta celo ugodno vpliva proti upogibnim momentom, ki jih povzroča obtežba stropa. Poleg te normalne razdelitve je zanimiv še sistem konzol, ki nudi to ugodnost, da niso zunanji stebri tako ekscentrično obteženi in da nosilni stebri, ki bi sicer prišli v fronto stavbe in torej na rob ceste, pridejo približno za dva metra od cestišča proč, kar se občutno pozna pri gradbi ob zelo frekventiranih cestah.

Danes ogledujemo radovedneži ljubljanske skeletne zgradbe in zmagujejo z glavami: »Joj, koliko bo to stalo! Saj se ne bo izplačalo! In vendar to ne drži, če pomislimo, da prihranimo pri skeletni zgradbi okrog 12 odstotkov na prostoru, ker odpade debelo nosilno zidovje. Prav tako se pri večnadstropnih stavbah pokaže, da so stroški skeletne stavbe manjši kakor stavbe, zgrajene iz opeke. Do pet nadstropij sta gospodarsko oba sistema v ravnotežju, izveneml še vedno pridobitev prostora pri skeletnem sistemu, pri večetažnih pa brezpogojno zmaguje skeletni sistem.

Razumljivo je, da se pri teh visokih stavbah kaj rado javi vprašanje varnosti. Inženjer seveda upošteva pri konstrukciji visoke zgradbe vedno vse momente, ki pridejo v poštev, tako zlasti sunke v horizontalni smeri, kot pritisk vetra in potresne sunke. Zanimivo je, da prenesejo te sunke vertikalni stebri in da morajo biti preklade le toliko močne, da prenesejo učinek stranskega sunka na celo vrsto stebrov, s čimer se sila porazdeli; zato velja pravilo, če pri horizontalnih sunkih vzdržijo stebri, vzdržijo tudi stavba. Z ozirom na varnostne predpise pa se grade skeletne stavbe z dvakratno varnostjo. Na prvi pogled je to malo. Vendar moramo upoštevati, da je ta varnost samo na videz dvakratna, zakaj teže nosilne konstrukcije ne moremo več povečati. Skeletne stavbe so brez dvoma absolutno varne.

Pri debati se je razvila zanimiva debata o potresni katastrofi v Tokiu in stavbnem škandalu v Pragi. Ob potresni katastrofi v Tokiu so ugotovili, da so tam, kjer so se zrušile vse stavbe, vzdržale edino le še železobetonske stavbe. Nekaj železobetonskih stavb pa se je porušilo. O teh pa so kasneje dokazali, da so bile napačno konstruirane. Iz teh praktičnih zgledov brez dvoma sledi, da predstavlja skeletne zgradbe višek modernega stavbarstva.

Miklavževa darila:

Bonbonijere, deserti, čokoladne igrice, likerji, desertna in namizna vina ter vse različne delikatese po zelo nizkih cenah v delikatesi

FR. KHAM, Miklošičeva c. 8.

Naše najvišje

Trbovlje, 29. novembra.

Tuji, ki naše doline ne poznajo, mislijo, da so Trbovlje od Boga in od ljudi proklet kraj bede, surovosti in brezboštva. Če pa nas pogledaš od blizu, če prehošiš vso faro in se skušaš pogledati v naše javno in zasebno življenje, potem moraš soditi drugače. Je dosti slabega v Trbovljah, a dobrega še več. Tudi rudarji so otroci božji, nosijo v prsih po Bogu hrepeneče srce! Greš po dolini — z leve in desne te pozdravljajo kapelice in znamenja; tu Križani, tam mati Marija. S svetjem so okrašene in na večer zadržli pred njimi lučka ljubavi in vere. Križ na Kleč ob jama dolino in v gričev pozdravljajo bele podružnice farne cerkev sv. Martina. O, niso Trbovlje vse črne...

Versko življenje raste, se obrača na boljše od lanskega leta. To kaže najlepše nedeljski obisk službe božje. Zdi se, da otroci pritegnejo tudi odrasle, ki so se svojčas že hudo odtrgali verskemu in cerkvenemu življenju. Kljub revščini in mnogim slabim zgledom prihajajo skoraj vsi otroci redno k nedeljski sv. maši. Vsi uvidni ljudje ti priznava, da je verska vzgoja le najboljša. Zato so tembolj vredni obojama tisti brezvestneži, ki otroke odvračajo od cerkve, starši, ki otroka nauče kleti, še preden pride v šolo, ki imajo za vino, kino in veselice denarja dovolj, a nobenega dinarja za obliko svojemu lastnemu otroku. Če hoče imeti katehet otroke v cerkev, naj jih pa obleeč in »Kaj boš pa dobil, če greš k maši?«, tako more govoriti le človek brez vsake srčne olike. Desivo pa je, da so v verskem oziru najsilabši tuji, ki so od drugod prišli v Trbovlje, dočim so pravi domačini dosti boljši.

To je naše najvišje, najdražje: vera in otroci!

Občni zbor Kmetijske zveze v Mariboru

bo v sredo dne 10. decembra 1980 ob 10 pred-poldne v Zadrugi gospodarski banki v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, v dvoran.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnstva in preglednikov.
2. Naše kmetijstvo v svetovnem gospodarstvu. — Ivan Vesenjak.
3. Standardizacija. Vnovčevanje kmetijskih pridelkov. — Vlado Pušenjak.
4. Organizacija izvoza naših kmetijskih pridelkov. — France Jerebič.
5. Kmetijska zbornica. — Marko Kranjc.
6. Predlogi in sklepi.
7. Volitev načelnstva in treh preglednikov računov.
8. Slučajnosti.

Vsaka krajevna Kmetijska zveza pošlje na občni zbor za vsakeh začeti 20 članov po 1 delegata, ki mora imeti s seboj pismo pooblastilo krajevnega odbora Kmetijske zveze.

Udeležiti pa se sme občenega zbora vsak član Kmetijske zveze.

Polovična vožnja v Maribor in nazaj je dovoljena z odlokom železn. ministrstva z dne 7. novembra 1980, št. 21.210 in velja od 7. do 13. decembra 1980 za vse proge in vse vlake v dravski banovini razen ekspresnih. Udeleženci občenega zbora Kmetijske zveze kupijo pri odhodnih postajah cele vozne karte do Maribora, katere jim veljajo tudi za vožnjo nazaj, ako se izkažejo s potrdilom predsedstva občenega zbora, da so se občenega zbora udeležili.

Člani Kmetijske zveze! Pridite na prvo veliko kmetijsko stanovsko manifestacijo.

Načelnik.

NAHOD odstranje

NOSAL prašek, ki je povsem neškodljiv, ker se ne uživa temveč vdihava (vnos-ljava). Nosal vas varuje gripe. Kupite si Nosal takoj! Proizvajalec: Lekarna Mr. BAHOVEC Ljubljana.

Pevec Baklanov v Ljubljani

V petek je gostoval v naši operi slavni ruski operni pevec, baritonist Georgij Baklanov. Nastopil je v vlogi Skarpije v Puccinijevi Toski. Predstava je bila silno dobro obiskana in g. Baklanov je pokazal, da je res vreden svojega svetovnega umetniškega slovesa. Človek ne ve, kaj naj bi bolj občudoval, ali njegov lepi in zveneči, dramatski organ, ali njegovo izredno vokalno šolo, ali njegovo predanašanje in shvačanje vloge po psihološki plati. Pevec in igralec v njem sta eno. Zlasti v drugem dejanju je mogel pokazati vso skalo svojih izraznih sredstev, njegova zadržana stvastvenost je učinkovala močneje kakor vsak patos, ki smo ga sicer vajeni videti v tej vlogi. Tosko je pela naša najmočnejša operna umetnica, ga Thierry Kavčnikova. Caravadossija pa kot gost g. M. Šimenc. Predstava, katero je vodil g. Neffat, je bila umetnostno pravcata senzacija. V nedeljo se obeta predstava Borisa Godunova, pri kateri bo pel naslovno vlogo g. Baklanov. Ta vloga je izmed najtežjih, kar jih poznamo. Zato bo današnja predstava gotovo tudi užitek izredne vrste.

NAZNANILO!

DRAGO GORUP & Co. KONFEKCIJA

se s 1. decembrom tega leta

preseli

iz Miklošičeve ceste 14/II. v

SOSEDNO HIŠO DELNISKE TISKARNE preje Bamberg -- MIKLOŠIČEVA C. 16
prvo nadstropje!

Misijonska razstava v LICHTENTURNU.

Te dni slavi katoliški svet 100 letnico čudežnega prikazovanja Brezmadežne Matere božje Katarini Laburé v Parizu in obenem 100 letnico čudodelne svetinje, ki jo je dala Katarina Laburé kovati po vzorcu čudežne prikazni. Ljubljanska cerkev Srca Jezusovega je bila včeraj in predvčerajšnjim, kakor tudi noč, prekrasno razsvetljena s kipom Matere božje v spomin na to stoletnico.

Na posebno lep način pa je proslavila to stoletnico Mar. kongregacija v Lichtenturnu-vem zavodu, da izrazi vdanost Brezmadežni. Ta kongregacija ima tri skupine; v prvi skupini so učiteljice in sestre zavoda, v drugi zunanja dekleta in v tretji skupini učence zavoda. Način, kakor je ta kongregacija proslavila omenjeni jubilej je tak, kakor si ga lepšega ni mogoče misliti. Kongregacija je namreč izdelala z občudovanja vrednim trudom in delom okoli 300 kosov krasnega cerkvenega perila in mašniških oblačil ter jih namenila za katoliške misijone. Te dni je v Lichtenturnovem zavodu razstava teh izdelkov. Razstava, ki bo odprta do 1. decembra, nudi obiskovalcu mnogo užitka nad lepoto razstavljenih izdelkov. Do malega so skoro vsi ti izdelki ročno delo, opremljeni s krasnimi čepkami ali ažurom. So povečini fina dela v mreženju ali kvačkanju. Med deli najde obiskovalec do malega prav vse, kar potrebuje mašnik pri službi božji, od najmanjših cerkvenih prtičev pa do velikih alb. Razstavljen je tudi drugocen mašniški plašč. Med cerkvenim perilom pa so razstavljene razne priproste, vendar simpatične ribe in slike misijonskega značaja, delo učenk Lichtenturnovega zavoda ter mnogi misijonski izreki in gesla, ki obiskovalca opozarjajo na veliko versko važnost misijonov. Razstavo krasita tudi dva krasna kipa, eden celo v naravni velikosti Brezmadežne Matere božje.

Vsi ti izdelki so delo članice omenjene kongregacije. Res, velika je morala biti požrtvovalnost in verska navdušenost članice, da so v ta dela vložila toliko svojega truda in dela, kakor so ga ti krasni izdelki zahtevali. Kongregacija je hotela s tem dokazati, da je možno napraviti za misijone prav mnogo s takim delom in s tem odvračati naziranje, da le velike denarne zbirke pospešujejo misijonstvo. Ne samo te, temveč tudi delo in molitev pomagata širiti katoliško blagovest med drugoverci.

Kongregacija bo razstavljen izdelke poslala po razstavi neposredno v misijone Občinstvu pa toplo priporočamo obisk te razstave.

★ Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, utrujenosti, pobitosti, tesnobnostnem čutu imamo z naravno »Franz-Josef« grelnico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz katerega-koli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. »Franz-Josef« grelnica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tržič

Čitalnica. Ze dolgo časa smo pogrešali primerne prostora, kjer bi se mogli društveni člani nemoteno shajati in se v domačem in prijateljskem krogu razgovoriti o tekočih zadevah. Na pomoč je rado volje priskočila tiskarinja Vincencijeva konferenca, ki je v ta namen velikodušno odstopila svojo dvorano v Rokodelskem domu. Tu bo sedaj ne samo shajališče, ampak tudi čitalnica, kjer bo Prosvetno društvo sv. Jožefa nudilo svojim članom najbogatейšo izbiro časopisov in revij.

Ulice našega mesta bodo dobile svoja imena. Tako je bilo sklenjeno na seji občinskega odbora dne 27. t. m. Sestavljen je poseben odbor, ki bo imenovanje ulic proučil. — Imamo sedaj nekaj prav starih in značilnih poimenovanj, ki jih bo težko pozabiti. Kdo bo starih Tržičanom zabrisal n. pr. »Cimperc«, »Pod farovžem«, »Virje«, »Gaso«, »na Fabriki«, »Spodnje pot« in druga častljiva dosedanja imena? Kajpada moramo biti tudi v Tržiču napredni in bomo pametno novo poimenovanje posameznih delov Tržiča pozdravili. Za enkrat počakajmo, kaj bodo modre glave ukenile!

V krajevni šolski odbor je bil na zadnji občinski seji izvoljen g. Majeršič Janez, bivši naš občinski poslanec.

Razprodaja

zimske zaloge damske in moške konfekcije po izredno znižanih cenah

pri

Elite Ljubljana

Prešernova 7-9

Dobro voljo

dosežemo najlažje z glasbo, posebno če jo lahko poslušamo ugodno doma. Tudi Vi lahko igrate! Potom naših poučnih pisem, ki so Vam brezplačno na razpolago, ahtevajte neobvezno brezplačno knjižico »Kako postanem dober godbenik«?

MEINEL & HEROLD

tvornica glasbil in harmonik, prodajalna podružnica Maribor št. 102

Samo z znižanjem cen lahko olajšamo gospodarsko zadrego. Mi začnemo!

Uspah našega racionaliziranja za naša kupovalca!

Ko mislite na MIKLAVŽA in na BOŽIČ

Vam nudi

NOVA ZALOŽBA r. z. z. o. z.
v Ljubljani, Kongresni trg 19

nailepša darila
za otroke in odrasle

Oglejte si naš najodličnejši lokal —
sorfirano blago

Knjige vseh vrst, domače in tuje, razno mladinsko slovo in slikanice, zlasti: V. Busch, Cipek in Capek — I. Hermann, Ivančkov sv. večer — za gimnazijce dr. J. Debeveca Vzori in boji — in mnogo drugih

Izbrana darila za šolo in dom: nalivna peresa, pisalne garniture v steklu in marmorju, pisniški papirji v mapah in kasetah, albumi za razglednice in slike, spominske knjige; za Vaše malčke tudi barvnike v najoriginalnejših ovojih

Dekoratívne predmete za pisarne v razni izbi, preproste in dragocene: nastavki, pepelniki, knjižni oporaki in nosači, kazala za čitanje

Cankarjevi in Finžgarjevi Zbr. spisi v krasni opremi

Evo Vam Dr. Dobrojeda, čigar zdrava razmotrivanja bomo na tem mestu nadaljevali. Tak je bil, ko je potoval po širnem svetu in povsod vneto priporočal priljubljene »PEKATETE«. Kako vnet zagovornik testenin »PEKATET« *je dr. Dobrojed, kaže nazorno gornja slika, katero smo posneli o priliki njegovega znanstvenega predavanja. Da s svojo zunanostjo še bolj podčrta svoje simpatije do testenin »PEKATETE« *je zlezel v velik lonec; od tam deli svoje pridobljeno znanje in s tem še bolj vzbuja zanimanje ljubiteljev »PEKATET«*, posebno pa naših gospodinj. Možakar je originalen. Bomo videli, kaj nam še vse pove, kajti njegova dosedanja objavljena razmotrivanja so bila vsekakor jako poučna.***

PLANINKA - čaj - BANOVEC

s to znamko

Dobi se v lekarnah

Vzemite le plomblirani zavoj!

ZARES PREIZKUŠENO DOBRO SREDSTVO
ZA ČIŠČENJE ZELODCA, ČREVESJA, KRVI

Klobuki znamke Piccadilly

so svileni mehkega in gladkega prijema. Njih čvrstost in trpežnost se more primerjati s finim, mehkim usnjem. Kljubujejo vsakemu vremenu in se odlikujejo po eleganci in lepoti. Ne zamenjajte zlahkni PICCADILLY klobuk z manj trpežnim volnenim. Zahtevajte povsod le zaščiteni znamko PICCADILLY

DRAGO GORUP & CO.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 14/II.

Vam nudi solidne in vseh cen

**damske
zimske plašče**

PRIDITE

in oglejte si zalogo brezobvezno!

P. Valerijan Landergott
60 letnik

Maribor, 29. novembra

Župnik predmestne župnije Matere Milosti p. Valerijan Landergott obhaja te dni na skromen način svojo 60 letnico; ta skromnost je njegova najočitnejša vrline: v Ormož odpotuje, da se izogne čestitkam in voščilom svojih župljanov, ki jim je ljubeč in ljubljeni oče. O, ljubijo farani frančiškanske župnije svojega župnika-očeta.

P. Valerijan Landergott je rojen dne 28. novembra 1870 pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah; obiskoval je gimnazijo v Ptuj, nato pa nadaljeval svoje gimnazijske studije v Inomestu v tamošnjem frančiškanskem gimnazijskem učilišču 28. decembra 1893 je prejel mašniško posvečenje, kot mlad frančiškan je prišel v Maribor, kjer deluje vse-skozi kot vzoren svečenik in redovnik. S svojo ljubeznjivostjo, prisrčnostjo in ljudomilostjo si je osvojil srca vseh faranov, ki so kmalu začutili toplino njegovega srca in milino značaja.

P. Valerijan Landergott dela; dela od zore do mraka, brez odmora. Spoveduje, vodi kot odličen glasbenik cerkveno petje, župniku je celo vrsto let z uspehom prostrani in obsežni župniji Matere Milosti in moli... P. Valerijan Landergott ne vodi samo svoje župnije in svojih župljanov; on z njimi živi... Z vso energijo se je lotil vprašanja lastnega cerkvenega pokopališča. Ogromne ovire ga niso zlomile. P. Valerijan Landergott je z žilavostjo dosegel, da ima danes frančiškanska fara svoje pokopališče, ki bo najlepše od vseh ostalih mariborskih. In še od soredovnikov več malokdo, da je bil p. Valerijan Landergott desna roka blagopokojnega p. Kalista.

Vzoren svečenik je slavljenec; oče in dobričina, da mu skoraj ni enakega. Kdo je, ki bi ga mogel samo narahlo prezirati? Ves Maribor ga pozna in spoštuje, ne samo župljani frančiškanske fare. Bog živi p. Valerijana Landergotta, Bog blagoslovi njegova vzvišena svečeniška stremjenja.

Koledar

Nedelja, 30. novembra (1. adventna nedelja): Andrej (Hrabsoslav), apostol. Ta mesec se je dan skril za 1 uro in 16 minut.

Ponedeljek, 1. decembra: Državni praznik. Edmund in tovariši, mučenci. Dan je danes dolg 8 ur in 40 minut. Do 21. t. m. se skrči za 20 minut in zraste do konca leta za 4 minute.

Torek, 2. decembra: Bibiana, devica, mučenica; Pavlina, mučenica.

Osebnosti

— Odlikovanje. Z redom Jugoslovanske krone 5. razreda je bil pred kratkim odlikovan neumorno delavni in priljubljeni župnik v Podčetrtku č. g. Andrej Pirč. K odlikovanju in današnjemu godovanju iskreno čestitamo.

— Bog daj srečo! Poročita se danes v cerkvi sv. Petra g. Slavko Šavs z gđ. Julijo Ljubičevo. Mladina poročencema želimo obilo sreče! Bog živi!

Mala kronika

★ »Slovenski list« *izide radi državnega praznika v torek 2. decembra — Prihodnja številka »Slovenca« *pa bo izšla v sredo 3. decembra.**

★ Proslava praznika zedinjenja bo oddajala radijska postaja v Ljubljani v ponedeljek 1. decembra ob 11 dopoldne s peštrm sporedom, ki ga proizvajajo učenke St. Jakobske osnovne šole v Ljubljani. Na to prireditev zlasti opozarjamo one šole, ki razpolagajo z radio aparati. Isti dan popoldne bosta otroški igrice »Čarobna košara« *in »Sestrin varuh«, kateri je spisala gđ. Manica Komarova. Igrice se bosta oddajali od 16.30 do 17.30. Zvečer ob 20.30 pa bo instrumentalni prenos iz Belgrade, pri katerem sodelujejo najboljši glasbene moči naše prestolice. Ta prenos prenašajo skoro vse srednje evropske radio postaje.*

★ Tečaj za čevljarstvo prirokovanje v Ljubljani, ki ga priredi kraljevska banska uprava, referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, se prične v torek dne 2. decembra t. l. ob 18. uri na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Kdor se še ni prijavil, naj se osebno zgleda pri otvoritvi tečaja pri g. učitelju Steinmannu.

★ Vlom v občinsko pisarno. Marija Vavpotič, žena župana v Šmarci pri Kamniku, je včeraj sporočila ljubljanski policiji, da je bil ponoči izvršen v občinsko pisarno v Šmarci drzen vlom. Neznani vlomilci so odnesli iz železne ročne blagajne in iz miznice približno 8000 Din občinskega denarja. Za vlomilce manjka vsaka sled.

★ Poziv dedičem, volilojemnikom in upnikom inozemskega državljan. Martin Bevk, neoznani devljar v Lausanni (Švica), švicarski državljan, je avgusta 1925 umrl. Imenovan je sin Petra in Terezije roj. Božič, rojen 6. nov. 1873 v Verbljanah, p. Studenec pri Ljubljani. Sporočilo poslednje volje se ni našlo. Vsi dediči, volilojemniki in upniki, ki so državljani kraljevine Jugoslavije ali v tuzemstvu živeči tuji naj se prijavijo švicarskemu konzulatu v Zagrebu.

★ Mrtev najdenček v mlaki. Z Ježice: V soboto popoldne so našli otroci, ki so se igrali v stoženskem vaškem koritu, imenovanem »kolia«, majhno dete, očitno novorojenčka, ki pa je bil že mrtev. Sodijo, da je dete, ki je bilo moškega spola ter že precej v razpadajočem stanju, ležalo v mlaki kakšen mesec dni. Katera brezsrčna mati bi bila storila tak zločin, nihče ne ve. Zaenkrat tudi ne sumijo nobene.

★ Zrebanje loterije Doma služkinj preloženo. Loterijski odbor Doma služkinj nam poroča: Ker od nehatih strani, kamor smo poslali srečke, še nismo prejeli zanje plačila, smo prisiljeni zrebanje, ki je bilo določeno na ponedeljek, 1. decembra, preložiti in sicer nepreklicno na nedeljo, dne 11. januarja 1931. Je tudi želja ljubljanskih služkinj, da se vrši zrebanje na nedeljo, ko imajo vsaj prosto popoldne. — Vse, ki imajo še neplačane srečke v posesti, uljudno naprošamo, da jih čimprej razpečajo in določeno znesek na zadružno služkinjski dom v Ljubljani, Semeniška ulica 2.

*Na tak način si pridobiš
najlepše zobe*

a drugim nudiš veselje
s Tvojem smehljanjem.
Ohrani zdravje svojih
zob, daj jim belino
bisera, pomagal Ti bo

Sargov
KALODONT
Lepši zobje

da nobena ne pojde v izgubo v škodo tako koristne ustanove. Ker je loterija radi velike važnosti naše dobrodelne ustanove in tudi radi lepih dobrotok vzbudila povsod zanimanje in ker smo si gotovi, da bo mogoče oddati vse srečke, ne prelagamo zrebanje dalje kakor en dober mesec. Torej 11. januarja nepreklicno.

★ Esperanto. V kratkem otvorim esperantski tečaj z dopisovanjem. Prijave prejemam še do dne 15. dec. t. l. Pošljite prijave na naslov: Golobič Peter, učitelj, Jesenice, Gorenjsko. Priložite znamko za odgovor.

**Ako se čutite
utruljene po Vašem
dnevnom delu,**

popijte skodelico okusne koncentrirane na
ravne krepljene hrane

OVOMALTINE

pa hote opazili, da je prenehala utrujenost,
Ovomaltine pomirja živce ter omogoča mirno
spanje.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in
boljših specerijskih trgovinah; velika skatlja
Din 56.—, srednja skatlja Din 32.—, mala
skatlja Din 16.—.

★ Trojno veselje za Miklavža — tri mladinske knjige: prva je bučkasta in bogato poslikana otroška dogodivščina Cipek in Capek svetovnoznanega V. Buša, druga je Hermann-Bradačev Ivančkov sveti večer, odlično vzgojno branje za resnejšo mladino, in tretja je vzgojno zgodovinski spomini J. Debeveca Vzori in boji za dijake. Vse tri knjige so iz knjižarne Nove založbe v Ljubljani.

★ Sv. Lenart v Slov. gorah. Široi Slovenskih goric znano podjetje H. C. Hanson na Tratah pri Mariji Snežni na Velki, umetni mlin in žaga, je moralo svoj obrat vsled moderniziranja naprav ustaviti mesec novembra lanskega leta. Tekom letošnjega leta je H. C. Hanson dovršil vse potrebne preuredbe in zopet upostavljal obrat v polnem obsegu. Prebivalstvu Slovenskih goric priporočamo to podjetje, ki je bilo od nekdaj na dobrem glasu. Opozorjamo na današnji inerat.

★ Gospa, ne odrecite se kake dobrini vsled komoditete drugih. Ako želite imeti pravo terpeninovilo mlo Gazele, tedaj ga zahtevajte toliko časa, da ga dobite.

★ Društvo slovenskih notarjev ima dne 8. decembra 1930, ob 10¹⁵ uri svoj občni zbor v razpravi dvorani št. 79 justičnega poslopa v Ljubljani. Razpravljalo se bo med drugim o preobrazitvi društva v smislu novega notarskega zakona. — Odbor

★ Celi današnji nakladi smo priložili reklamne liste za mladinsko knjigo »Stric Jaka«.

★ Sv. Miklavž dobi največjo izbero modernih snežek, čevljev, luksuznih in sportnih, pri trdki A. Zibert, Prešernova ulica.

★ Vsled preselitve trgovine prodajam vse blago z znatnim popustom. A. Fuchs, trgovina v urami in srebrnino.

★ Za Miklavža najlepšo pravljico »Najdenček Jokec« *bo prinesel vsem onim pridnim, ki ga bodo zanj prosili. Spisal jo je naš priljubljeni Kotičkov striček, obsega 150 zanimivih dvobarvnih slik. Čudovite prigode te pravljice prikazujejo grbastega pobiča Joka, ki na kozi Meki z mucem Kecom potuje po širnem svetu in doživlja stvari, o katerih se deci niti ne sanja. Knjižico je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena krasno vezani je 36 Din.*

★ Najfinjši med različnih sort in vosek za parkete nudi Čebelarstvo društvo, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4.

★ Spominjajte se »Doma slepih« *Položnica št. 14.672.*

★ Krasni molitvenik »Slovanski svetniki« *lahko kupite v knjigarnah, zlasti pri Ničmanu v Ljubljani. Cena 18, 20, 24 in 28 Din, kakor je vezava. Po pošti 2 Din več.*

★ Opozorjamo na oglas Spodnještajerske ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega »Slovenca«.

★ Blago za plašče, suknje, obleke itd. kupite najceneje pri trdki Novak, Kongresni trg št. 15 (nasproti Nunske cerkve).

Zrebanje loterije Doma služkinj je preloženo na nedeljo 11. januarja 1931. — Glej med novicami.

UFERINI

čarobno gledališče

danes

ob pol 5. popoldan in 8. zvečer v veliki dvorani

Union

Sodeluje godba 40. pošpolka

Pri popoldanski predstavi globoko snižane cene

Velika božična in novoletna reklamna odprodaja

manufakturnega blaga vse vrste do 20. decembra 1930 znižane cene in še 15% popusta. Priporoča se manufakturna trdka

JOSIP SNOJ - LJUBLJANA

v nalači Mestne hranilnice

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo 30. novembra

Th. Moly:

Boksar

Andrew Creed se je pripravljajal za match. Trener z dvema pomočnikoma je bil v garderobi. Tudi nekaj prijaznih tujih ljudi se je potikalo tam okoli, govorili so precej dobro angleško; poklicni boksar se je počutil skoraj kakor doma, v kakem angleškem mestu in ne v tujini. Z oblačenjem je bil hitro gotov, vendar pa njegova točka še ni bila na vrsti. Zavil se je v svoj kopalni plašč in se pokrnil s svojo priljubljeno potno čepico, ki jo je vedno nosil, naj jo je že potreboval ali ne. Preje je bil mornar, sedaj seveda ni več toliko potoval in tudi ne tako kakor preje, ko je služil na ladji. Ze takrat, kot mornar, je bil izredno dober boksar, in ravno zato se je bil odločil, da se popolnoma posveti temu sportu. Hotel je zaslužiti več denarja, nego ga je mogel kot mornar. Treba je biti pameten in storiti, kar je mogoče, a tako, da ima človek od tega tudi dobiček, je modroval Andrew Creed, ko se je odločil, da obesi mornarstvo na klin in stopi na tekmo v areno, pred široko občinstvo, kajti le tako je mogel zaslužiti denar.

Mornar je bil postal, ker je hrepenel po ladji, ker je ljubil morje in ker je hotel videti tuje dežele in tuje ljudi.

Le nerad je zapustil ladjo, morje, celo življenje, ki mu je bilo postalo tako ljubo. Mornarski poklic ga je veselil, čeprav je vedel, da v njem ne bo veliko dosegel. Njegovo težko delo na ladji je bilo zamen, ostal bi vedno le mornar, najsi bi tudi kdaj nekoliko več zaslužil. To ga je grizlo.

Ko so ga drugi opozorili, da ima vse pogoje za izvrstnega boksarja, si je stvar premislil, zapustil ladjo, tuje luke, tuje ljudi z njihovimi tujimi jeziki in zanimivimi posebnostmi, zapustil, kar mu je bilo drago in začel boksat, resno strokovno-pravilno, smotrno. Kajti tako je mogel služiti denar. Pokazal je veliko nadarjenost, posebno odkar je sprevidel, da na tem poprišču ne velja samo pest, marveč tudi pamet. S tem se je tolažil, kadar se je spomnil, da je proti lastnemu prepričanju postal boksar. Tudi ni nameraval dolgo delati, največ osem let. Potem bo imel toliko, da se bo mogel naseliti na deželi. Mary King bo takrat stara petindvajset let, sam pa trideset. Mary na ljubo je zapustil ladjo in vse, kar mu je bilo drago, ujej na ljubo je delal sedaj, česar ni ljubil.

Včasih je razmišljal tudi o tem, če bo Mary razumela veliko žrtve, ki jo je depri-nesel molče, tiho, kakor da bi bila ob sebi umiljiva? Da sedaj boksa zato, da bi mogla enkrat brezskrbno živeti kje na deželi, vedno v enem ter istem kraju, in da potem ne bo imel nobenega drugega veselja kakor Mary in svojo potno čepico, ki jo bo vedno nosil. Andrew se je smehljaj.

Mary je zelo čedno, ljubeznivo dekle. Andrew je vedno vesel, kadar jo vidi, in Mary je bila nekoč presrečna, ko ji je Andrew pokazal svojo levo lakt, na kateri je imel tetoviran umeten in okrašen M: Mary. To je Mary takoj umela, bila očarana in ga poljubila: na to roko ga ne bo nihče udaril.

Mary je voljna čakati, dokler Andrew ne dovrši svoje naloge, dokler ne bo skupaj vsota za nakup majhnega posestva na deželi. Mary tudi že ve približno za kraj, kjer bosta po vsej priliki živila dolga desetletja. Počasi teko leta, leno poteka življenje, brezskrbno, tiho in počasi minevata tudi onadva na deželi... Zvečer si bo prižgal svojo kratko mornarsko pipo in sanjal o ladji, prekomorskih mestih z lepimi, tujimi imeni, vrvenju tujih ljudi v njih. Le škoda, da ne bo znal prav izraziti, kaj čuti, ako misli na to, da je bil svoboden, sam, tui, nekje daleč v svetu — ali je sploh kak človek, ki bi znal prav povedati, kako lepo je to?

»Naprej, Andrew!« je dejal Mohun, trener, ki je že nekaj časa nekaj pripovedoval, ne da bi bil Andrew to opazil. »Na vrsti smo, človek božji.«

Andrew je bil nekoliko začuden. Zadnjih par minut je bil docela pozabil, da se ima meriti z Ritchiejem Fletchom, slovečim črnecem, o katerem so govorili, da je boljši nego Andrew; sam ga ni še nikoli videl, tem več pa je slišal o njem. Tudi Ritchie ne bo začel M-a, si je mislil Andrew, jaz pa dobim za to delo dvesto funtov šterlingov in stointrideset jih lahko shranim.

Vstal je, se smehljaj, se med vrati še enkrat ozrl in tri — štiri sekunde postal, kakor da bi še nekaj hotel... Toda ni vedel, kaj hoče, skomignil z ramami in skozi vrvi splezal v krog. Trener ga je vedel v levi kot, kjer je Andrew sedel na stol; eden pomočnikov mu je odvzel kopalni plašč in potno čepico, Andrew se je pogladil po laseh in sedaj ga je začel maser gnesti.

Andrew se je ozrl po občinstvu. — Tujci, je dejal sam pri sebi, tujci, ki jih še nikoli nisem videl. Morda jih ne ljubim. Moglo bi jih biti tudi več. Niti ne vedo, kaj se pravi boksa — še sanja se jim ne. To ni dobro. Potem nas eden nima pravega veselja, da bi lepo in zanimivo delal. To se bo že pokazalo, ko bom izvajal prvi bobnarski ogenj na črnčevi črepinji. Radovedno opazujejo, kako me Mo-

hun boža. Aha, eden izmed možakov je že opazil M na moji lakti, menda mu ne ugaja? Z veseljem mu bom razpolovil nos.

Trener in oba pomočnika ga skrbno masirata.

Nenadoma začne občinstvo ploskati. Čr-nec je stopil na oder. Orjaško, a skladno oblikovano telo, mogočne rame, sijajne lakti, močne noge, ogromne pesti; pod svetlečo se črno kožo je ob vsakem gibu videti igranje mišic — kakor bi bil črnc mojstrsko delo iz svojevrstne, temne, blesteče se kovine.

Andrew ga je z zanimanjem premotril, potem se je smehljaj: dobro, dobro, mogočno telo, toda glava — hm, pest je velika, a glava je majhna! In kako si je svojo obrto črepinjo obdelal, res zanimivo!

Črnc, mu je prijazno pokimal in se kar naprej režal. Iz njegovega obraza so blesteli snežnobeli, široki, veliki zobje, ki so brez vsake hibe stali v vrsti.

Tudi Andrew se je smehljaj in pokimal. — Ti bom že dva ali tri izbil iz zbirke, si je dejal. Toda opozarjam te: da ne udarim tje, kamor gledam, kajti jaz delam z razumom, moj ljubi. — Andrew ni bil krivičen. Če se je človek sprijaznil s tem, da so tudi črnici na svetu, potem je bilo treba priznati, da je napravil njegov nasprotnik v oranžnem dressu zelo dober vtis. — V teku medsebojnega spoznavanja ti bo pač iz nosa tekla kri, prijatelj, tako se bojim — je premišljal Andrew — in tvoja lepa rumena odeja bo zaznamovana z rdečimi rožami, potem jo lahko daš prāt. A režati bi se slednjič lahko nehal, moj črni prijatelj, kajti meni postaja dolgčas. Tvoji zobje so lepi, priznam, a tvoje rezanje je trapasto in če me hočeš ubogati — se režati neha.

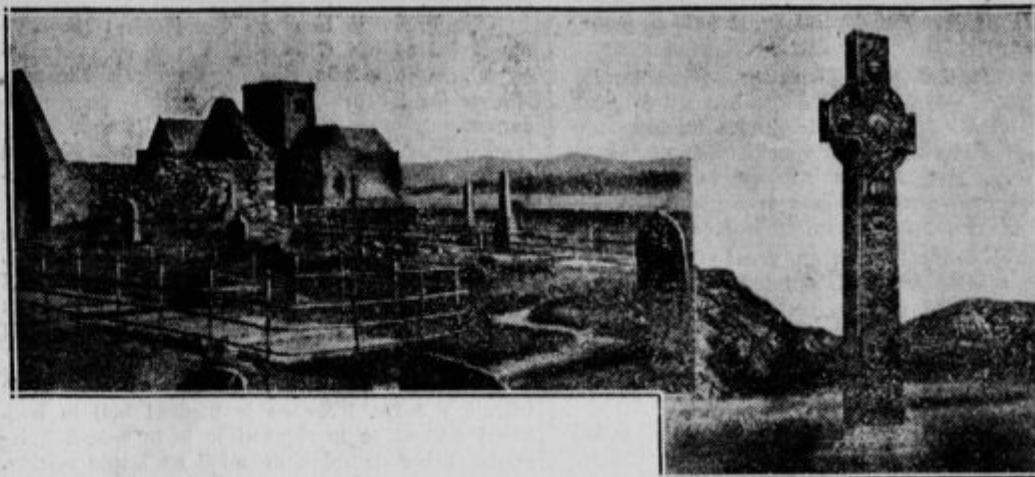

Masaža je bila končana. — Sodnik je potegnil iz telovnikovega žepa novce in ga vrgel v zrak. Novce je padel na tla, Mohun ga je pogledal, izbral par rokavic in jih nataknil Andrewu na roke; tudi črnc je dobil par rokavic. Sodnik je spravil novce v žep, borilca sta zavzela svoji mesti, sodnik ju je predstavil občinstvu. Potem so vsi ostali zapustili oder, nasproti sta si stala samo črnc in Anglež. V celnem velikem prostoru je nastala napeta tišina, vsi so čutili, da se bo sedaj nekaj zgodilo.

Črnc se prijazno reži, Anglež je hladen, umerjen. Črnceve črne oči se svetijo, Anglež ostro motri njegov pogled. Črnc hitro napade in bije zelo pridno, njegove pesti so kakor besneča kladiva, ki pritiskajo na Angleža. Anglež se brani tiho, mirno. Njegova pest odbija, potem stopi nekoliko v stran, se lahno skloni, odlično izogne. Vsi črncevi napori so zaman. Črnc se prijazno reži, togi Angležev obraz postaja mil, blagohotno opazuje vneto črncevo prizadevanje in ugane vsako njegovo misel. Sedaj je nameril črnc udarec njegovi glavi, njegova mogočna pest je zavržala skozi zrak, toda Andrew se je sklonil. Doslej mirni, tihi človek dela sedaj z bliskovito naglico, njegove kretnje so presenetljive, z levo roko nameri proti črncevemu želodecu, zavestno, varno, in njegova pest se pogrezne v črncevo telo. Črnc se niti ne upogne, njegov obraz se ne zgane, nobenega glasu ni iz njegovih ust. Zato pa bije: z eno roko po Angleževi glavi, z drugo v želodec in se prijazno reži. Anglež hrope. To je bila prva runda.

Andrew Creed je sedel na svoj prostor. Imel je čut, da bi bilo sedaj bolje oditi; zunaj v gozdu diši sedaj topli pomladni večer, tuji ljudje se sprehajajo onod, vsi se vesele lepe pomladi, dobro bi bilo iti tja ven. Andrew seže na glavo, kakor bi si hotel čepico potisniti globlje na čelo; ker čepice ne najde, se pogladi po laseh, globoko zasope in se spomni morja... Še deček je bil, ko se je za vajenca vdinjal na ladjo... Sodnik namigne, borca nastopita.

Črnc se prijazno reži. Andrew ga pogleda in čuti, da tega človeka ne mara. Hitro se odloči. Napravi navidezno kretinjo in z izredno spretnostjo sune črnca z levo pestjo v spodnjo čeljust. Prvovrsten sunek. Črnc je zaprl oči, kakor bi hotel omahnuti. To je Andrew pričakoval in začel obdelavati črncevo glavo in želodec. Črnc se prestraši, izmakne in nameri pest proti Angleževi srčni žilici. Pogodil je, Anglež je zahropel, klecnil, strašna bolečina se mu je zarezala v potezah

Reilag Oran na otoku Iona, kjer se bo, kakor veli legenda, na sodnji dan začelo vstajenje. — Namesto učenih menihov prebiva danes na otoku 500 preprostih kmetov, ki ne bi vedeli za ostali svet, ako se otoka ne bi bil polastil tujski promet. Zaradi njega ima Iona vsakdanjo paroplovno zvezo. — Kríž, ki ga vidimo na sliki, je eden izmed štirih škotskih križev, ki so še ostali na otoku; izsekan je iz trde skale in 5 metrov visok.

Božja trdnjava

»Obžalovanja vreden je mož, čegar domovinska ljubezen ni oživila na maratonskih planjavah in čegar pobožnost se ni ogrela na jonskih razvalinah.«
D. Johnson.

Otok Iona leži ob zapadni škotski obali in se pokrajinsko ne loči od drugih otokov čarobnih Hebridov. Atlantski ocean hrumi okoli skalnih obal, trava in vresje raste po granitnih gričih, ovce in govedo se pase po njem. (In potniške družbe!) Ljudje, ki jih dviga vera in straši praznoverje, žive mimo časa, molčeči in brez potreb. Vihar sprejemajo kakor tišino, dež kakor sonce. In ko se proti večeru kopno in morje izločita iz neizmernih globlin sivih megla, in se užigajo v barvah gore in doline, oblaki in valovi, potem jim tudi ves ta neresnični svet iz srebra in modrine ni več, nego ob sebi razumljiva stvar. Igravi boj sinjih barv in divjo gonjo meglenih prikazni najdemo na vseh Hebridskih otokih — nad Iono pa strašijo in se bore še drugi glasovi: Minljivost in večnost.

Mali otok, komaj 5 km dolg in 2 km širok, zavzema v zgodovini evropskega krščanstva eno prvih mest, Iona, to je gelsko in pomeni: I = otok, shona = blagoslovljen. Iz tega je nastalo »Otok blaženih«, »Otok sanj«, »Otok božjih kraljev«, »Božja trdnjava«. Od tu je izšel prvi nauk na Škotsko in po severni Evropi, sem se je umaknil in preživel udarce, ki so ga dohiteli v deželah na celine. Čista in nepotvorjena je ostala nova vera na majhnem otoku Atlantika. Človeštvo je padalo in vstajalo, a na Iono so tisoč let romali kralji, učenjaki, romarji, grešniki in bedniki in iskali tam tolažbe in pomoči. Kar sta postala kasneje za kristjane Jeruzalem in Rim, to je bila preje Iona.

Zgodovina otoka je ena sama pregrozna balada. Leta 563. je dospel semkaj v čolnih iz koč irski opat Kolumban z dvanajstimi učenci. Priznal je, da se je izkrcal tu, ker ga je do tega nagnila neprimerljiva pokrajinska lepota. Ostal je, zgradil samostan in razposlal svoje menihe po celine. Do svoje smrti je zgradil na otokih 32 cerkva in na celine 21. Divje Piske je upokoril z blagolajsem svoje besede. Nad 200 menihov je štela Kolumbanova armada. Živel je v celibatu, nobena ženska se ni smela izkrcati na Ioni. Ko je sveti mož l. 596. umrl, je zapustil knjižnico s 300 zvezki, ki jih je sam lastnoročno napisal. Iona je bil središče zapadne modrosti in učenosti.

Potem je prišel nad Iono čas, ko so rožljali meči, odmevali smrtni kriki in se, orlo morilsko rjovenje. Vedno zopet so obiskovali otok poganski pirati, posebno Skandinavci, morili menihe in požigali zgradbe. A vedno zopet je Iona vzevela. Prav kakor se otok opoldne izlušči iz megle, se koplje popoldne in zvečer v blestečih barvah, ponoči pa se ob šumu valov pogreza v sivo žalost.

obraza. Tedaj je zadonel gong; Anglež se je ozrl po stolu, se zamajal — kako dolga je ta pot! Trener in pomočnika ga vzameta v sredo. To je bila druga runda.

Angleža masirajo. Od bolečin ječi, a tudi od togote. Trener mu šepče v uho, da mora sedaj še-le prav iti notri — črnc se prijazno reži. Andrew se ozira po vrstah gledalcev — tujci. Kje je Mary? Kje mala vas? Tam zdaj brste drevesa... čudno, zdi se mu, kakor da bi imel nos poln vode, poln pitne vode in kakor da bi čutil ta vonj po vodi; to ni dobro — vrti se mu. Trener dela divno, ta omotica ni dolgo trajala, pičlo minuto odmora. Sodnik namigne, borca nastopita.

Črnc se prijazno reži. Andrew bi možakarju nad vse rad izbil iz čeljusti tri zobe, to bi mu bilo dovolj in v to svrhu bi z veseljem tudi sam doprinesel kako majhno žrtev, karkoli že. Tri zobe! To majhno hotenje mu je vrnilo dobro voljo, ga obodril... Le pogleda to majhno črepinjo, si misli. Črnc meri sedaj proti Andrewovi glavi, Anglež se izogne in takoj zadene, menja je zdaj z levo, zdaj z desno pestjo, štirikrat zaporedoma Črncev obraz; ta odgovarja zopet s sunki v Angležev želodec. Andrew se umakne nazaj, toda v naslednjem trenutku dobi Črnc dva mogočna sunka v zobovje. Zobje se ne ganejo. Tretja runda. Odmor.

Balada o umorih, požigih, mučeništvu in smrtnem kultu je jonska zgodovina. Kakor bolne duše živih iz vsega sveta, tako so prihajala na Iono tudi mrtva trupla. Na Reilag Oranu, jonskem pokopališču, leži 47 kraljev, 42 škotskih — med njimi Macbeth in Duncan, morilec in umorjeni — dva irska, en francoski in dva skandinavska. Dalje pol stotine poglavarjev velikih škotskih rodov. Grozotno lep je moral biti prizor, ko so okrašene barke s trupli v tujini umrlih poglavarjev plule po morju na Iono in se vsidrale v zalivu smrti. Ponoči so dvignili truplo in ga z ladje prenesli na obalo, ga tu položili na oder in pustili tri noči, med petjem in molitvami, pod milim nebom. Potem se je ob svtu bakelj razvrstil dolg sprevod molečih in pojočih menihov in oboroženih vitezov v šlemih in oklepih, in se pomikal po smrtni stezi na Reilag Oran. Tako velik je bil naval knezov in velikašev tega sveta, ki so hoteli biti pokopani na Ioni, da je imel mali otok devet pokopališč, 360 mogočnih škotskih kamenitih križev je stalo na otoku. Tisoč let je trajala slava Ione v Evropi.

L. 1607. je podvrгла otok reformacija in ga priključila škofiji Argyll. Protestantovski sovražniki podob so nato večino prekrasnih orjaških nagrobnih križev razbili in vrgli v morje. Argyllska sinoda je to barbarsko početje izrečno ukazala. Kasnejše dobe so potem uničile še ostale škotske križe, tako da stoji danes na otoku le še štirje teh prekrasnih spomenikov. Razpadla je tudi nekdanja katedrala in enake kapela sv. Orana.

Vedno je nad Iono velo ozračje praznoverja. Črncem jonskemu kamenju so pripisovali čudotvorno moč. Ko je tujska industrija v 19. stoletju sveti otok zopet odkrila, so domačini služili denar s prodajanjem kromenca. Potem se je polastila kamenja »umetna« obrt, ki izdeluje iz njega spominke.

Cerkvenega značja Božje trdnjave pa ni zalezovalo samo praznoverje, marveč tudi pokrajinski čar. Celo sv. Kolumban je — kakor pripoveduje legenda — ko se mu je bližala zadnja ura, podlegel čaru narave in se Bogu zahvalil edinole za milost, da mu je pokazal ta prekrasni kos svojega stvarstva. V preroški pesnitvi pa je sveti mož otok zopet vrnil cerkvi:

Iona mojega srca,
Iona moje ljubezni,
Namesto meniškij glasov
Bo slišati rjovenje govedi.
A predno bo svet nehal biti,
Bo Iona, kar je bila nekdaj.

Ta pesem je bila vzrok, da so mogočniki tega sveta hoteli biti pokopani na Ioni. Kralji so hoteli biti, kakor v pozemskem življenju, tudi pri vstajenju v večno življenje prvi na mestu.

Iona še ni postala zopet, kar je bila nekoč: Božja trdnjava. A tudi svet še ni nehal biti.

Črnc se prijazno reži. Sede na stol, trener in pomočnika se prizadevajo zanj. Andrew pa premišlja o tej rundi. Kako se je boril? Kje je bila napaka? Slednjič se odloči in vpraša trenerja:

»Kaj sem bil slab?«

»Nikakor ne, fant,« mu de Mohun. »To so bili štirje sunki, točni, brezhibni. Malo boksarjev je, ki bi to bolje napravili.«

»Kakor vidiš, brez uspeha. Potipal sem ga tudi po zobeh, a zaman!« je tiho tožil Andrew.

»Ritchie je prvovrsten material, a zato puške še ne smeš vreči v koruzo,« de Mohun in skrbno masira Andrewa.

»Seveda ne!« odvrne Andrew jezno, a samo v mislih. »Čutim, da je vse to početje zaman! Kaj naj tedaj storim? Denarja potrebujeva, je rekla Mary, in ona je pametno dekle; denar je glavna stvar, ako hočeva živeti mirno in srečno... oh, kako rad bi sedaj snažil krov na »Labodu«, to je tako lepa, lepa ladja...« Sodnik namigne, borca nastopita.

Črnc se prijazno reži. Zobje! — si misli Andrew in naonosko, z nepričakovano kretinjo, čudovito, zanosno se vrže na Črncev obraz. Črnc odgovori s tremi naglimi sunki v Angležev želodec. Angležu se zazibljejo tla pod nogami, v ustih ima grenak okus, pogled mu zastrse svinčenosiva koprena. — Nevarnost! — Tako mu je, kakor bi mu bil kdo zakričal na

Iz New Yorka na Bermudske otoke s čolnom so se te dni odpeljali trije newyorški sportniki. Pot čez Ocean do Bermudov je dolga 1300 km.

„Kultura“ med Eskimi

Svetovna potnica Maude Hadford Warren, ki se je več mesecev mudila med Eskimi v severozapadni Kanadi, poroča, kako malo blagoslova je prinesla »kultura« Eskimom. Gospa Warren je raziskovala arktične predele, pri čemer je imela svoje oporišče v Aklaviku. Potovala je v spremstvu Eskimov in In-

broščeni narod; zato je tembolj obžalovati, da jih je zadnjih petdeset let vedno manj, ker hitro izumirajo za hripo in drugimi boleznimi, ki so jih jim prinesli Evropejci. Za te ljudi, ki so preje živeli po naravnih zakonih, je velika nesreča, da so se seznanili s civilizacijo in hočejo sedaj živeti tako, kakor žive trgovci in agenti, ki od časa do časa prihajajo mednje zaradi kupčij. Eskimske ženske so se začele moderno oblačiti, kar je spričlo tankajšnjega podnebja skrajno napačno in nezniselno. Eskimi so menjali tudi hrano in ne marajo več rib, tjulnovega mesa in drugih domačih živil, marveč imajo raje prekajeno meso in konzerve, kar zalivažo z alkoholom.

Pozimi v Aklaviku niti misli ni na kako zabavo. Eskimi prebijajo čas s čitanjem listov, ki so jih bili zbrali in shranili poleti. V Aklaviku živi stalno sedem redovnic in pet drugih belih žensk, ki sestavljajo angleški misijon. Tam se je nastanila tudi neka bivša dijakinja iz srednje Evrope in odprla gostilno. V podstrešju je uredila priprost hotel za lovce, ki plačujejo svoje račune največ v naravi, posebno s kožami. Kosilo, obsegajoče ribjo juho, nasoljeno meso, krompir, riž in kolače s sirupom, stane dve, tri bobrove kože. Mestna učiteljica, ki jo je podžgal uspeh njene tovarišice, je nedavno zaprla svojo šolo in s pomočjo nekoga trgovca iz Severne Dakote, odprla bar. Domačini so se žal le preradovoljno oklenili teh novotarij, toda starejši ljudje med Eskimi priznavajo, da so preje brez teh »kulturnih« pridobitev mnogo srečnejše živeli.

Zima je Eskimom mnogo dražja nego poletje, ker se poleti nabere v Aklavik vse polno trgovcev s krznom, vladnih nadzornikov in uradnikov, ki predpisujejo in pobirajo davke.

Mark Hayford, svetovnoznani črnski župnik baptistične cerkve na Zlati obali, ki se te dni mudi v Berlinu.

dijancev, v kolikor se ni posluževala letala, ki je v severozapadni Kanadi najprilavnejše prometno sredstvo.

Raziskovalka, ki je iskrena prijateljica Eskimov, opisuje, kako je to vrt, veren in do-

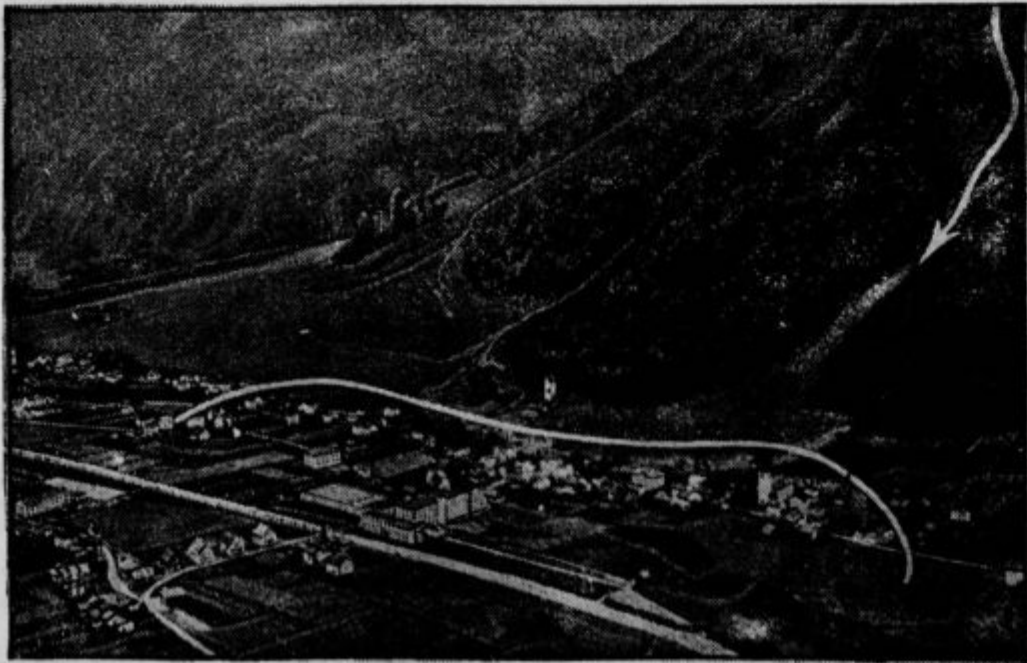
Mati in hči

V nekem mestu na Poljskem sta do nedavno srečno živeli 40 letna bogata vdova B. in njena 19 letna hči. Tedaj pa je dopotoval v mesto materin prijatelj iz mladih let mr. Roger, ki se je vrnil iz Amerike in nameraval prebiti ostali del svojega življenja v tem mestu. Hči se je začudila, ko se je Roger naselil kar pri njih, vendar ni materi nič rekla. Čez par tednov jo je začela mati nagovarjati, naj se z Rogerjem poroči, češ da je bogat mož in blag človek. Hči se je odločno uprla, predvsem zato, ker je bil Roger celih 30 let starejši od nje. Mati pa ni odnehala in Američan jo je obsipal z darili. Po mnogih prepirih in obotavljanju so dekleta le spravili pred oltar, a iz cerkve so jo odnesli nezavestno. — Ni znano, zakaj Roger po svoji vrnitvi ni poročil

vdove, katero je ljubil že v mladosti, a je ni mogel poročiti in se zato odpeljal v Ameriko. Toliko pa je gotovo, da sta oba sedaj obnovila ljubezenske zveze in je imela poroka s hčerjo samo ta namen, da bi jima omogočila skupno življenje in prikrila pred ljudmi njuno razmerje. Hči je spoznala, da je postala žrtev svoje matere in je zblaznela. Sorodniki so stvar izročili državnemu pravdniku.

Damske zimske plašče

s kožuhovino ali brez od . . . 290 Din naprej
otroške v vseh velikostih od . . . 160 Din naprej
v veliki izbiri priporoča
F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.
Oglejte si blago in cene v naših izložbah!

Gora na potovanju. Na Kilchenstocku pri Glarusu v Švici so se zrahljale zgornje plasti zemlje in začele drsiti po strmim pobočju nizdol. 100.000 kubnih metrov zemlje se pomakne vsak dan za 1 cm nizdol. Boje se velikega usada, ki bi bil nevaren za spodaj ležečo vas Lindthal, kjer je že vse pripravljeno za izpraznitev. Straže so noč in dan na mestu.

Frtaučku Gustl ma beseda

Kdu b s mislu, de sa naš uredniki tku pužrešn. Kene, blouk se pumuja, de b prpravu ldem res kej žmahtnga, de b na zabaulal, al s pa elu želodeu na pufderbal. Jest usaka reč dobr za belm, denem use sorte gvirze notr, kore ta narnuvejš kuharske buklu naprej predpisujeja, nazadne pa še dobr iz ucvirkem zabelm. Pa kua t nardeja te (mreine b jm reku, pa sm raj tih, ke vem, de b se jm fržmagal): Ucvirke lepu dol pobereja in se z nim masteja, ldem daja pa pol tak iz rok, de ni za nkamer. Nar raj b use skp u štih pustu, pa šou mestnem delucom pumagat šac lskat in iblanske ceste razkupavat. Murde um mou pr tem več sreče, koker pr pisajn. Ni zlunka, de b u Iblan na najdl ene par piskru zlateh cekinu, če sa jh še elu dol nek pr Krškem najdl. Sam mene je treba še zraun, ke mam za taka reč dobr nus. Kua uja inženiri naredi, ke nimajo dunsta ud cekinu. Seer že ceu let razkupavaja in sa že skori cela Iblana razkupal, ampak ud cekinu še ni duha ne sluha. Sevede, ki pa morja tud kej najdet, ke tam ena lukna izkopleja, tam ena, namest, de b lepu sistematičn kupal. Č b blu pu mojem, b začeu kopat pree dol pr Mustah, pol b pa kopu naprej preke zblan. Megar če b prekupu in prebrsku cela Iblana z Gradam, Rožnpoham in še z Golucam ured. Cekine b mogu najdet, preh b na dau gmaha.

Seer uma pa tud mogli prideti du kašneh cekinu, drgač uma pršli usi Iblančani na bobn, ke ta špas kušta. Tu kušta meljone. Zdej pa, če uja zastojn kupal in brskal, pa de na uja naletel na cekine, umo mogli pa mi šviate. Sej tu se je že marskermu zgudil, ke je brsku za štajnkolnam, de je pršou na psa, ke ni najdu štajnkolna. Zdej nej se pa še Iblančanem kej taega prpeti. Buh ubvari!

No, pa troši mama lohka še zmeri. Jest mislem, če sa dol pr Krškem izkupal en pouhn piskr cekinu, jh morja tud u Iblan. Sej sama jh tud putreba. Še mene bi ket Kršani.

Zadnē sa že naletel tam pr Kreditn bank na en keuder. Use je blu že vesel, ke sa mislel, de boja kar naenkat zagledal u kašnem kot železna skrina, pouhna cekinu. Pa je bla ena figa. Še pajčevn ni blu nker. Enga deluca je tu tku zjezl, de je kramp kar preč vrgu, pa ja ubra h Lozič na dalmatince. Nemu ni blu glih za cekine, ke je vede, de jh na uja nenu dal, če se najdeja, ampak, de u kašna flaša šnopsa notr najdu, se je pa le trošiu.

Jest b reku, de nej kar nehaja razkupavat ceste, de na u prepozna. Ke dle ke uja kupal, bi uma na suhm. Pu toč zgubil pa nē na nuca. Take razrukane ceste pa tud našmu zdravju škudujeja, de neko taega in nas kar vidn dol neseja.

Čakte, vam um jest pree vidn dukaz du-presu.

Zadnē, ke ga je radio Iblana neki špilu in sma mogli ceu večer skori same pauze poslušat, se je naenkat uglasu tist gespud, ke tretorn sneške in kaloše predaja, in nas prosu, de nej mal putrepma, de na morja dat nubene štime ud sebe. »Še kukuca«, je reku, »ke je drgač na usa muč pridna, na more neoj kukat. Use tu pa sam zatu,

ke se gor u Dumžalah en logari preveč razicaja. Sej moj kšeft iz tretorn sneškem tud zavle tega trpi, pa ni nē za pumagat. Sej pavze na uma nē pusebi rajtal«, je reku.

Jest pa, ke na grem rad enau na lim, de b glih use vrjeu, sm se tou pa usebn prepričat, če sa res kašn logari uržah, de morma pauze poslušat. Jest sm se iz ta perum ulakam udelpu naraunast u Dumžale. Ke sm stopu notr u radio štacjon in jh prosu, de nej m pukažeja tiste logarje, ke maja tku vesoka temperatura, de na morja dat nubene štime več ud sebe, sa m jh pree in iz veselam pukazal, ke sa me mel za dohtarja, ke zna temperatura regulirat. No, ke sm pušlatu en tak logar in sm se tku speku, de se m je pree naredu na rok mehur, veleket žemla, sm se vede sprevidu, de guvari gespud, ke tretorn sneške predaja, čista resnica, saj kar se logarju am tiče. Ke edn, če ga že tku huda uručina kuha, res na more več kašneh kumedi špilat.

Asn, ke sm tu dugnou, sm se spet usedu na eug in se pučas preke Iblan guncu. Sam pr Ruguvile u Crnuhah, ke sama se mem pelal, em ga še hitr en ferklček ruknu.

Ke se prguncama u Iblana, m pa ta peru pade u uči tista točna vaga, ket dā za en dinarček črn na bel, kulč de vagaš. Fant, pa se enkat zvagi, sm s mislu, us saj vidu, če uš dost težek za sultada. No, pa sm stopu na vaga, vrgu dinarček u ena šprajna, pa res pade dol u kurit en cegelček in na tem cegelčke je blu lepu nadrukan, de vagam dvainsedemdeset kil in še pu puvrh. Lepa numara tu, sm s mislu. Če b blu jest kašn pujsk, b blu že neki uredn, pa prauja, sam tulč vela, kulkr plaža. Škoda. No, pa sej nism na prudi.

Iz ta tulažba sm ja mhnou preke Dunisk cest. Pu Dunisk cest zdej kam pridet, pa nisa mačkene souze. Ke sm stau enkat pred Triglauska severna stena, s nism prou nē glava belu, kuku um pršou na vrh. Kar mal sm u roka plunu, pa sm zlezu ket maček na špica. Ke sm zagledu zdej Duniska cesta pred saba, me je pa le mal mraz stresu. Čez take pečine zlezt, pa ni kar tku. Tu more bi blouk pa še brez usnega švindlna, pa dobr pudkuvane gojzarce tud na smeja falit. Ampak kua u premišvou douh. Če em pridet dam, morm holt reskerat. Če se glih ubijem, m uja pa saj ena piramida pustaul na ceta za spuin, de uja saj lde use večne čase vedl, de je u Iblan enkat živu Frtaučku Gustl, ke se je pa b sreč na Dunisk cest smrtin punesreču al ukul pršou. Tku sm s mislu in kurajžu zlezu čez in ma-lnu naprej perke Zvezdā ke du kino Matice.

Pred kino Matica pa spet zagledam ena glih taka vaga, kor sm ja vidu na kuludvore in se na ne zvagu. Eh en dinarček gor al dol, sm s mislu, pa sm se še na te pustu zvagal, de um saj vidu, če sm zavle ture pu Dunisk cest kej dol uzeu. In kaj mielte, de bi boži? Jes sam sojem učem nism verjeu, ke sm zagledu na tistmu cegelčke, ke je padu u kurit, de vagam sam še dvainsedemdeset kil iz severnem medvedam, ke je blu na cegelčke, vred. Bi švoh sm se res počutu koker preh, predn sm začeu čez Duniska cesta lezt, ampak če pumislma, de sm zavle tega kar deset kil in pu dol uzeu, je padel mal preveč. Ampak je res. Lohka vam pukažem črn na bel, če m na verjamete. Zdej pa če zrajtama, de b šou skuz en ceu teden usak dan sam enkat pu Dunisk cest, in de b useli pu deset in pu kile dol uzeu, b vagu na kone tedna še ena kila ma, koker nē. U nedela b šou pa lohka u lit.

No, pa čez tu uma že še pr en prloznast guvuri. Preden jejam, pa prosim gospode tam in tuki, de nej maja usmlejnje du sojch bližneh in nej pe-steja ucvirke prgmah. F. G.

Nacek s Prlekije

pa Kürenčkova Nežka.

v cačingah šteja, te me je jaka jeza pograbila.

Zaj pa sn se že precu potročata, da sn gor priša, ki mi Neška čista nič nemre.

Veste, jas sn pret, kak sn toti kšeft z žoj-incoj začaja, do moj pucmitel — žajfno v Graci na kliniki vün spreiskati, pa so tisti strokovjaki, kaj so tüdi šmarncu pričisten sprešnofali, vün najšli, ki je tota žajfna za tiste fleke še bojšo vraštvu, kak pa je »Alga« za regmatizem ali pa tisti »Ašpa-rine« za pregajaje mačaka. Tak, zavolo žajfne mi ta Kürenčkova Neška nič nemre

Zavolo metlinega alkohola pa je glih tak. Se so v Graci glih tisti lidje šmarncu preiskavali kak žajfno, pa so rekli, ki je trdi metlin alkohol ne giften pa nikake škode ne naredi, pač pa ovi, kaj je v tisti žlabudri, ki se ji skoro nemore »vino« reči. Zaj je že precu marproškij gospodov zmešanih, ki šmarncu pijejo pa ne vejo, polt pa še se jin čudno zdi, kak ki se jin je naendok začelo v glavi sukati. Sploh so Marprovčari vekš tal že vsi zasikjeni (v Lublani pa je pre tüdi ne dosti bojše); tisti kaj so pret na najbolje ti grobi pumperdum plozali, ti zaj najbolje veselo na ti tenki klenet fučkajo. Pa še jin za silo gre. Zaj pa, če si edem vün premisli, kak žmetno je na pumperdum plozati, pa keko dūške, človik zanūca, te polt pa še more pasko neti, ki jemi od prevekega napijaja gi indi koža ne počl, polek toga pa še je menšo plačilo, kak pa če človik na ti tenki klenet brlūži, te bi pač moga vsakši nor biti, če nebi svoje muzike beksla. Sploh pa sn negi zveda, ki mo pre mogli vsi samo na klenete fučkati. Marprovčari pa Lublančani do te pa lahko radi, ki do če vsi vedli na ti pravi štrament brlūži, mi, ti gmajn folk, pa

mo pa zadi ostali. Te je ne čida, če samo ovi do-bijo pohvalo za dobro fučkaje, če pa bojše vejo, kak mi toti, keri ne moremo vsega zmogeva vičiti.

Vite le, pa to vse po zaslugi šmarnce, ki jtn ob praven kajti glave zasūkne v to pravo štimo pa vižo. Tak, viš Neška, ki nemreš ti nič nareti prta metlinomi alkoholi pa prta šmarnci, da če bi me ti šla tožit, te bi se vsi marproški pa lublanski, leki še celo celski, gospodje za me pa za šmarncu gor zdignali. Veš, še celo advokati so vekš tal že skoro vsi totu metlin alkohol pili (hvala Bogi, ki so advokati sami moški), pa zaj vekš tal že vsi to glihno brlūžijo pa so ti šmarnci hvaležni, ki jin je ti pravi kajt v to pravo rihtnogo napelala.

Alstn, Neška, zaj že lahko vün sprevidiš, ki š svoj ti novi gvant mogla sama plačati, da advokati vsi metlin alkohol zagovarjajo, ženska pa še je dozde, nibjena ne za advokata, ki bi tebi pomagala.

Sploh pa ne vem, kaj bi gi tvoj ded reka, če bi ti jas jenkice kupiva. Bi se onda s prvū šnel-cugon v Prlekijo prpela pa bi mi od jeze šmarncu s vseh pičelov vün zespūša. Rajši, kak bi se mi kaj takega zgodlo, rajši ti gvanta ne plačan. Sploh pa še sn, veš, jas skos v konkurzi na po, pa ni-mam krajcara penes, če me glih na glavo postavš.

Najbojš bo, če se ti na lublansko gomaajo obrneš, da naj pod »tista pustavac napišejo, ki je stopla že lami v valavo, če še so jo glih letos kumer vün dali, se to pre tüdi gre, pa š dobila gvant plačani, če le veš tisti kúp črk pa numere, kaj hi ma automobil od zaja.

Do te pa, adijo, Neška!

Te pozdravlja
Nacek s Prlekije,
grüntpzeicar pa agent za punčuhove žnūrce firma »Fran Prlekac«.

NAHOD odstranja

NOSAL prašek,

ki je povsem neškodljiv, ker se ne uživa temveč vdihava (vnos-ljava). Nosal Vas varuje gripe. Kupite si Nosal takoj!

Proizvajalec: Lekarna
Mr. BAHOVEC Ljubljana.

Domače ognjišče

Zdravniška posvetovalnica

(v zadevah splošne in socialne medicine ter higijene)

L. M. v B. B. Kaj mi je znanega o sladkorni bolezni, vprašujete. Ako bi imel čas in voljo, in ako bi mi glavni urednik dovolil, bi napolnil nedeljskega »Slovenca« s tem »svojem znanjem«. Je ta bolezen ozdravljiva? Časih prav lahko, časih težje, časih pa sploh ne. S čim se zdravi? Z raznovrstnimi sredstvi, glavno pa je bolezenskemu stanju primerna prehrana. Vsa podrobna navodila Vam more dati samo zdravnik, ki Vas lahko večkrat prišče in stalno opazuje.

V. H. v Lj. Jecljanje si želite odpraviti ali vsaj izboljšati? Prav lahka in zelo težka zadeva, ki je najbolj odvisna od duševno-živčnega stanja jecljavca samega. Vedeti morate, da jeclja skoraj vsak človek — če je v zadregi, da ne ve ali se boji kaj povedati, in vendar govori. Jecljavec je človek, ki je pri govorjenju vedno v zadregi. Treba torej prepoznati zadrego ali jo kako obiti. Kako se to doseže v vsakem posamičnem primeru, je kaj različno. Vaša pisava sama je skorajda — jecljava, ki razodeva zelo plašljivega človeka brez smozavesti in brez resne volje. Takemu človeku je težko pomagati, ki pričakuje pomoči samo od zunaj in drugih, a sam iz sebe ne zna ali noče zbrati moči, ki mu edina more pomagati. Najslavnejši grški govornik Demosten je bil jecljavec, zasmehovali so ga pri prvem govorniškem nastopu zavoljo jecljanja in drugih napak. Z resnim prizadevanjem in dolgo, trajno vajo je premagal vse ovire in se dal obudovati zavoljo dovršenih govorov. In Vi? Premalo Vas poznam, da bi Vam mogel dati točne nasvete. Vpišite se v kak govorniški tečaj, kakršne prireja malone vsako prosvetno društvo. Skrbno se pripravite za vsako vajo ne samo doma v zaprti sobi, marveč s ponavljanjem vsake vaje na prostem najbolje gredo navzgor, n. pr. na ljubljanski Grad ali Smarno goro. Ko nastopite v društvu, mislite si, da so Vaši poslušalci smreke v Regalijemem gaju ali bukve na Smarni gori. Ko se Vam to posreči, kar ni prav težko, pa bo Vašega jecljanja — konec.

Fr. M. v L. pri M. Spolna motenja ima Vaš aslužbenec — če niste to morda sam? Preberite trikrat, kar je napisano v zadnji posvetovalnici o seksualni nevrasteniji ali spolni razdražljivosti. Ako Vam to ne zadošča, da Vas pomiri, naj se napoli »namišljeni« bolnik v bližnje mesto k zdravniku. Zdravljenje v bolnici mu bržkone ni treba.

A. R. v M. Katar v glavi, trganje, šumenje v ušesih. Poglejte v zadnjo posvetovalnico, kjer sem dal Vaši stanovski tovarišici splošna navodila, ki so primerna tudi za Vas. Glede ledeno mrzlih nog Vam priporočam, da si jih segrevate s čvrsto hojo. Vsaj enkrat na teden napravite daljši sprehod (najmanj 10 km). Če imate zvečer noge mrzle, kopljite si jih 10—15 minut v vroči vodi, nato si jih oblijte z mrzlo vodo, potem si jih dobro oterite ter posušite in nato naravnost v posteljo. Noge imejte dobro odete, v zglavju naj blazina ne vsebuje perja!

A. K. v M. O aluminijasti posodi ni bilo še govora v naši posvetovalnici, kar trdite Vi po pomoti. Vendar Vam povem, da ne kaže hraniti mleka v aluminijasti posodi čez noč, ker lužnate tekočine, in taka je neskladna mleko, tope aluminij in se oreh navzamejo aluminija. Tudi posoda trpi. Za

hranjenje mleka je steklena ali porcelanasta posoda.

Ista. Zakaj Vas boli želodec po vsaki jedi? To Vam pove zdravnik, ki Vas lahko prišče. Morda jeste prehladno ali preveč ali neprimerne jedi?

Ista. Sklepnim reumatizem in ishijas Vas tudi mučita navzile zdravilnemu prizadevanju v toplih in kopelih in celo z injekcijami. Vse, da Vam pomaga samo za nekaj mesecev, pa se bolezen vrne. Menim, da Vam tudi svetovnoznani Pištany v ČSR ne pomorejo trajno, ker po moji sodbi tiči Vaša bolezen v Vaši konstituciji, to je splošnem telesnem sestavu, ki ga treba spremeniti s spremembo življenjskih navad ali razvad, najbolj pa s krčenjem in poenostavljanjem hrane. V bližnji dobi priobčim poučno zgodbo o zdravljenju takih bolezni.

Ista. Morda sem Vam ustregel in pregнал smešni predsodek, češ da je Maribor nekako zapostavljen v primeru z Ljubljano. Naša posvetovalnica ostane vse »Slovenčev« družini od blizu in daleč odprta na stečaj in dokler ne doumem modrosti Ribničanov, ki znajo biti vsi prvi, bodo sprejeti gostoljubno in dobivali odgovore vsi vprašalci po vrsti, kakor prihajajo.

R. F. na J. Radi brezimnosti — nič. Sicer pa imate v današnji in prejšnji posvetovalnici odgovor.

B. K. v D. Zločin bi bil, kar želite in pričakujete. Nikar ne mislite, da se da kakšna nesreča odpraviti ali popraviti z zločinom. Zdravnikova življenjska naloga je življenje reševati in daljšati in lajšati. Morivec je, kdor pretrga nit življenja človeku, tudi če je ta komaj spoel. Zatecite se vendar k materi ali, če je nimate več, kakor se zdi, k spovedniku. Verjemite, da najdete za žalostno-obupno stanje pomoč in najboljšo zdravilo — v spovednici.

M. A. v Lj. Srbeč lišaj na roki in hrbtu je zelo različne narave, ker je več vrst kožnih izpuščajev, ki močno srbe. Ako ne marate k zdravniku, kar je vendar najbolje, poskusite to-le: Oterite si bolna mesta z zredčenim salicilnim ali mentolovim špiritom in posipajte si jih s smukcem ali lojcem, ki mu je primešan cinkov oksid (10%).

P. Z. v T. Radi opisane živčne bolezni Vam priporočam, da se napotite čimprej na živčni oddelek splošne bolnice v Ljubljani ali na kliniko za živčne bolezni v Zagrebu. Sodeč po Vašem opisu smatram Vašo bolezen za resno, ki se pa da zaustaviti in celo ozdraviti, ako se podvržete večtedenskemu zdravljenju v bolnici.

V. E. v H. Šumenje v bližini srca, podobno grmenju od zgoraj navzdol, bo bržkone v zvezi s kako motnjo v dolenjem delu požiralnika. Zdravniški pregled!

Isti. Skrtanje okoli ledi pri hoji navkreber po padcu z bradlje pomeni, da se Vam je kaj polomilo ali nalomilo. Ako ne boli in opravljate svoje delo brez težkoč, se utegne posledica poškodbe sama porazgubiti.

Isti. Večkratni hud nahnod s krevcičami potrebuje zdravniške preiskave in bržkone operativnega zdravljenja.

Isti. Šumenje v operiranem ušesu je kaj pogostno. Predstavite se zdravniku, ki Vas je operiral in isti naj Vam oskrbi tudi nos.

Pravni nasveti

Tudi pogojno naložena kazen se smatra za »kazeno«. Obsojen sem bil na zaporno kazen in to pogojno na dve leti. Ali se bo ta kazen vpoštevala pri izdaji navedenega spričevala, ki ga rabim za stop v javno službo? V. K. iz R.

Seveda se bo pri izdaji navedenega spričevala vpoštevala ta kazen. Saj je vpisana tudi v kazenskem listu, ki ga vodi državno tožilstvo in upravno oblastno prve stopnje. Šele, ko bo minila preiskusna dveletna doba in če ste izpolnili pogoje, ki vam jih je sodišče eventuelno stavilo pri izreku pogojne obsodbe (n. pr. povrnitev škode), se bo smatralo, da niste bili obsojeni in se bo tudi navedeno spričevalo glasilo, da ste neoporečni.

Porok ne more svojevoljno odpovedati poročstva. Gasilno društvo je za nakup motorne brigalne najelo večje posojilo, za katero smo prevzeli poročstvo vsi odborniki. Dva izmed porokov pa sedaj nista več v odboru in prebita, da se bosta jamstvu odpovedala. Ali je to mogoče? I. T. iz V.

Dokler ne bo dolg plačan, ne bo noben porok prost svojega poročstva in posojilnica tudi ne bo vzela na znanje »odpovedi« obeh porokov.

Plačilo pravnih stroškov. Radi motenja posesti sem bil prisiljen vložiti tožbo, ki sem jo dobil in je sodišče naložilo nasprotniku plačilo vseh stroškov. Kljub temu pa sem moral svojemu zastopniku nekaj stroškov tudi jaz plačati. Ali je to pravilno? P. I. iz L.

Če ste v pravdi povsem zmagali, je sodišče naložilo nasprotniku plačilo tistih vaših stroškov, ki so bili za uveljavljanje ali obrambo vaših pravic potrebni. Stranke pa imajo pogosto navado, da povzročajo svojemu zastopniku mnogo dela, ki ni nujno potrebno za dobitno pravdo. Seveda v takem slučaju sodišče nasprotniku ne bo naložilo plačila prav vseh stroškov, ampak bo morala plačati stroške za ono delo zastopnika, ki ni bilo za pravdo potrebno, tista stranka, ki je to delo povzročila. Sicer pa morete predlagati odmero stroškov po sodišču, če se glede njih niste pogodili z zastopnikom in jih smatrate za neopravičene ali previsoke.

O zimskem krmljenju koristnih ptic

V zadnjem članku o varstvu naših drobnih pevcov smo govorili, kako potrebno je, da privabimo te neutrudne pomagače pri zatiranju sadnih zajedavcev nazaj na sadne vrtove in jih podpiramo zlasti pri razmnoževanju. Rekli smo, da dosežemo to edino na ta način, da jim nudimo priliko za gnezdenje in uspešno valenje.

Toda vse to nam prav malo ali nič ne koristi, ako pustimo, da se nam vsako zimo skrči število naših ljubljank zaradi tega, ker jim pozimi, ko nastopi neugodno vreme, zmanjka vsake hrane in morajo od gladi in mraza žalostno poginiti. Zato velja zimsko krmljenje koristnih ptic že od nekdaj za najuspešnejše sredstvo v varstvu teh prekoristnih, pa tudi čez vse ljubkih živalic.

Zal pa, da se baš ta način varstva tako malo uvažuje in pa — to moramo posebno poudarjati — tako nepravilno izvaja. Sicer vidimo zlasti po mestih in tudi tu pa tam po kmetih tiste znane, gajbice podobne krmilnice, pritrjene na stebriček, kje na prostem in razne podobne nastavke po oknih. Baron Berlepsch, sloveči nemški veščak v varstvu ptic, pravi o takih valilnicah, kakor jih splošno uporabljajo, da to ni varstvo, ampak uničevanje koristnih ptic. To je huda obsodba naših krmilnic, ki jo pa omenjeni veščak tudi opraviči; saj tudi trdi, da je bolje nič, nego napačno in površno krmiti.

Zakaj pa tako ostro obsoja te vrste krmilnic in krmljenje v njih? Prvič zato, ker krmilnice niso prav narejene, drugič pa zato, ker se vobče krmiti površno in z neprimerno hrano.

Krmilnica, ki naj ustreza svojemu namenu, mora biti tako sestavljena, da je hrana pri vsakem vremenu in pod vsakim pogojem pticam vedno dostopna, da je torej nikdar ne more zamesti sneg, niti namočiti dež.

Ali so naše običajne krmilne hišice tudi tako urejene? Kaj še! Ali niste še opazili, kako so zjutraj zamedene, kadar naletava ponoči sneg in brije ostra burja? Sedaj nam bo tudi jasno, zakaj so take valilnice, čeprav bi bile založene s primerno hrano, pticam kljub temu pogubne.

S krmilnicami zvalimo ptice v bližino hiš in v sadovnjake. Ob lepem vremenu se privadijo na ta lagodni način življenja in ne kako pozabijo na naravne vires, ki jih morebiti niti ni v bližini. Ko se potem nenadoma vreme spremeni in je njihova vsakdanja miza zamedena, ni čuda, ako si ne znajo pomagati in žalostno poginejo. Usodno za nje je zlasti vselej, ko zapade droben sneg, ali pa kadar je poledica, ki še temeljitej zapre vse naravne vires za zimsko hrano. Ptice, ki niso vajene

Omiljenje kazni po pravomočnosti sodbe. Ali morem doseči, da se mi zaporna kazen, na katero sem bil obsojen radi žaljenja časti in se zoper obsodbo nisem pritožil, spremeni v denarno globo. N. V. iz A.

Po pravomočnosti sodbe se more zaporna kazen spremeniti v denarno le, če se pojavijo olajševalni razlogi, ki jih ni bilo, ko se je izrekala sodba ali se vsaj takrat ni vedelo za nje. V našem slučaju bi bilo najbolje, da se z nasprotnikom (zasebnim obtožiteljem) poboliate in ga pripravite do tega, da vam žalitve odpusti, nakar napravite skupno prošnjo na višje deželno sodišče v Ljubljani za omiljenje kazni oziroma za spremembo zaporne kazni v denarno. Zelo verjetno je, da bo sodišče prošnjo ugodilo. Vložiti pa je prošnjo pri tistem sodišču, ki vas je obsodilo. — V vsakem slučaju pa je možno doseči omiljenje ali odpustitev kazni potom najvišje milosti Nj. Vel. kralja.

Prihod za pričo je zakonita dolžnost. Ali me more sodišče prisiliti, da pridem za pričo, čeprav ničesar ne vem o stvari? C. D. iz S.

Pričevanje je zakonita dolžnost vsakega državljanca. Če o stvari ničesar ne veste, boste o tem že na sodišču povedali. Tja pa morate v vsakem slučaju, ker vas drugače sodišče lahko kaznuje in vas da s silo privesti.

Če sosed brani zidanje stranišča. Pri novi hiši sem zgradil na severni strani stranišče. Radi izveza pa bi bilo priročneje, če bi ga postavil na južno stran. Temu se pa protivita sosed, čeprav bi ne imela nobene škode in imata celo sama tam v bližini grenice. Ali smem postaviti stranišče kljub ugovoru sosedov in kam se mi je v ta namen obrniti? I. G. iz R.

V našem slučaju velja isto, kar smo povedali v zadnji nedeljski številki o gradnji hleva. Prosite pri županstvu za stavbno dovoljenje za preložitve oziroma zgraditev stranišča. Županstvo bo odredilo stavbni ogled in tam bosta mogla sosedata povedati svoje ugovore. Če iz zdravstvenih ali drugih javnih ozirov županstvo proti graditvi ne bo imelo pomislekov, vam bo izdalo stavbno dovoljenje, sosedata bo pa z ugovori napotilo na pravno pot. Če bosta nato sosedata upala dokazati, da je smrad, ki prihaja iz stranišča tolik, da presega po krajevnih razmerah običajno mero in da se jima s tem bistveno krati v kraju navadno rabo zemljišča, to se pravi, da svojega zemljišča vsled vašega stranišča ne moreta več tako uporabljati, kakor ga sicer uporabljata. Če so vaše navedbe in skica, ki ste jo priložili, točne, je zelo malo verjetno, da bi se sosedoma posrečilo, da bi vam zabranila zgraditi stranišče.

Krmilnice, ob takih prilikah sicer tudi stradajo, toda si mnogo lažje pomagajo, nego revček, ki je bil vajen vsak dan polnega »koritca« in se je tako rekoč odvadil stikati za hrano po raznih kopninah v prirodi.

Kako pa naj bi bila torej krmilnica narejena, da bi bila hrana v njej absolutno na varnem pred vsemi vremenskimi neprilikami. V bistvu kaže

to pričujoča slika. Z nje vsakdo lahko posname, da mora biti rob mizice, kamor trosimo hrano, v isti višini s spodnjim robom strehe. Na sliki sta dve mizici in sicer zgornja večja in spodnja manjša. Zgornja je prava krmilnica, ki se jo morajo pa ptice šele privaditi. Zato je pa spodaj še manjša mizica za prve dni, dokler se zgornje ne privadijo. Pozneje se ne uporablja več, ker tudi ni zavarovana tako kakor zgornja. Da ptice lažje opazijo hrano na zgornji, zavarovani mizici in da je bolj na svetlem, je spodnji rob strehe v navpični smeri podaljšan okrog in okrog z ozko šipo. Takole krmilna hišica ima tele razmere: razstoj od kola do kola je 1.30 m, širina zgornje mizice 60 cm, višina od zemlje do zgornje mizice 1.40 m, širina šipe 18 cm. Samo ob sebi umevno je, da se narede na ta način lahko tudi večje ali manjše krmilnice, tudi samo na enem stebriču ali za pred okna itd. Paziti je na to, da mora znašati razdalja od roba krmilne mizice pa do šipe najmanj 85 cm, da morejo ptice brez ovire priletavati k mizi in odletavati.

Modne novosti

Plašči in kompleti so to zimo posebno bogato obšiti s krznom. Ta novost je dejansko izredno prikupna in odlična, le da je seveda, če naj je krzno pristno — draga.

1. Velik ovratnik v obliki pelerine — obšil z krznom — ki se toplo in mehko oprijemlje pleč, daje plašču posebno izbrano lice. Rdeče suknjo z rjavno kožuhovino učinkuje vedno odlično in elegantno.

2. Zamet je poleg volnenih tkanin za komplete zelo priljubljen. Zraven spadajoči plašč — okrašen s plavo lisičino — je za plašč pod krajsi nego krilo. Temno-modra obleka je v kroju čisto enostavna, poživlja jo le vstavek iz šampanjsko-rumenega krepp-georgette-a.

3. Zeleno-črne kombinacije so zelo priljubljene. Ensemble, ki ga predstavlja naš vzorec, je iz zelenega sukna in okrašen z

astrahanom. Poševno našiti kožuhovinasti pasovi dajejo rokavom obliko novovrstnih zavrhajev.

4. Večerna jopa je izredno mikavna izpolnitev dolgih oblek. Barva in material se najraje izbere tako, da se skladno zlivata z obleko. Poleg svetlih barv je vedno v veljavi tudi črna; obleka iz črnega krepp-georgette-a in jopica iz črnega svileneja zameta, obšita z belim krznom, učinkuje vselej izbrano in elegantno.

5. Turkévo-modar satin lumineux je zvečer zelo učinkovit, a je priporočljiv le za dame zelo sveže barve, ker turkec podčrtava bledeost.

6. Rubinasto-rdeč satin rieke spada med tkanine, ki so za večerne obleke posebno primerne, ker se voljno prilagoduje mehko tekoči krojni črti.

Jedilni list za mesec november

(Dr. Krekova mešč-gospodinja šola v Zg. Šiški.)

Nedelja, 30. novembra: 1. Jeterne ocvrte ježice na goveji juhi. 2. Prašičja ribica v mreživi, pražen krompir in jabolčen hren. 3. Špansko seno s kremo. 4. Sadje.

Ponedeljek, 1. decembra (narodni praznik): 1. Ohrovtova juha z ocvrtimi kockami. 2. Roastbeef, pražen riž in vinska polivka. 3. Korenjakova torta. 4. Domač punč.

Torek, 2. decembra: 1. Močnati ponvičnik na kostni juhi. 2. Telečji možgani v aspihu (žolica). 3. Zelenjavna plata. 4. Rižev narastek.

Sreda, 3. decembra: 1. Paradižnikova juha z rižem. 2. Zajčja pašeta in jajčni hren. 3. Rozinova potica.

Četrtek, 4. decembra: 1. Ražen ječmenček

na goveji juhi. 2. Rajželjčev pečenjak in solata. 3. Mandeljnov puding.

Petek, 5. decembra: 1. Zdrobna juha z graham. 2. Ščuka v obari s polento. 3. Vrvični krapl.

Sobota, 6. decembra: 1. Krpice na goveji juhi. 2. Govedina, plavo zelje s kostanjem in nadevan krompir. 3. Jabolčni pečenjak.

Rajželjčev pečenjak.

Telečji rajželjčev dobro osnaži in skuha v slani vodi. Kuhanega drobno zreži in daj v lonec, vlij najp. 1/2 litra mleka, 4 rumenjake, 4 žlice drobtin, sol in dišavo, nazadnje primešaj sneg iz 4 beljakov. Vlij na 10 dlg razbeljene masti in speci. Pečeno zdrobi z vilicami in daj s solato na mizo.

Ob 50 letnici Marijanišča

P. Krizostom:

Pesem zahvale

Danes je v naših dušah lepo.
Praznik velik krog nas kipi.
Petdeset let je v večnost zašlo,
odkar Marijanišče naše stoji.

Vsi veliki dobrotniki
gredo veselo danes mimo nas.
Mnoge je že davno osrečil
Gospodov sladki glas:
»Blagor usmiljenim,
ker usmiljenje bodo dosegli.«

Prvi so tisti, ki so naš zavod gradili,
ki z ljubeznijo so ga vodili.

Učeni Gogala naj vrsto začne:
temeljni kamen je Marijanišču položil.
Za njim stopa blagi Lampe,
ubog kot František in vendar bogat.
Za njih prihaja naš gospod prelat,
ki vedno ima srce čuteče
za vse bedne in trpeče.
Celih trideset let
le Marijanišču živi,
zanj dela, zanj trpi.

In naše sestre!
Kot njih scerfinski oče —
neslišno gredo skozi hodnike v kapelo.
Jezusu na žrtvenik so dale življenje celo.

Rafaela, Metodija, Ljdvina, Uršula
in toliko drugih sestra, —
vse že v božjem objemu spe
in vendar sredi med nami žive.
Zapustile so jasen spomin
in molitev pošiljajo nam iz višin.

In še oče Placid je pridrsal med nas.
V ganotju trepeče mu glas.
Ko je dvignil v blagoslov roke,
so mu zdrknile preko lic
veselja solze.

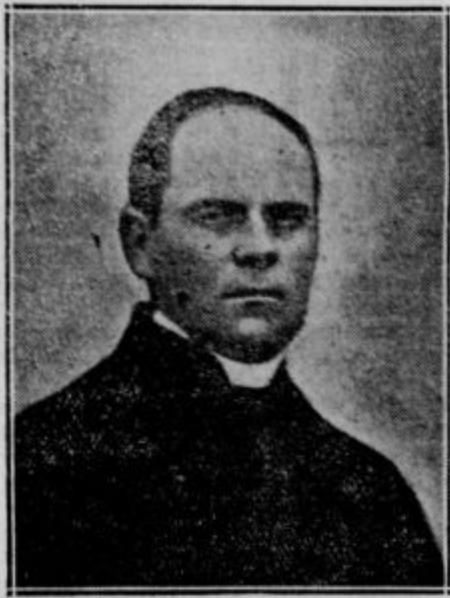
O, danes je v Marijanišču lepo.
Vse sirote slavo Gospodu pojo,
vse, ki so našle mater in ognjišče
v teh posvečenih zidovih,
vse, ki žive,
ali ki spe že davno v grobovih.

Danes je v Marijanišču lepo.
Kako gori vsem gojencem v zanosu oko
ob misli na slavo zavoda.
In naša pesem?
Poveljujmo, hvalimo Gospoda
za vse darove petdesetih let.
Zahvalimo pretisto devico!
Saj pod njenim varstvom naš zavod je svet
in je velik in močan.
»Te Deum« današnji naj bo zato glasan,

Jubilej ljubezni in dobrote

Morebiti ni smela trditve, da je Marijanišče najmočnejši spomenik v Ljubljani, ker je postavljen sto in sto dobrotnikom, katerih imena se ne vidno bleste na kvadrlih, iz katerih je zgrajena veličastna stavba. Ni to bladen kamen, ampak vse oživljajoča, topla ljubezen, ki se pretaka skozi tisoč in tisoč mladih src, ki so našla v Marijanišču svoj drugi dom.

Brez posebnih velikih načrtov, zgolj z iskreno željo, nuditi osiroteli dečki mladini zavetje, je nastopilo velikega ustanovitelja Vincencijeve družbe v Ljubljani, dr. Janeza Gogala, da je na zapuščeni Poljanah začel graditi dom krščanske ljubezni.

Dr. Janez Gogala,
ustanovitelj »Marijanišča«.

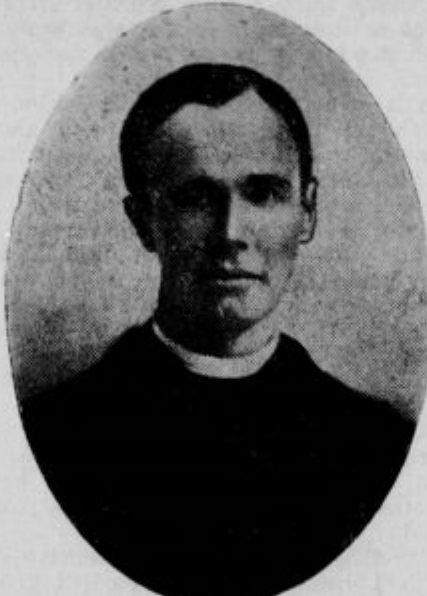
Kljub vsestranskim težkočam in nasprotovanju, je ljubezen kakor ognjen zubel prodrla vse ovire in že 15. novembra leta 1880. so se odprla vrata nove, skromne sirotišnice 11 dečkom. Misel, enkrat spočeta, je kmalu zajela plemenita srca, ki so začela podpirati karitativno akcijo neumorno delavnega dr. Janeza Gogala. Isti dan, 15. novembra, je namreč umrl mestni župnik Avgust Köstl, ki je zapustil sirotam 20.000 gld. Tedanja katoliška javnost je obračala vso pozornost nove se razvijajoče krščanske karitas. Oglašali so se dobrotniki iz vseh krogov in zlasti so bili to slovenski duhovniki, ki so s svojimi denarnimi prispevki in nabirkami največ pripomogli do mogočnega razmaha mladega zavoda. Bile so pa tudi ljubljanske dame, ki so tvorile posebno društvo, ki je skozi 40 let podpiralo prosep zavoda. Prostori sirotišnice so postali kmalu pretesni in zgraditi je bilo treba novo poslopje, ki je že leta 1882. visoko nadkrillilo male poljanske hišice. Število gojencev se je zvišalo na 60. Obiskovali so ljubljanske mestne šole, a že leta 1884. se je otvorila v zavodu lastna šola s pravico javnosti. Učiteljica in voditeljica šole je bila letos umrla gdč. Ema Ravnacher, ki je z vso ljubeznijo delovala v zavodu do leta 1887. Največji spremembi je doživelo Marijanišče leta 1884. Duša in graditelj zavoda, novolimenovani ljubljanski škof dr. Janez Gogala je 4. maja umrl. Bil je eden izmed najmarkantnejših osebnosti tedanjega časa in je slovel po svojem govorniškem talentu in globoki naobrazbi. Vendar je bila najodličnejša njegova lastnost ljubezen in žrtve do bližnjega. V jeseni l. 1884. je prevzel vodstvo zavoda dr. France Lampe, ki je bil velik po duhu in srcu. Zajel je z vso očetovsko resnobo osirotelo mladež in ji v tednjem verskem pouku in vzgoji pokazal vzore življenja in jih usmeril k največjemu Ljubitelju svetovne, k evharističnemu Jezusu in Materi božji in se je prizadeval, da se je že leta 1887. zgradila kapelica. Njegova naobrazenost je kaj lepo odjekovala v dušah, katere je Marijanišče l. 1880. sprejelo pod svoj krov. Bilo jih je 9. S prihodom dr. Lampeta so prišle v zavod tudi šolske sestre iz Maribora. Prevzele so odgovornost nadzorstva in vzgoje marijaniške mladine. Z njimi je bila dana mladost šolskega pouka po sestrah učiteljicah.

Šolske sestre so se z vso vedrino duha in ljubeznijo srca posvetile sirotam in duhu sv. Františka, ki je osnova te kongregacije, je zavladal v zavodu. Kot veroučitelji so prišli oo. františkani; prvi je bil pokojni o. Placid Fabiani, ki je skozi 42 let vsestransko podpiral Marijanišče.

Zavod je potreboval novih dozidav. Z velikim obdobjem moramo zreti na ogromno delo, ki se je izvršilo tekom 10 let, ko je Marijanišče zrastle v mogočno stavbo, ki je bila dograjena leta 1892., ko je bilo na dvoriščni strani blagoslovljeno po škofu dr. Krizostomu Pogačarju šolsko poslopje. In še je bil dr. Lampe, ki je leta 1898. zgradil poslopje za Kmetijsko gospodinjstvo šolo, ki se je po velikem dobrotniku župniku Feliksu Knificu imenovalo »Felicjanum«. Po smrti dr. Lampeta je Marijanišče sprejelo drugega velikega ravnatelja kanonika Andreja Kalana, ki je zavzemal tedaj odlično mesto v slovenski javnosti. Tradicija dela in ljubezni je rasla in zadnji vogelni kamen je položil prelat Kalan leta 1910., ko je knezoškot dr. Anton Bonaventura Jeglič ob asistenci krškega škofa dr. Antona Mahničja blagoslovil dijaški konvikt, ki reprezentativno zaključuje veličastno fasado Marijanišča.

Sirotišče in osnovna šola

Ob jubilejnem letu pride v prvi vrsti v poštev sirotišče, ki je bilo zlasti v predvojnih letih očetni in materinski dom premmogih sirot, ki so prejemale v zavodu vzgojo in naobrazbo. Zgodovina marijaniške osnovne šole bilježi marsikatero odlično ime današnjih javnih kulturnih delavcev, ki so tu prejemali prvi šolski pouk. Sloves uživa šola, ki ima letos 250 učencev, zlasti vsled dobrih učnih moči, ki so prejele pogostoma priznanje šolskih oblasti. Življenje v deškem zavodu je vsestransko bogato. Otroci uživajo ne samo telesno nego, ko se

Dr. František Lampé,
prvi ravnatelj »Marijanišča«.

jim nudijo higienična stanovanja in učilnice ter prostorna igrišča, ampak tudi zlasti za dušno izobrazbo in duhovno življenje. Vsakdanja sv. maša, pogosto prejetanje sv. zakramentov in zlasti čiščenje Mater božje plemeniti mlada srca, da se versko in duhovno okrepijo in imajo jasen življenjski cilj. Njihovo življenje ne teče enolično, ampak si poišče prijetnosti v raznih zabavah, ki jih nudijo zlasti razni prazniki in godovi, ko prirejajo gledališke predstave. Plemenita je rast mladega srca v novoustanovljeni verski organizaciji »Križarji sv. Františka«, ki jo vodi šolski katehet. Otroci vstajajo ob 6 zjutraj, nato se udeležijo sv. maše, dopoldne in popoldne imajo šolski pouk, učno uro in gredo od 7 zvečer k počitku. Ob nedeljah imajo svojo šolsko mašo s pridigo. Zelo lepo in razveseljujoče je otroško petje pod vodstvom šolskih sester. Po dokončani osnovni šoli odhajajo otroci na gimnazijo in meščansko šolo, nekateri starejši tudi v vajeništva.

Dijaški konvikt

Dijaki so v zavodu že od leta 1886. Zlasti s prihodom »očeta dijakov« A. Kalana je število dijakov vedno bolj in bolj rastlo, dokler ni doseglo leta 1909. števila 46. Bilo je to pravcato družinsko življenje, ki so ga živeli dijaki s svojim ravnateljem. Z zgraditvijo šentvidskih zavodov in z ukinitvijo Alojzjevišča je bil dijaški konvikt v Marijanišču prepotrebna časovna zahteva. Takoj prvo leto je bilo sprejetih preko 100 dijakov. Prišli so

S. M. Ljdvina Purgvaj,
najzaslužnejša predstojnica šolskih sester v »Marijanišču«.

tudi Alojzniki, osmo- in sedmošolci. Nadzorstvo in vzgojo pri dijakih so prevzeli prefekti. Dijaki obiskujejo klasično in realno gimnazijo, učiteljice in meščansko šolo. Konvikt je moderno urejen in nudi dijakom vsestransko razgibanost. Na razpolago so igrišča, kegljišča in telovadnica, da se telesno lahko učitvijo, za izobrazbo pa imajo svoje krožke in literarni list »Plamenec«. Marsikateri slovenski pisatelj se je vabil ob »Plamenec«. Dijaki gojijo zlasti petje, glasbo (orkester) in za posebne pri-

Srce Marijanišča

(Prelatu g. Kalanu za tridesetletno delo ljubezni za mladino.)

Gospod prelat praznuje danes tridesetletnico očetovanja v Marijanišču. Mnogi se ga bodo spomnili za ta jubilej, mnogi bodo imeli važnejših stvari mimo njega.

Mi pa, ki smo rasli v njegovi senci, smo danes veseli kakor ob zlati poroki svojih očetov in vsaj ena naša misel bo poromala do njega. Morda tisti tihi, prosojni večerni čas, ko se gospod prelat v samotni večni luči sklanja pred svojim Velikim Mojstrom in misli na nas in še na vse tiste, ki jih ni imel ob sebi, pa ve, da so tako potrebni blagoslovilajočega spomina in skrbne misli.

Dolgo je že, kar sem prvič potrkal na njegova vrata. Z bojaznijo in pridržanim korakom, zakaj dosti takih vrat me je bilo do takrat udarilo po nogah in po srcu.

Danes še ne vem kako je bilo, ko mi je njegov pogled iskal po duši. Spremljala ga je skromna beseda, ki je hotela na dno vsega. Tisto uro sem spoznal, da so ljudje, ki vse razumejo in vse odpuste.

Ni treba, da bi bil človek mlad, da je sodoben. Ni treba, da gre s časom. Vsakdo spada kot človeška celota v nek gotov čas. V tisti, ki ga je morala graditi in oblikovati njegova generacija. Kdor se tega zave, je v vsakem obdobju sodoben in gre z vsakim časom, ne da bi hotel odločilno posegati proti njemu, ker ga razumeva organsko, kot nujnost, ki sledi iz prejšnjega časa in da zahteva pač svojih ljudi, ki po svoje, kot je pač njih naloga, rešujejo probleme, ki se sproti porajajo. Take nosilce časa si mora vsaka doba sama roditi, ne more jih prevzemati iz kake prejšnje, ker so prebistveno zvezani z njo.

Koliko jih je med nami, da so to doumeli? Pri prvem svidenju z gospodom prelato sem prvič spoznal takega človeka in to je najostrejši in najsvetlejši vtis vse poti v življenje, ki mi jo je kazal on.

Včasih ga vidim, ko gre počasi po hodniku, narahlo sklonjen — kot da je že marsikaj težkega padlo na njegov tilnik. Ves je preprost, nezagonečen, prozoren kakor luč, ki se pri vsakem oknu vlije čez njegovo postavo.

In je velik. Zakaj vsa veličina življenja je v dvojem: v delu in žrtvi. Delo, ki ne pričakuje plačila, ki je že samo na sebi žrtev, prehaja vanjo in rase iz nje. To je delo v najčistejši, bistveni obliki, ker znači sproščanje od enega najosnovnejših objemov narave: od pričakovanja in podzvestnega iskanja plačila in priznanja.

Kako do krvi se je treba stisniti za eno samo tako dejanje, ve morda vsakdo od nas.

On dela ta trideset let. Ali se zavedamo etosa teh besed? Njih večnostne širine. Ljudje božji, koliko pa jih je bilo, jih je in jih bo med nami, ki bi ob prvem vrhu in višku svojih sil, stremiljenj in uspehov vrgli vse to od sebe, pol svojega življenja, stopili pod križ in raztrgali svoje prsi: Vzemite vse, samo duše mi dajte!

Duše mi dajte, to je trajna in krvava življenjska karakteristika, ki je je vredna le malokatera duša. Dolga je pot do nje, najdaljša izmed vseh v življenju, ker vodi preko samega

like gledališke predstave. Za duhovno življenje skrbi Marijina kongregacija in vsa notranja ureditev verskih vaj. Dijaki so vsaki dan pri sv. maši, goji se tudi liturgična sv. maša, pospešuje se molitev in prejetanje sv. zakramentov. Dijaki iz Marijanišča si svobodno volijo svoje poklice in odhajajo na univerzo in lepo število je tudi postalo duhovnikov. Dijaki imajo skavtsko organizacijo »Gorazdova četa ljubljanskega stega« in se zlasti tudi karitativno lepo udeležujejo.

Kmetijsko-gospodinjstvo šola

Ustanovljena je bila leta 1898. pod vodstvom Kmetijske družbe v Ljubljani. Šola je postala kmalu zelo znamenita, saj je bila edina te vrste in je po svojih strokovnih učiteljih in učiteljicah, med katerimi so zlasti znamenite pisateljice knjige »Gospodinjstvo« m. Ljdvina Purgaj in pisateljica knjige »Slovenske kuharice« s. m. Felicita Kalinšek. Gospodinjstvo šola traja 11 mesecev, in je tekom 32 let vzgojila mnogo najboljših gospodinj. Po vojni pa se je ustanovila na šoli tudi »seminar za učiteljice gospodinjstva«. Sedaj je ravnatelj šole inž. Rado Lah in voditeljica s. m. Izabela Gosak.

Marijanišče obhaja svoj jubilej ob spominu na požrtvovalno delo svojih velikih ravnateljev in zlasti še nezabnih šolskih sester, ki so svoje najlepše moči duha in srca žrtvovalle procvitu zavoda. Z ljubeznijo in tiho molitvijo so skozi dolga desetletja vzgajale deško mladino, ki je našla v njih najboljše življenjske svetlovalke in vzgojiteljice. Nepoznane in skromne v javnosti, so bile bogate selve v sredi mladine. Bile so tudi velike in odlične, med katerimi zavzema prvo mesto dolgoletna predstojnica m. Ljdvina Purgaj. Ob jubileju pa deluje še več sester, katere enako obhajajo svoj 40 letni, 30 letni in 20 letni jubilej. Sedanja predstojnica šolskih sester v Marijanišču je s. m. Hermína Resman, ki je že od leta 1908. učiteljica v zavodu.

Blagoslov božji, ki se je po molitvah in prošnjah nedolžnih otrok, delavnih redovnic in dijaške mladine, razlival tako plodonosno po svoji veliki zaščitnici zavoda, ki nosi njeno ime — Mariji Pomladnici — naj zopet novih petdeset let enako ostane bogat in milostipoln za Marijanišče.

sebe. Kdor jo prehodi, je velik in ni je veličine, ki bi bila tej enaka.

Ponavadi pridem k gospodu prelato ob petkih. Takrat hodijo vsi berači. Po hodniku stoje vsi mogoči obrazi, kar jih je mogla ustvariti beda dvajsetega stoletja. Zaporedoma izginjajo strpljene postave za njegova vrata.

Nikomur ni treba govoriti, za vsakogar ve samo eno in vse, da je siromak. Naj bo napol jetičen študent ali strgan brezposelnik ali žena, ki se nervozno grize v ustnice zaradi svoje še dokaj lepe obleke.

On deli to trideset let. Ali se zavedamo brez priporočil in ubožnih izpričeval, ker vidi lačne oči.

V takem dajanju je blagoslov, ki ga sluti samo tisti, ki se je nepremično zazrl na Ono stran.

Jo, kako malo jih je pri nas.

Poleti sprejema v čebelnjaku, kjer diši po rožah, medu in pridnosti. In najbrž je od čebel jemal vzgled. Morda. Včasih majhne stvari dajejo lahko pobudo za velika dejanja. Čebele so že star, star vzgled.

Mi mladi ne vidimo starih in majhnih vzgledov. Še ljudi ne vidimo in velikih luči. In vendar nam je treba vzgledov. Treba kot nikdar. Močnih, ki prepričujejo do dna o ideji. Sicer je vse objeseno na smrt, zakaj mladi ljudje smo izgubili notranji prirojeni smisel za veličino dejanja.

Treba nam je silnih pobud, sicer bomo svojega naroda gnili sadovi.

Ena najsilnejših nam je lahko on.

Ni dolgo, kar mi je dejal: »Slovenci imamo preveč šušmarjev in premalo delavcev.« Mišlim, da je bilo tako.

Včasih razmišljam te grenke in resnične besede. In prihajam do neizprosne ugotovitve, da smo skoraj vsi Slovenci šušmarji. Ljudje, ki bi bili radi vse, pa niso niti eno, ki hočejo vedno živeti v gnili sredini in na plitvem površju. Ne upamo se niti v globino ne v skrajnosti. Ne v dobre ne v slabe.

Zato nimamo junakov. Zato nimamo svetnikov. Zato imamo le trenutne velikanke. Zato nimamo slovenskega človeka, kot bi moral zrasti iz te v nebo kričeče divjine gora in gozdov. Človeka, ki bi stisnil srce, razsejal svojo kri.

Bojimo se žrtve in bolečin.

Glejmo in upajmo v tiste redke med in nad nami, ki so to storili in lažje nam bo.

Za tak god bi moral napisati lepo pismo ali pesem. Pa ne morem. Tudi nimam želja. Človek, ki je sedem desetletij živel, delal, trpel, ubil in molil, ne more na svetu ničesar več dopati.

Rad bi pa danes samo tole:

Da bi prišli skupaj tudi tisti, ki so ga poznali in spoštovali, od Cankarja, Finžgarja, Purgaja preko Pogačnika, Malešiča, Magajne in drugih vse do mene, ki bi bil rad njihov najmanjši brat; pa bi stisnili gospodu prelato roko in mu pogledali v oči.

In ko bi šli od njega, bi rad od nas vedel eno:

Da nam je Bog dal dvajset takih ljudi, pa bi slovenski dan ne bil tako nizko kot je.

Blagoslovitev in otvoritev nove narodne šole

Preselonaslednika kraljeviča Petra pri D. M. v Polju

D. M. v Polju, 29. novembra.

Nova šola v Dev. Mar. v Polju.

Na praznik zedinjenja bomo blagoslovili novo šolo pri D. M. v Polju ter novi občinski dom.

V občini je te dni praznično razpoloženje. Saj obhaja izredno svečanosti in pomembne obletnice. Dvajset let je minulo, odkar se je zidala šola v Zalogu pod takratnim županom Dimnikom. Deset let je, odkar imamo obrtno nadaljevalno šolo. Z novo šolo pa bo odprti tudi otroški vrtec, položen temelj strokovni šoli papirničarjev ter gospodinj-ski šoli. Nova šola in občinski dom spadata med najlepše zgradbe ne samo v občini temveč tudi v ljubljanski okolici.

Zgodovina naše šole sega nazaj v l. 1862. Tega leta je bila odprta enorazrednica. Prvi šolski upravitelj je bil leta 1883. umrli Blaž Kuhar. Naslednik mu je bil še živeči šolski upravitelj Fr. Kavčič, ki gre v 85. leto, ter je poučeval četr-t stoletja, ter je današnji rod pohajal k njemu v šolo. Na njegovo mesto je bil leta 1911. imeno-van gosp. V. Mihelič. Šola se je iz navadne enorazrednice razvila v šestrazrednico s 7 vzpored-nicami. Na šoli je zaposlenih 14 učnih moči in dva kateheta.

Sedanje šolsko poslopje je postalo že pred leti pretesno, danes pa pohaja vanjo 550 učencev ter 80 obrtnih vajencev. Prihajajo pa dnevno be-gunski otroci iz Primorske v naše šole. Staro šol-sko poslopje ne odgovarja današnjim higienskimi predpisom. Vprašanje nove šole sega že 20 let nazaj. Vsak novoizvoljeni občinski odbor je skušal rešiti šolsko vprašanje. Po vojni leta 1924. je ta-kratni novi občinski odbor sklenil pogodbo za zem-ljišče po zelo nizki ceni od Vevške papirnice, ki je

tudi sicer vedno kazala najboljšo umevanje tega perečega vprašanja po zaslugi generalnega tajnika dr. Pavlina, ter tudi letno direktno podpira obrtno šolstvo. Žal pa je tukrat nasprotstvo prevladovalo in škodovalo razvojnemu delu v občini. Leta 1929/30 pa je zaznamovati preobrat v poteku rešitve nove zgradbe. Občinski odbor je sklenil zi-dati novo šolo. Podrobno delo pa je vodil krajni šolski odbor, katerega predsednik je aglini župan gosp. Gavroža. Dne 9. junija t. l. je bil slovesno blagoslovljen in položen temeljni kamen novemu šolskemu poslopiju. Dne 1. decembra t. l. bo slo-vesna blagoslovitev poslopja. Novo stavbo krasi napis: Narodna šola preselonaslednika kraljeviča Petra. Nj. Vel. kralj Aleksander je dovolil, da se sme novo šolsko poslopje nazivati po njegovem najstarejšem sinu Petru. Slovesnosti se udeleži tudi kraljevi zastopnik, zastopnik banske, šolske in okr. uprave, ter privatnih ustanov.

Poslopje je moderna železobetonska zgradba. Skozi monumentalni vhod prideš v široko mogoč-no avto, na širok, svetel hodnik. Ob straneh so v vsakem nadstropju po tri lepe svetle učne sobe. Po hodnikih je krasen razgled na Ljubljano in oko-lice, Gorenjsko ter Kamniške planine. Lepi so prostori tudi v pritličju, v katerih bo nastanjena

obrtionadaljevalna šola, iz treh oddelkov za dečke in posebnega za deklice. Naše izobrazbe in dobrega gospodinjstva željna dekleta bodo imele gospo-dinjsko šolo. Da se domače papirniško delavstvo strokovno izobrazi in zasigura boljšo bodočnost in eksistenco, bo dobilo tu svoje prostore, za strokov-ne tečaje ozir. strokovno šolo. Mnogo je družinskih očetov in mater zaposlenih z delom in po službah, ki ne vedo kam bi čez dan oddali svojo dečo. 70 otrok je takih za otroški vrtec, ki bo imel tu svoj prostor, ter se te dni odpre. V vsakem nad-stropju je tudi po ena soba za učila, knjižnico in arhiv.

Vse sobe so prostorne. Vse lepo in tako simetrično, da je človek vesel ko vstopi. Stavba sama je mojstrsko delo in gre vsa čast stavbnemu podjetju Iv. Ogrinu iz Ljubljane. V zadovoljstvo so izvršili dela domači obrtniki in sicer: tesarska in del mizarskih A. Maček, mizarska še Felika Sve-tek ter Fr. Tomšič, slikarska Bricej Iv., kleparska Žitnik P., parkete tverška Kane, peči tverška Golob in drug.

Vsem obrtnikom in ročnemu delavstvu vsa čast in hvala.

Dela pri stavbi je nadziral inž. Stojan Glo-bočnik iz Ljubljane. Največ zaslug, da stoji danes ta mogočna stavba, gre predvsem krajnemu šol-skemu odboru ter občinskemu odboru, z marlj-i-vim vsestransko vnetim županom Iv. Gavrožo na čelu. Šolski vodja V. Mihelič je bil duša od vsega početka. Je to že druga šola, za katero je bil in-ciator ravno on. (St. Vid se že dalj časa ponaša z lepo šolo.) In bivši dolgoletni župan I. Dimnik, bogat na izkušnjah z zidavo šole v Zalogu, in z

osebnim vplivom in znanstvom na pristojnih me-stih, je znal pridobiti velike denarne podpore ter se ni ustrašil truda, potov in stroškov, celo pri ministrstvih prositi podpore, in še je pripravljen.

In naš župan Gavroža, ki je znal napeto ozračje ohladiti, združiti biveše nasprotnike in po-mirili duhove v delu za gospodarski dobrobit. V zadoščenju mu je, ko vidi sad dela.

Naj se v tej stavbi vzgaja rod v veri naših očetov in v dobre državljanje. Ti, pa mladina, ki boš pohajala v ta hram, spomni se v duhu z dneva v dan svojih očetov in dobrotnikov, ki so ti v znoju in trudu postavili ta hram vere, omike in pro-svete. Bodi jim hvaležna.

Kopanj in Račna

Dne 15. novembra je bila kolovdacijska poveča-nega in prenovljenega šolskega poslopja na Ko-panju pod vodstvom g. okrajnega načelnika dr. Ru-dolfa Andrejke. Kolovdacijska komisija je bila s stavbo zelo zadovoljna. Nihče ni pričakoval, da bo iz starega, pritičnega poslopja zrastle tako liš-na moderna zgradba. Vsa čast in priznanje njemu graditelju domačinu, zidarskemu mojstru g. A. Ljubiču, ki je delo izvršil res po zmerni ceni! Tudi vsa druga dela so prav solidno izvršena. — V nedeljo dne 23. novembra je bila šola slovesno otvorjena. Po sv. maši je domači ž. župnik stavbo blagoslovil, nato pa je bila v šoli prav ljubka slav-nost. Ob tej priliki je zopet prišel med nas pri-ljubljeni g. okrajni načelnik ter nas je s svojim le-pim nagovorom vnel k požitovalemu delu za blagor naše mladine. Slovesne otvoritve so se ude-ležili tudi g. župnik Šolar iz Zalne in več sosed-njih gg. šolskih upraviteljev. Vsem iskrena hvala!

Po izjavi kolovdacijske komisije je krajevni šolski odbor tudi finančno stran stavbe ugodno rešil. Mnogo stroškov je prihranila prostovoljna tla-ka. Pa bi se bili stroški še mnogo zmanjšali, če bi bili glede tlače vsi storili svojo dolžnost. Zelo smo hvaležni tudi bivšemu oblastnemu odboru in ban-ski upravi za naklonjeno podporo. Za še neporav-nane stroške se je najelo posojilo, ki ga bo občina polagoma odplačevala, tako da to breme ne bo ni-kogar preveč težilo. V šoli je tudi posebna kuhinja in prostor za gospodinjske tečaje.

Na Čušperku se je naselil upokojeni župnik iz Škocijana pri Turjaku g. duhovni svetnik Janez Jereb. Gospodu, ki je žrtvoval vse svoje moči in naposled celo svoje zdravje za dušni in telesni bla-gor svojih župljanov, iskreno želimo, da bi se po-čutil med nami prav zadovoljnega in da bi se mu zdravje vedno bolj krepilo!

Pred kratkim se je preselil dosedanjí načel-nik postaje Čušperk g. Zdravko Škof na svoje novo službeno mesto v Šmarje. Kakor njegov prednik g. Ramoveš, tako je bil tudi g. Škof zelo priljubljen med nami ter mu na njegovem no-vem mestu želimo vso srečo!

Odnokod so došle govorice, da nameravajo ob novi razmejitvi občin priključiti našo občino šentjurski. Nikakor ne moremo tega verjeti, saj bi bilo to čisto nenaravno. Ob povodnih, ki so pri nas pogoste, je mogoče priti v šentjurske edinole preko Grosuplje, po 2 uri in pol dolgi »tolminski« bližnjici. Naravni sedež županstva bi bilo za našo občino edino Grosuplje.

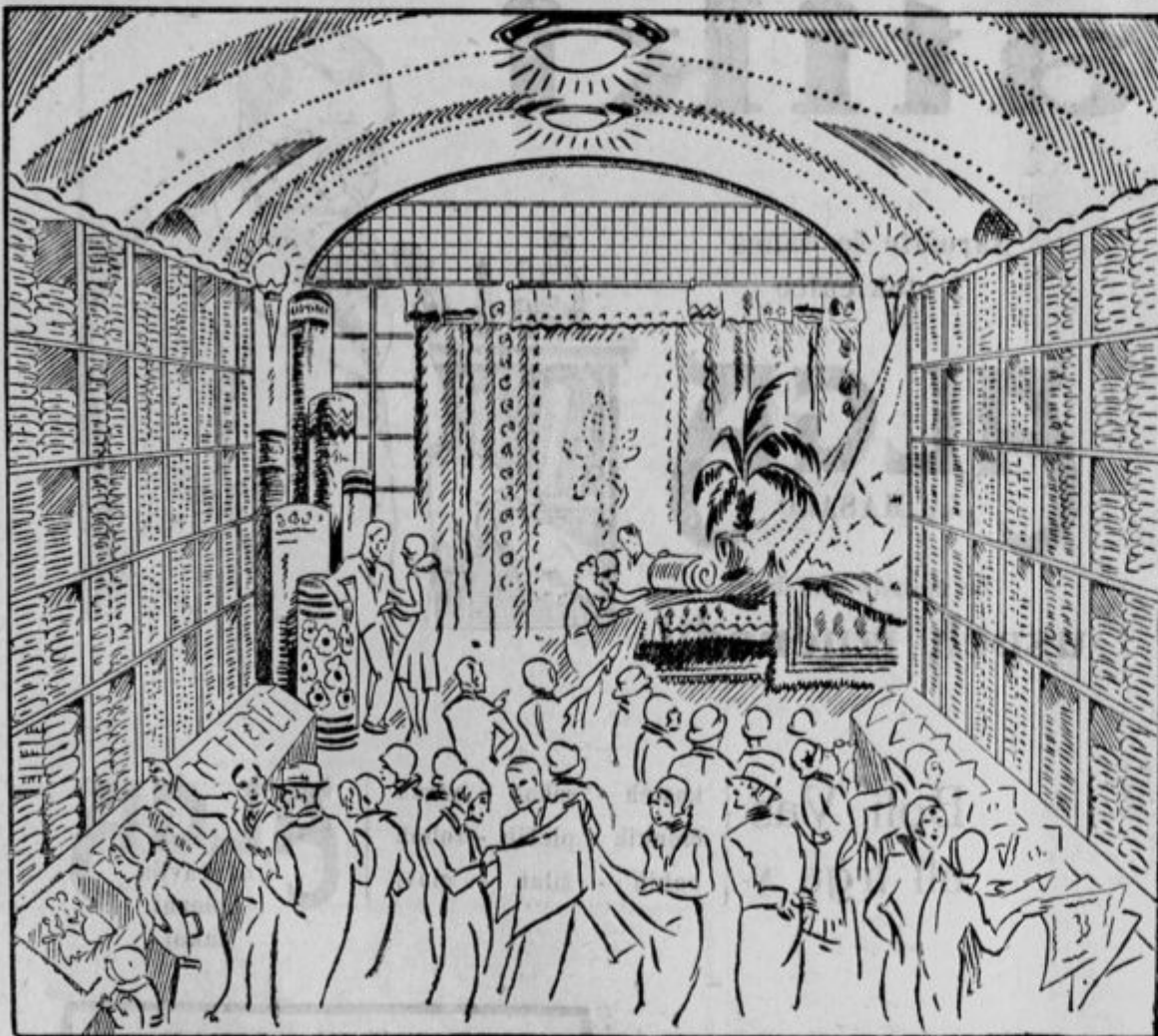

Učiteljski zbor v Dev. Mar. v Polju.

Nedelja
30. XI.

Ponedeljek
1. XII.

VELIKA RAZSTAVA

vsakovrstnih preprog, krasnih zastorov, blaga za pohištvo, linoleja, tekačev, finih odelj, raznih japonskih izdelkov itd. se vrši v nedeljo 30. novembra in ponedeljek 1. decembra v našem specialnem oddelku. P. n. občinstvo vabimo tem potom na cenjeni obisk.

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA -- Mestni trg 10

Cisterne za bencin

naprave za skladišča bencina, bencola itd. s črpalko po sistemu »Salzkotten G. m. b. H.«, Berlin, kakor tudi brez črpalke po hidravličnem sistemu »G. Rumpel A. G.«, Wien, dobavlja in postavlja Union gradbeno in trgovsko d. d., Beograd, Kralja Milana ulica 10.

Varujte mičnost Vašega smehljaja!

Celo manje lepi obraz deluje mikavno, ako pokazujejo smeječe ustnice bele-bliščeče zobe. Koliko skrbnosti in negovanja pa zahteva takšna lepota! — Erasmic Savon Dentifrice da smeh-ljaju poseben mik. Dobrodiščeča pena ohranjuje Vaše zobe bele in sveža usta. Rabite jo redno. Tako je ugodna v uporabi...

ERASMIC SAVON DENTIFRICE

ESD 102-078

Sigurno zdravilo za lase!

Za resničnost spoda; navedenega imamo žive reklame in zahvale, poleg tega je dobil letos na razstavi v Parizu prvo in največjo nagrado Grand Prix z zlato medaljo. To je pomada »MICHEL« zdravilo za lase, ki ustavi izpadanje in si-venje las, odstrani prhljaj, srbenje, krastice in lišaje. Povrne in požene nove naravne lase, ozdravi lasno tkivo in »Zerm«.

Posilja po povzetju za vse banovine Depot za Jugoslavije »MICHEL« Kosmajška št. 1. Beograd. Prodaja Engleska drogerija, Knez Mihajlova 33. Tel. 27-95 in lekarna Delina Knez Mihajlova 1. Beograd.

Doze veljajo Din 115—, 150—, 185— in 200— Doze so pripravljene, ko-likor je večja, toliko je močnejša; kakor ima kdo obolelo lasno tkivo in »Zerm« Kdor uporabi dozo za Din 200— a ga slučajno ne bi popolnoma zadovoljila, dobi v depotu isto količino zastoj. Poština na Vaše stroške. Navodila za uporabo so v vsakem paketu tiskana.

Prodaja za Slovenijo: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5

Inventurna odprodaja v TEKSTILBAZARJU

Blago za moške oblike in suknje, damske
plašče, vsakovrstne volnine, perila, svile etc.

Oglejte si ceno ter kvaliteto!

Tekstilbazar Ljubljana

Krekov trg št. 10.

od 26. novembra do 20. decembra

Z 20% popustom!

PLETENINE
na debelo! na drobno!
PLETILSKA ZADRUGA NA BREZNICI
p. Jesenice - Gorenjsko

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov,
solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Cunje, ovčjo volno

staro železo, kovine, papir, kosti, krojaške in
druge odpadke vseh vrst, kupi in plača najboljšo
Arbeiter, Maribor, Dravska ulica.

POSTELJNINA

pohištvo, preproge, linoleum, zavese, odeje,
modroce, vložke, tkanine za pohištvo, gradl
za modroce in celotne garniture (opreme) za
postelje itd. — Najboljše in najcenejše pri

KAROLU PREIS

MARIBOR, Gosposka ulica 20.

Cenike dobite brezplačno.

Ogledala

seh vrst, velikosti in oblik

Steklo

zrcalno 6—8 mm, masinsko 4—6 mm, portalno,
leusav, alabaster itd.

Spectrum d.d.

Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

Najbolje nabavite ogledala, brušena stekla in vse druge v to stroko spadajoče proizvode pri čisto
domači tvrdki

KRISTAL D. D. TOVARNE OGLEDAL IN BRUŠ. STEKLA

Podružnica:
Ljubljana

Medvedova 38. — Telef. št. 3075

Centrala:
MARIBOR

Koroška 32. — Telef. št. 2132

Podružnica:
Split

Zrinjska 6. — Telefon št. 368

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza - Sušica - Kašelj - Suhi kašelj - Zasluzenje - Nočno potenje - Bronhialni katar
Katar v grlu - Sluzni kašelj - Izcedek krvi - Vzdigavanje krvi - Tesnoba - Astmatično hropanje
Zbadanje i. t. d. so ozdravljivi!

Pred
uporabo

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji
novi umetnosti hranjenja

ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri
vsakem načinu življenja, da se bolezen
hitro uremaga. Telesna težina se poveča
ter polahno poapnenje končno zaustavi
bolečine.

Resni mošče zdravniške znanosti
moje metode ter jo radi priporočajo
Čimprej začnete z mojim načinom pre-
hranjenja, tembolje bo za vas.

Popolnoma zastoj dobite mojo kn-
jo, iz katere boste
črpali mnogo koristnega znanja. Kocaj
torej mučijo bolečine, kdor se hoče na-
glo osvoboditi svojih bolečin na teme-
ljit in varen način, naj piše že danes.

Opetovano opozarjam, da prejmete popolnoma **brezplačno**, brez vsake zaveze s svoje strani: moja
pojasnila in bo Vaš zdravnik gotovo pritrdil temu

novemu načinu Vaše prehrane

ki jo označujem kot izborni prvi profesorji. V Vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in
Vas bo nato vsak čas lahko postreglo moje oodotno zastopstvo. Črpajte pouk in močno voljo za
zdravje iz knjige **izkušenega zdravnika**. Vsebuje okrepitev in življenjsko uleho ter
jemlje oziroma vse bolne, ki se sanjajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč.

Moj naslov je: **Georg Fulgner, Berlin - Neukölln**

Ringbahnstrasse 24, Abt. 618 (Deutschland)

Po
uporabi

Reumatiki

Naročite še danes
1 steklenico

ALGA
ZA MASAŽO

že zjutraj Vas bo
uspeh iznenadil

Boli Vas
ali trga v

kosteh - rokah - nogah
členkih - plečih - zobeh
bokih - žilah - glavi

ALGA
odpravlja
bolezni
tako

STARCI IN STARKE

V Vaših starih dneh največ trpite
od bolezni revmatizma. Nadrinite si
vsaj enkrat na dan Vaše utrujene
žile s preparatom ALGA. Počutili
se boste prerojeni. Občutili boste
veselje do življenja — svežost.

Prehlajenje, influenza, hripa

Sploh pri vsakem nerazpoloženju
ko čutite malo vročine, nadržite telo
s preparatom ALGA. Vročina popuša.
spanje je lahko in zdravo. Občutili
boste svežost telesa in duha.

DOBIVA SE
POVSOD

1 steklenica

Din 16.--

LABORATORIJ
ALGA — SUŠAK

4 steklenice >ALGE< Din 77—
8 steklenic >ALGE< Din 131—
14 steklenic >ALGE< Din 205—
25 steklenic >ALGE< Din 320--

Norge ski Oslo

hikory smuči — norveška smuška oprema — domača smuška oprema — domače smuči —
maže vseh vrst — največja zaloga in izbira — najnižje cene

Trgovcem primerne popuste!

Montaža in popravila

Ceniki na razpolago!

Zaloga pri

Telef. 30-06

A. Gorec d. z o. z.

v palači Ljubljanske kreditne banke - Dunajska cesta 1
in Gosposvetska cesta 14

Perje do Din 35.— napre!
Pernice iz puha, volne in bombaža

Kemično čiščenje perja Din 15.— kg
FEIN. ZAGREB. Zrinjski trg 17

Posestva

Stric Jaka!
(Glej današnje dvobarvno priložo.)

Enodružinska hiša
nova, ca. 300 m² zemljišča, ob lepi cesti v Domžalah, se prodaja. - Naslov v upravi pod št. 13.480.

Več kmet. posestev
naprodaj, velika in mala; eno v ravnini, druga nekoliko v hribu. Cena od 115 do 750.000 Din, polovica plačljiva takoj, polovica po dogovoru proti vknjižbi. Plača se lahko tudi takoj. Naslov pove uprava »Slovenec« pod št. 13.290.

Hiša
sredi mesta Ljubljane, z več trgov. in gostilniškimi lokali se prodaja za 750 tisoč Din. - Vprašati pri Društvu posestnikov, Salsendrova ulica 6.

Visokoplitlična hiša
se ceno prodaja. Poizve se v Zeleni jami, Ljubljanska ul. 15.

Prodamo
v k. o. Moste 25 stavbnih parcel v vel. od 300 do 530 kv. m. Resni reflektanti naj se zgledajo v Hiralnici Sv. Jožefa, Vidovdanska cesta 2.

Vinograd
hramom 10 hl vina in posodo naprodaj za Din 15.000. - Novak Fr. Čelevec, p. Šmarjeta, Dol.

Prodaja se hiša
z gospodarskim poslopijem v dobrem stanju. Pri hiši je 10 oralov gozda in 9 oralov travnikov in njiv v rodovitnem kraju. Redijo se lahko štiri glave živine. Pri hiši je tudi elektr. razsvetljava. Od postaje Radovljica je oddaljeno 40 minut, od cerkve 20 min. Cena je nizka in ugodna. Natančno pojasnila daje kupcu Valentin Štefelin, Sp. Lipnica št. 12, p. Kamna gorica.

Hiša
novozidana, z vrtom se prodaja. Potreben kapital Din 28.000. Mihael Kmetič, Maribor, Tezno II del 175.

64 posestev
od 2 do 150 oralov, prola ugodno Posredovalnica Maribor, Sodna ul. 30

Prodaja hišo
z malim posestvom. Andrej Dobnikar, mizar v Komendi.

Hiša v Kranju
enonadstrop. (7 sob, parket in kopalnica), z velikim vrtom, se ugodno prodaja. Pojasnila: Gospodarska pisarna dr. Cerne, Ljubljana, Miklošičeva 6.

Nova hiša
dvodružinska, naprodaj v Zgornji Šiški. Naslov pod št. 13204.

Njiva in parcela
se prodaja v Stožicah blizu Urbanca. Naslov pove upr. pod št. 13654.

Gostilno - žago
2 polnojarmenika pri postaji, farni cerkvi na drž. cesti, letni promet 300 hl piva, 150 hl vina, prodaja 500.000 Din Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Izredna prodaja

razne manufakture, moških in deških oblek, ženskih suknjičev, raglanov, usnatih suknjičev in čevljev, na

Gospodarski cesti št. 8 (poleg mesarije Slamič)

zane skoro polovične. - Ne zamudite ugodne prilike!

Samo še do 24. decembra 1930.

1 samim
malim
oglasom

z 1 samim
malim
oglasom

v dnevniku
SLOVENEČ

je prejel
inserirnt
malo manj kot

300
ponudb

Za Miklavža!

Medenjake, čedno okrašene Miklavže, parkelne itd. priporočila na debelo in drobno B. Grah, medičar - Ljubljana, Kolo-dvorska ul. 11, dvorišče.

Radi nabave

nove avtomotorne brizgalne se ugodno prodajo dobro ohranjena dvokolna motorna brizgalna. Podrobna pojasnila daje Prostovoljno gasilno društvo Vrhnika.

Med

cvetlični 1 kg . . . 17 Din
ajdov 1 kg . . . 15 Din
dobavlja v vsaki množini Mrak Valentin, čebelar v Notranjih Goricah, pošta Brezovica pri Ljubljani.

Vino

dobro, letnik 1929, 14 hl, prodaja Bršan, kolodvor, Brežice.

Pletilje pozori!

Pletilni stroj 8/60 Popp in Dubied 8-60 ugodno naprodaj. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 13663.

Slamorenica

z vitlom, kompletna, je zaradi elektr. naprave naprodaj. Poizve se pri g. Čerinu na Ježici.

Psa Bernardina

5 tednov starega, prodaja Premrl Jernej, Ljubljana Galjeveca.

Specerijsko omaro

s predali in pudel prodaja zelo ugodno M. Vojska, Rodica, Domžale.

Pletilni stroj

8/60 prodaja Marija Tomlin, Ahaciljeva c. 10-134, vrata 6.

Modna trgovina

na promet, mestu Ljubljane, moderno, novo opremljena radi boleznij ugodno naprodaj. Najem-nina nizka. Ponudbe pod »Sijajno« na upr. »Slov.«

Fotoaparati

popolnoma nov, znamke »Erkos« - anastigmat, 9x12 prodam. Naslov v upr. Slovenca pod št. 13655.

Kino-podjetja!

Prvovrstne tonfilm-aparature za Licht- ali Nadel-ton si lahko nabavite po jako nizki ceni. Pojasnila zahtevajte pod šifro Zvočni film št. 13658 na upr. »Slovenca«.

Gramofon

velik, prvovrsten, prikladen za večje prostore, ugodno prodam. Vpr. pod šifro »Orkester« na upr. »Slovenca«.

Dva krasna lokala
vinotoč in delikatesa dobro vpeljana, na zelo prometnem kraju sredi Ljubljane prodam. Mesečni promet Din 25.000. - Ponudbe pod šifro: »Sigurna eksistenca« na upravo »Slovenca«.

Proda se spalnica

dobro ohranjena, ogleda se na Veleseljmu v Pav. F pod nasl. Ivan Mrhar.

Klavir in radio

zelo poceni prodam. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 13607.

Lokomobil

22 konjskih sil, zjamčeno brezhibna, prodam po jako nizki ceni. Izredna prilika. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12.

Drva

odpadki od parketov oddaja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolodvorom.

Lepa spalnica

dobro ohranjena za dve osebi, otročja postelja, tridelna omara z ogledalom, različni kozarci in drobnarije na prodaj. - Francišanska ul. 10/II.

Premog, drva, koks
prodaja tudi na obroke Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16, Tel. 33-13.

Štedilnik

novi model, železen, jako priporočljiv in poceni in en gramofon z 19 ploščami se prodaja. Vprašati Celovška 43 na dvorišču.

Glasba

Stric Jaka!
(Glej današnje dvobarvno priložo.)

Pianino

dobro ohranjen kupim. - Ponudbe z navedbo cene pod »Pianino« št. 13587 na upravo lista.

Stare gosli

in dobro ohranjen pianino, se poceni prodajo. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.603.

Harmonike

izdeluje in popravlja najceneje Anton Železnik, izdelovatelj harmonik - Vrhnika.

Pianine »Dalibor«
(CSR) razstavljene na veleseljmu le še par komadov za reklamno ceno 15.200 Din pri trvdki Alfonz Breznik - Ljubljana, Mestni trg št. 3, na obroke od 400 Din.

Vaš klavir
razglašen in pokvarjen popravi in uglaši specialista Josip Bajde, Gosposvetska cesta 12.

Klavirji

Velika izbira klavirjev. - Strokovnjaško popravilo in čisto uglaševanje. Nizke cene tudi na obroke. Solidna postrežba. - Tovarna klavirjev: Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska c. 2.

Obrit
Stric Jaka!
(Glej današnje dvobarvno priložo.)

Vino čez ulico
- črno in belo - 10 Din. Vinska klet, Sv. Petra cesta 43 (dvorišče).

Miklavževe vlasulje
se izposojujejo pri Podkrajku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Lepe močne konje
na gugalnicah izdeluje in prodaja - Slavič Franc, Zabajak 14, Rimska c. 5.

Pozor! - Pohištvo!
na novo znižane cene. - Spalnice 2800, omare 550, postelje 250, kuh. kredence 560 Din. Vsa druga mizarska dela izdeluje po konkurenčnih cenah mizarstvo Sava, Kolodvorska ul. 18.

Ženini - neveste!

Najceneje in najboljše: modroce, otomane, divane, feder-modroce, fotelje in garniture Vam nudi:

F. Sajovic Ljubljana Stari trg 6

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prežerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Domače kolone

vsako soboto, nedeljo in ponedeljek ter izvrstna dolenska in štajerska vina v gostilni Franciške Novak prej »Dachs« v Florjanski ul. - Sprejema tudi abonente po Din 12 in Din 16 na dan.

Čevlje

in galoše popravljajo in sicer ženske templanice 20, moške templanice 28 Din, kakor tudi vsa druga popravila po najnižjih cenah. Vljudno se priporoča ceni, občinstvu - Tome, Židovska steza 1.

Najcenejše

otomane, divani, madraci, volna, žima afrik v zalogi. F. Novak, Maribor, Slovenska 24.

Dežne plašče

klobuke, perilo, obleke in vsakovrstne čevlje kupite za Miklavža najbolje pri Jančigaju, Celovška c. 44

Za otroške obleke
se priporoča perfektna šivilja. Ponudbe pod »Za otroke«.

Tvrda »Zarja«

Specijalno podjetje za izdelovanje vseh vrst radijskih kaset, zvočnikov, ogródij za antene, omare za stenske ure ter vseh lesenih galanterijskih predmetov, po najnižjih cenah, se za cenj. naročila vljudno priporoča. Bohoričeva ulica 3, Ljubljana.

lanene tropine

in druga krmila nudi najcenej Veletrgovina Iita in moko. A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Najcenejša izvirna vina iz domačih zidanic

Vsi poznavalci evropske in domače žrnine so mi priznali prvenstvo v kvaliteti letošnjega pridelka. Ker tudi najcenejše točim in imam poleg tega najcenejšega in najboljega datmatinca in štajerske prvovrstne vino vedno v prometu, računam, da bo vsakdo rad poskusil te izborne kapljice.

Danes v nedeljo ob 17. uri na raznju pečen odoček, ob 18:30 pečeno agnie, jutri v ponedeljek ob 18. uri pečeni odoček, dalje so šopani pečeni purani, šopane pečene gosli in vse vrste prirejene pliske na razpolago.

Kolijem vsak terek in vsak petek prešiče, torej domače reklamne klobase in pecenice vedno na razpolago.

Komfortno urejene sobe samo po 40 Din.

Priporoča se hotel in restavracija

PRI „BELEM KRANJCU“, KAJFEŽ

Florijanska ulica 4. — Telefon 26-25

Galoše in snežni čevlji

z znamko

„TRETORN“

zahvaljujejo svojo popularnost milijonom kupcev, ki že desetletja nosijo samo „TRETORN“ galoše in čevlje za sneg. Vsi ti odjemalci so se prepričali, da je ta znamka najboljša na svetu

SAMO
4
D N I

Po ogromnem uspehu vseh evropskih državah prihaja komplet v Ljubljano in se bo namestil v Tivoli
Svečana predstava v petek 5. decembra 1930 ob 20. uri zvečer

SAMO
4
D N I

800 oseb umetnikov vseh narodov! 1000 živali iz vseh delov sveta! Na 4 jarbole s 3 manežami, z velikim trkališčem in z največjim potujočim zoološkim vrtom

Največji cirkus sveta KLUDSKY

5 metrov visoke žirafe, edine na celim svetu. 4000 kg težak nilski konj v vodnem bazenu. Redek primer nosoroga prvi na turneji po Evropi. 30 ogromnih indijskih slonov, 100 levov in tigrov. 50 belih, rujavih in črnih medvedov, 20 dragocenih zeber, 200 konjev najplemenitejše rase

Vsak dan predstava zvečer ob 20. uri v 3 manežah, trkališče v ogromnem prostoru cirkusa. V soboto, nedeljo in praznik vedno dve predstavi; pop. ob 16. in zvečer ob 20. uri. — Najbogatejši potujoči vrt je dnevno od 9. ure dop. do 18. ure zvečer, a ob sobotah, nedeljah in praznikih samo od 9. do 14. ure pop. odprt. Vstopna cena za odrasle Din 20.—, za otroke Din 10.—

ZA MIKLAVŽA!!

Velika izbira
otroških igračk

ČEVLJI:

za otroke teksani . . .	Din 24—
" " zbiti . . .	" 36—
" " šivani . . .	" 62—
" dečke od št. 36—39 .	" 110—
" dame . . .	" 116—
" gospode nizki šivani .	" 140—
" " visoki . . .	" 150—
30 vrst damskih kombi-	
niranih z leseno in usnjato	" 188—
peto, šivani od . . .	" 96—
damske snežke . . .	" 99—
" " z baržu-	" 145—
nom . . .	" 15—
moške snežke . . .	" 77—
damske galoše št. 34,	" 180—
35, 36 . . .	
moške galoše . . .	
damske gumijaste škornje	

MOŠKO PERILO:

Navadne srajce . . .	od Din 35—
boljše . . .	" 70—
fine . . .	od D 115— do " 120—
kravate pletene . . .	" 10—
" svilene . . .	od " 16—
robcil komad . . .	" 3—

Nogavice - rokavice:

Damske nogavice D 7-50, 14—, 16—, 19—	
moške . . .	" 4—, 5-40, 6—, 8—
otroške . . .	" 6—
damske rokavice . . .	" 15—, 17—
moške . . .	" 17—

Pletenine:

Otroške jopice volnene . . .	od Din 32—
damske . . .	" (vestje) " 85—
moške . . .	" " " 85—

TRIKOTAŽA:

Skoki (žabice za otroke) od Din 20—	
ženske maje . . .	" 32—
" " " " " " " 32—	
moške srajce . . .	" 36—
" maje . . .	" 32—
" hlače . . .	" 32—
damske triko hlače . . .	" 32—

Ročne torbice:

Kombineže Din 13—, 17—, 24—, 34—	
la usnje . . .	" 78—, 80—, 110—
trapez . . .	" 45—, 47—, 50—, 52—
la boks . . .	" 68—, 72—, 75—, 82—
damski ročni kovčegi . . .	od Din 25—

Termos $\frac{1}{2}$ l Din 22—	
" $\frac{3}{4}$ l " 42—	
" 1 l " 52—	

Meslini trg št. 26

Ant. Krisper - Ljubljana

Stritarjeva ulica 1-3
Oglejte si cene v izložbah!

Večja tekstilna tovarna

išče za Ljubljano in Gorenjsko ondi stanujočega

zastopnika

ki je dobro vpeljan. — Ponudbe samo z referencami (v prepisu) na upravo „Slovenca“ pod št. „13595“

Za Miklavža
novost za Ljubljano!

V nedeljo in ponedeljek popoldne ob 5 uri bode zopet Gašper gledaljšče pri „TRIBUNA“, tovarna dvokoles, otroških in igračnih vozičkov na Karlovški cesti št. 4. Vsi izložbeni prostori so opremljeni z najnovejšo reklamo. Vse se vozi, ter tudi Miklavža in parkelna ne bode manjkalo.

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam

otvoritev vinotoča

zdrženega z delikatesami

na Karlovški cesti št. 11.

Nudila bom vsestransko solidno in poceni postrežbo. — Za obilen obisk se priporoča
M. Kalc.

Miklavževa in
božična darila

so ročne torbice, listnice, denarnice, aktovke, kakor tudi potni kovčki, nahrbtniki, dokolenice itd. — Vse to v največji izbiri pri

IVAN KRAVOS

MARIBOR

Aleksandrova cesta 13

NAZNANILO PRESELITVE

Franc Slovša

trgovina s kurivom in trbov. premožem, Kolesijska ulica št. 20, vljudno naznanja, da se je preselila

v Kolesijsko ulico št. 19
ter se cenjenim odjemalcem toplo priporoča.

Snežni čevlji in galoši

znamke

so svetovnoznano najboljši!

Dobe se v trgovini

A. Žibert - Ljubljana

Prešernova ulica

Zahvala

vsem, ki so ob priliki nenadne izgube našega ljubljenelega soproga, predobrega očeta, starega očeta, brata, strica itd., gosp.

Ivana Zupana

posestnika, lesnega trgovca in gostilničarja

sočustvovali z nami, poklonili vence in spremili blagopokojnega na poti tugoovanja do groba,

Predvsem pa smo dolžni zahvalo našem dobremu domačemu župniku preč. g. Fr. Zabretu, ki je prinesel v hišo žalosti umirajočemu tolažila sv. vere in ga pripravil za srečno večnost, dalje vsej številni čč, duhovščini, g. dr. Pavlu Pancetu iz Tržiča, gasilcem, ki so se v tako obilnem številu zbrali okoli krste, akadem. pevskemu zboru, ki je zapel z globokim občutenjem prekrasne žalostinke, za iskreno govornice poslovične besede akademikov Mihe Potočnika in Toneta Jagodica, kakor tudi vsem ostalim zastopnikom, prijateljem in znancem.

Tisočkrat povrni Bog vsem!

Kovor pri Tržiču, dne 29. novembra 1930.

MARIJA ZUPAN z otroci in ostalo sorodstvo.

V globoki tugi in žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš nadvse ljubljeni soprog, oče, brat in stric, gospod

dr. Brumen Anton

advokat

danes dne 28. novembra 1930 ob pol dveh zjutraj, v starosti 74 let umrl, previden s svetotajstvi za umirajočce. Trpljenja dolge in mučne bolezni ga je rešil Gospod s svojim mirom in nam ga vzel — žalujemo. — Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo dne 30. novembra 1930 ob 16 (4 popoldne) iz hiše žalosti na mestno pokopališče. — Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek dne 1. decembra 1930 ob 6 zjutraj v mestni župnijski cerkvi v Ptuj.

V Ptuj, dne 28. novembra 1930.

JOSIPINA BRUMEN, soproga. ANICA, TONE, BOŽENA in NADA, otroci — ter ostali sorodniki.

Zahvala

vsem, ki so spremili našo MATER na božjo njivo, kjer se bo odpočila od trdnega zemskega pota in čakala na zopetno vstajenje, ji darovali mnogo cvetja — z nami pa kakorkoli čutili.

Ljubljana, dne 28. novembra 1930.

Rodbina Gajetova

ZAHVALA. Vsem, ki ste se spominjali v težkih dneh smrti našega nepozabnega soproga, dobrega ata, starega ata, strica in tasta, gospoda

RAJMUNDA MAGERL

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Globoko hvaležnost izrekamo tudi preč. g. župniku sv. Petra, g. Oražnu, županu z ostalim obč. odborom iz Most, prostovoljnemu gasil. društvu iz Most ter drugim ostalim znancem in prijateljem za mnogobrojno spremstvo na njegovi zadnji poti, posebno zahvalo vsem darovalcem za podarjene vence in cvetje. Bog plačaj!

Ljubljana, 29. novembra 1930.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, izkazanega povodom prerane smrti našega ljubljenelega sina, gospoda

ing. Bogomira Troha

izrekamo globoko zahvalo vršilcu dolžnosti bana g. dr. Pirkmajerju za poklonitev venca, g. univ. prof. Kralju, načelniku oddelka banske uprave g. dr. Vončini, gradb. ravnatelju g. ing. Krajcu, članom tehničnega oddelka banske uprave g. ing. Ruču in Miklavcu, vsem ostalim stanovskim tovaršem, kakor tudi vsem idrijskim rojakom in ostalim znancem in prijateljem, ki so v tako častnem številu na poslednji poti izkazali pokojniku spoštovanje. — Mnoga hvala tudi akademskemu pevskemu zboru za v srce segajoče petje.

Idrija - Ljubljana - Beograd, 28. novembra 1930.

Zalujoča rodbina TROHA in ostali sorodniki.

ČEŠKA INDUSTRIJALNA BANKA

PODRUZNICA V LJUBLJANI, Maršičin trg 5

CENTRALA V PRAGI, CSR

Vplačana deln. glavica in rez. fondi Kč 309.000.000—

60 podružnic in ekspozitur

Izvršuje bančne posle vseh vrst in sprejema vloge

na knjižice in tekoče račune

Telegrami: Indusbanka Telefon interurban 2104

Mesec damskih klobukov od 30. novembra do 31. decembra

Dnevno prihajajoče novosti
po najnižjih reklamnih cenah

v modnem salonu

Marija Götzl

Kongresni trg 8

Najprimernejše Miklavžev, Božično in novoletno darilo

KRASNE KODRE

neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potenju dosežejo dame in gospodje brez škarij kodrala s HELA-esenco za kodre. Tudi najlepši bubikopi se polepša s Hela, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik prihranek na času in denarju, pospešuje rast las. Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po uporabi obile onduliranih kodrov, krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. Dr. Nikol. Kemény - Košice H - poštni predal 12/225. CSR

Za novo sezono - nova moda

Izdelujem obleke za gospode po najnovejših vzorcih modne revije: »American Gentleman and Sartorial Art Journal«. — Kroji imajo elegantno obliko, so kot vliiti na telesu, brez — gub, pa se izredno lahko nosijo. —

Priporočila se

L. Rijavec - Ljubljana

Miklošičeva cesta 7

OBLASTVENO KONCESIJONIRANA

šoferska šola

L. Gabersčik,

LJUBLJANA, Bleiweisova cesta št. 52.

JABOLKA

mošančke - gambovci
došla
Gospodarska zveza
Ljubljana

VATA

tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. Zahtevajte vzorce in cenik! - TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 15.

FELIKS SKRABL

modna in manufakturna trgovina
Maribor, Gosposka ulica 11

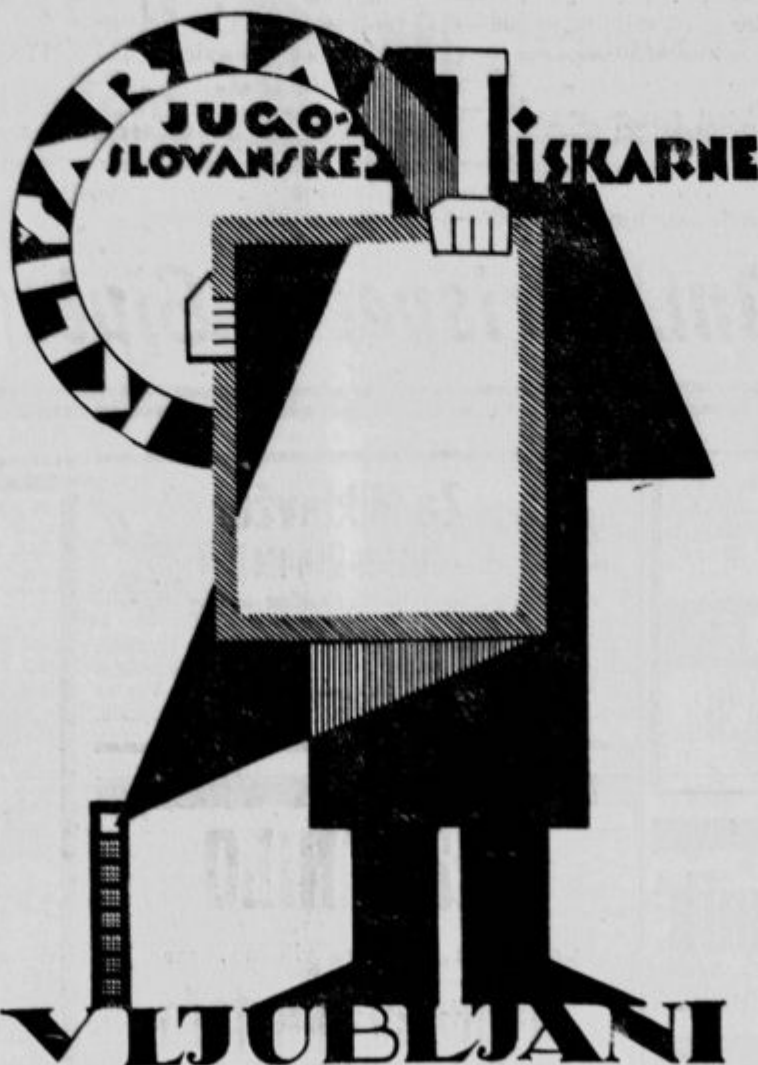
Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog nad Din 90.000.000.-. Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posojilnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagaletji pri Ljudski posojilnici v Celju ne plačajo nobenega rednega davka

Cenjenim čitateljem priporočamo sledeče Kranjske tvrdke

Premislite, kako bi razveselili svoje prijatelje, sorodnike in znance. — Potrudite se obiskati sledečih trgovin in medijev:

Franc Šink, Kranj naspr. tarne cerkve. Kraina vsakovrstna Miklavževa darila kot na pr. bonboniere itd. v veliki izbiri

Lado Goltes, Kranj

Zaloga galanterijskega in modnega blaga, damskega in moškega perila, oblek in plačev.

MAJNIK IN BITENC, KRANJ

Prodaja koles, gramofonov, plošč, igel ter raznih posameznih delov. Prodaja na obroke. Izdelovanje raznih stavbnih ključavničarskih del: štedilnice, ograje, okna in razne okove. Montaža in razstava, ter avtogenično varjenje. Delo solidno po nizki ceni.

Specijerijska trgovina

Stanko Kapušin

priporočila za praznike najfinišno banaško moko, rozine itd.

Splošno znane so pletenine

tvrdke M. Ogrizek, Savsko predmestje

kot najboljše v materialu in najlepše v izdelavi! — Pleteni izdelki zadnjih novosti, kakor: vestije, puloverji za dame, gospode in deco v veliki izbiri vedno v zalogi. Galanterija, čipke. — Ročna dela, predtiskanje, entlanje, ažuriranje!

Najsolidnejša Miklavževa in božična darila pri

B. Rangus, zlatar, Kranj

Velika izbira švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. Popravila točna. Cene najnižje. Nasproti Okač.

Mesarija pri „MATICKU“ nasl. F. Lieber

Prodaja mesa domačih pitanih volov, prašičev, telet, kostrnov. Velika zaloga pristnih kranjskih klobas, salam, masti. Vsakovrstno prekajeno meso. Postrežba točna in solidna

Hotel „Stara Pošta“ Kranj

Popolnoma novo zgrajeni, moderno opremljeni, prostori, centralna kurjava, tekoča mrzla in topla voda. Prvovrstna restavracija. Postrežba točna. Telefon 58. Avtogarage. — Postalnišče vseh avtobusnih prog.

Stane Rebolj

Sivalni stroji, modno in galanterijsko blago. Velika izbira klobukov.

„Slovenca“

dobite po vseh kranjskih tobakarnah!

PRALNICA - LIKALNICA - KEMICNA CISTILNICA - BARVANJE OBLEK

Franjo Potočnik Kranj - Slovenija

TOVARNISKA ZALOGA SIVALNIH STROJEV - KOLES - GRAMOFONOV I. T. D.

Vrvarna Anton Šinkovec sl.

priporočila svoje prvovrstne, lastne izdelke vrvarskega blaga: strange, ujdze, vrvice in vseh vrst vrvi za stavbe in zvonove. Dalje motvoz, gurte za pogon, različne mreže itd. Imam tudi vedno na zalogi: cvililne vreče, ledre za modroce, žimo, morsko travo, biče in bičevnike. Vse v veliki izbiri in po znatno znižanih cenah.

Na debelo!

Na drobno!

Neveste

Najcenej. nakup kuhinjske posode in porcelana pri **Ferd. Hlebš, Kranj**

Specialna mehanična delavnica

Stanko Cyranski, Kranj - Hotel „Jelen“

Popravila avtomobilov, motornih koles, dvokoles, poljedelskih, sivalnih in pisalnih strojev. Rabljeni avtomobili vedno v zalogi.

Za Miklavža

nudi vsakovrstnega peciva, bonbonov in čokolade tvrdka

Anton Mohor - Kranj

Peter Kristan, Kranj

Savsko predmestje 17
Izdeluje in prodaja vsakovrstne čevlje; prevzema popravila vseh vrst po najnižji ceni.

Janko Mišič

Kranj, Glavni trg
Izdeluje in prodaja lovsko orožje. — Popravila se sprejemajo.

STEVE CIRIL

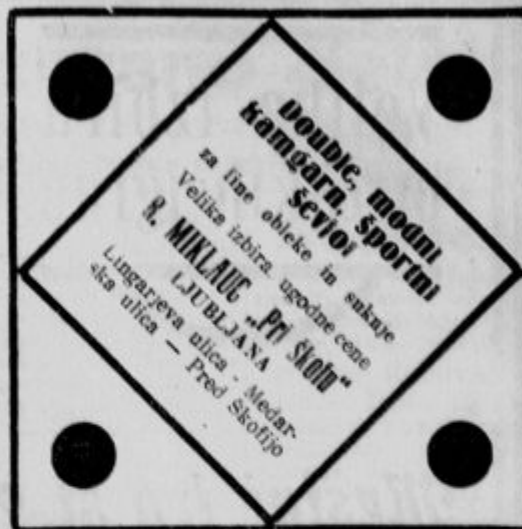
prej Ferd. Hlebš
Najboljša spec. trgovina
Kranj, Glavni trg 113

Albin Terčon

Delikatosa pri „Puščavniku“
Priporočila bogato zalogo daril za Miklavža in Božič

Gostilna v »Kofu«

Marija in Andrej Kmetič
Tujske sobe.
Danes jeterne klobase.
Dobra kapljica.

Za Miklavža novost za ljubljano!

Novi dolenjski kolodvor s 6 stolpnimi železnico in Gašper gledališče.

„TRIBUNA“, tovarna dvokoles, otroških in igračnih vozičkov v Ljubljani, Karlovška cesta 4, je razstavila v svojih izložbenih prostorih najnovejšo reklamo. Vse se vozi z vlakom, kolesarji, Miklavž in parkelj. Otvoritev danes v nedeljo ob 5. popoldne. Vsak naj si ogleda in ne bode mu žal.

Električne

motorje

generatorje (dynamo), kovaške ventilatorje, vodne sesalke i. t. d. iz tovarn

Elin

dobavlja

Elektrotehna d. z o. z.
Ljubljana, Vegova 2.

Izvršuje tudi **elektrifikacije** industrijskih naprav, mlinov, žag i. t. d.

Tovarna zamaškov J. A. Konegger v Studencih — Maribor,

razpošilja zamaške vseh velikosti, izolirne plošče in zdrob iz plutovine. Se priporoča.

Iščem lokal

na prometnem kraju srednje velik za takoj ali po dogovoru. Ponudbe prosim poslati v „Hotel Slon“ k k vratarju pod označbo „Tekstilna radnja“

H. C. Hanson

umetni mlin in žaga

na Tratah pri Mariji Snežni na Velki — okraj Sv. Lenart — Slovenske gorice,

cenjenemu občinstvu vljudno naznanja, da je nanovo preuredil svoj umetni mlin in žago, upostavlil obojni obrat ter vabi prebivalstvo Slovenskih gorice, da se poslužuje vseh dobrin, katere mu podjetje nudi, zagotavlja mu najboljše in najtočnejše postrežbo s prvovrstnimi mlevskimi proizvodi po najnižjih dnevnih cenah. — Istotam je na prodaj DIESELMOTOR s 50 konjskimi silami

Preselive

SLOVENIA-TRANSPORT LJUBLJANA M. KLOŠČEVA 36

TELEFON 2718

Letošnje Mohorjeve knjige

Na večji smo imeli staro skrinjo. Vanjo je mati spravljala stare, izdelane Mohorjeve knjige. Brez platnic so bile navadne, tudi brez prvih in zadnjih listov. Pa smo se otroci skoro vsako nedeljo smukali okrog te stare skrinje, praznik je bil za nas, kadar smo smeli brskati po njej. Cele nedeljske dopoldneve smo prečepeli ob njej. Bili smo premajhni čisto, da bi dosegli do dna, pa smo zlezli seveda vanjo, gledali slike tistih volkili Lampetovih Zgodb in Lavtizarjevih potopisov. Ko smo se pa naučili brati, smo romali z Jeruzalemskim romarjem, se vtipljali v Postrežbo bolnikom, Kovača svoje sreče, Stritarjeve Lesnike in kalendarke drobtine.

Takrat nismo vedeli, kaj nam je dala Mohorjeva knjiga. Danes vem, odkod ima naš nepokvarjeni človek svojo srčno kulturo: iz naše slovenske narave in iz Mohorjeve knjige. Zato je Mohorjeva družba za naše razmere kulturna velesila. Zato je tudi prav, da se tega svojega velikega poslanstva tudi sama zaveda. Saj z vedno mlado silo dovaža vsako leto v bogatih in izbranih publikacijah močno duševno hrano, ne menč se ne za konkurenco po njej posnetih ustanov ne za oblastno kritiko hiperkulturnega izobraženca. Odveč je vsako dokazovanje njenih ogromnih zaslug za našo kulturo. Zato je zame n. pr. še danes prisrčni praznik dan, ko dospajo zaželjene Mohorjeve knjige. Če smo se otroci zanje ptilili po otroško, kdo jih bo prej bral, jih zdaj jemljem v roke z moško ljubeznijo, ki čeni dragocenost.

Letošnji knjižni dar obsega kar šest knjig. Lani je nudila družba le pet publikacij. Kljub porastu udov od lanskega števila 53.405 do 59.064 ostane še vedno čudo, kako more družba za letni no skromnih 20 Din tako razkošno obložit našo mizo. Mohorjeva družba je zame dokaz, da se da sta gospodarsko stališče in kulturni idealizem vendarle lepo združiti. Saj je zadnji čns prav Mohorjeva družba sprejela v založbo dela, ki bi jih mnogo naših založb gladko odklonilo z gospodar-

skim načelom: ne gre! Če ne verjamete, pogledjte knjige na doplačilo, ki jih ni nič manj kot pet! Po kakovosti skušajo knjige — kakor je pač namen Mohorjeve družbe — za od začetka in ki ga ne bo in ne bo smela prevrniti nobena zgolj literarna, uničujoča kritika — zadostiti vsestranskim duševnim, gospodarskim in verskim potrebam našega preprostega človeka. V tem svojem zlaem okviru skuša biti Mohorjeva družba na višku modernih tako knjižnovestnih, kakor tudi literarnih in gospodarskih zahtev. Ima namen in se vendar v svojem svetu kreta čudovito svobodno in bohotno. Kakor ne bo rekel cerkvenemu slikarju, da ni svoboden umetnik, tako tudi ni prav očitati Mohorjevi družbi utilitarizem in uklepanje umetniške svobode v dušni okvir.

Najbolj izrazita in nekako vodilna knjiga so vsako leto Večernice. Letošnji 89. zvezek prinaša povest Ivana Pregija: Umreti nebeje. Zgodbe slovenske bolečine na Koroškem.

Pregija v Mohorjevi družbi že poznamo. Ustvaril je v njenih Večernicah svojevrstno povest. Saj so si vse njegove mohorjanke slične: Mlada Breda, Peter Pavel Glavar, Božji mejniki... In vendar vsaka drugačna. Skupna jim je pa zgodba kmečke družine s svojimi problemi. Kakor je napisal nedavna o istrski bolečini v Božjih mejnikih, tako je zdaj za desetletnico koroških zgodb nanizal njeno bridko zgodovino zadnjih dveh desetletij v ohlapni povestni obliki. V to zgodovino je pa spet zvil bridko povestnico naše kmečke hiše, Raznožnikove iz Dobri vasi. Iz te je vzel tudi glavno osebo, dijaka, akademika, jurista in pozneje koroškega duhovnika Andreja Raznožnika, Slovenca z vsem našim najboljšim: močno in delavno ljubeznijo do svojih ljudi, a skozinsko poštenjaka in zvesto srce. Njegov protitip je Pavel Užnik, narodnjak do nestrpnosti in nelojalnosti, ker so ga nemški nacionalisti tako naučili.

Pa se plete preprosta zgodba: Užnika zapro-

tik pred maturo, ker se potegne na celovškem kolodvoru za slovensko mamico. Andrej maturira in varuje prijatelja. Godi se v času nemške gonje proti Srbiji v l. 1914. Gresta domov. Andrejeva sestra Kati — vtečena slovenska dobita in žrtev, ideal deklišta — razodene domače bolečine: brat Jurij se je spozabl z dekle Lucijo, oče so hudi; sorodnico Anči, ki se je prišla k njim slovensko učiti, skrbi, da bi Andrej zaradi nje ne šel v bogoslovje, kakor mati na tistem želi. Teda pride mobilizacija. Jurij gre, pogrešajo ga, mati joka, umrje od boli. Andrej se vpiše na pravo, odide k vojakom, prinese po dobljeni rani na dopust novico, da je Jurij ujet na Ruskem. Lucija vzamejo k Raznožniku, njen oče pije, župana Raznožnika glavar odstavi, ker je Slovenec, Raznožnik tudi pije. Vmes volunternstvo, preganjanje, trpljenje v kasarni, na fronti, doma. Jugoslovanski pokret, ubežniki iz vojne, prehajanje na sovražno stran. Razsol leta 1918. vrže Andreja v laško ujetništvo.

Drugi del povesti je kratka literarna kronika koroških bojev od oktobra 1918. do plebiscita. Povest omaga, v ospredju so politični dogodki. Tu vidiš boj po mešanih mestih, zagrizene narodne odpadnike, divjanje podivjanih hujšakcev. Lavrič čez Ljubelj, Majnari škof Mežico, Malster od Stajerskega, Martinčič v Podroščici, pozneje podpolkovnik Nedelj in general Smiljanec — zgodbe našega poštenega poguma, ki se mora končno ukloniti sili zvižaje in alarmirane agitacije. Užnik pade, Hanželj Raznožnikov pade, slaboumni brat Jože zbesni in bje zares — koroški Peter Klepec, Katri se komaj reši umazanca, Jurij se vrne brez desnice in poroči pridno Lucijo, Andrej studira v Ljubljani pravo, nato pa spozna, da more dati največ svojemu ljudstvu kot katoliški duhovnik in vstopi v Celovec v bogoslovje. Potem dela med svojimi kljub preganjanju za vero in materino besedo.

Kako je Pregelj doumel koroško bolečino? Kakšen smisel ji je odkril — kot pisatelj ga vendar mora! Da, je vtešil tudi tisto gnusno vodeno in koristolovsko rodoljubje v stricu Logarju: »Pamet nučaj!« A čudežno lepa vzor-dekle

Katri, ki bere Gospodina Franja in se varuje iz dajle, doume po svoji globoki krščanski veri: »Prenesimo, Bog nas preskusi.« To je tudi pian teljev odgovor na vprašanje narodnega trpljenja: Koroška trpi, dokler Bog hoče tako! A vzporedno podrtuje tudi odločno: »Umreti nebejeoe naši ljudje, za nobeno ceno ne! Zato: Koroška, drži! In mu je naš Korotan kakor deklica Anči, ki je bila na počincah pri Raznožniku, odšla za sestro v vojaške bolnišnice, se zgubila in umrla ko pohojen, zgubljen cvet. Lepo dekle, pa so jo prisilili, da je daleč padla... To je bilo! Je pa tako: Mati božja Podkloštom trpi, ker ima žebelj v glavo zabiti — tja romajo podobni trpin! In koroška zemlja govori: »Pa če bi bila še huje udarjena in še bridkeje mučena kakor na sliki v cerkvi Podkloštom Mati božja, ki ji je žebelj v čelo zabiti, mučeništva svojega vredna hočem biti: naj ljubim, upam in verjamem; da bi kdaj povečšana bila, če Bog hoče tako.« (Uvod).

Res, ima povest tudi hibe, ki jih Pregelj sam še najbolje vidi in rad prizna: tutam je preveč kronist, drugi del je večidel nizanje zunanji dogodkov, sodba tuptam preveč ženskarsko hira in tudi drzna (n. pr. ali je že čast, lečno govoriti o vojnih krivcih, prim. izbruh vojne v 7. poglavju in drugi del povesti — zlasti to: od leta 1918. dodanes ni mogel Andrej toliko preživeti! Marsikaj nam je danes, ko ljubimo mir, samim težko in nerodno, če beremo o podlih arovostih stare neruške strasti, pa prašna človeka, ki je bil zaven in ti do: dobro je zadel Pregelj tedanje koroške razmere. Zanimivo je, kako Pregelj rešuje problem vojaške prisega v mašni Austriji (str. 96): »Otel se je k Bogu za mir: »Kakor Ti vsa, kolikor bom res moraj in se smiel.«

Povest je dragocen dokument naše bolečine je dokaz, da še vemo za svoje, je tudi najhiti, a najlepši spomin na desetletnico plebiscita. Najlepše v njej je god sv. Anje leta 1914. (str. 44.), opla mobilizacijskega jutra, Andrejeva molitev k Matrtori božji Podkloštom (str. 156), kakor je med v sanjah v jeseniškem predoru, Katrino pismo bratu Andreju na fronto (str. 98) — poleg avstne besede seveda. (Nadaljevanje sledi.)

Inserirajte v „Slovincu“!

Heraklith

je izvanredna izolacijska, ognjavarna, lahka gradbena plošča

Heraklith

izolira vročino in mraz, vlago in zvok

Heraklith

je elastičen, zavzema malo prostora, je vedno suh

Heraklith

se lahko pribije, pili, brusi kot les in drži omet idealno

Heraklith

ima najmanjšo prostorninsko težo 350—400 kg na 1 kubični meter

Heraklith

zmanjšuje znatno gradbene stroške vsled prihranka pri transportu, lahke konstrukcije in obdelave

Heraklith

se porablja za gradbo celih hiš, nadzidavanja na masivne zide, za zgradbo podstrešij, za vmesne stene, za izolacijo masivnih zidov, za strope, hladilnice itd.

Heraklith

je idealen gradbeni material za stanovanjske hiše, industrijska in gospodarska poslopja

Tiskovine, konstrukcijske liste in pojasnila pri pooblaščenih zastopnikih:

Material d. z o. z., Ljubljana
Dunajska cesta št. 36

D. Rakusch, Celje

Vinc. Kührar, Maribor

Cel i Gašpar, Murska Sobota

Vilj. Dengg, Ptuj

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT

Salomut

ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo »ALPEKO« TRG. INDUSTR. DRUŠTVO, Ljubljana, Masarykova 23

Ali Vam je že znano

da kupite blago za
zimske suknje,
črn in moder
kamgarn in
športni ševijot
najugodnejše v novi
trgovini

A. Žlender
Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Autotaksi M. Hočevar
Novo mesto-Kandija Telefon št. 18

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne
predmete najceneje
pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Najboljše kupite za Miklavža

Nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengerjevo, puloverje, telovnike (vestje) zepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezanine, gumbce, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toalet, potrebščine le pri

JOSIP PETELINC - Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

JUGOSLOV. ELEKTRIČNA D. D.
BROWN BOVERI
PODRUŽNICA LJUBLJANA

Izvršuje električne naprave ter vsa v to stroko spadajoča popravila

Priporoča se prvi slovenski zavod
Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

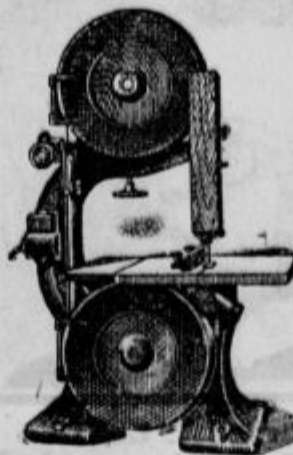
Teichert-ove stroje

cenijo po vsem svetu

Stroji za veliki in mali obrat v celokupni lesni industriji.

Posamežno in kombinirano.

Vodilni in neprekosljivi v vrsti elektro-strojev brez jermen.

Teichert & Sohn, Liegnitz 35

Praga II.: Geza Zoltan, Vodickova 20 / Liberec, Češka: Uhr & Gräfe, Kl. Fürbergasse 4 / Beograd: Robert Fleischer, Zrinjskog ul. 53 / Bodenbach a. d. Elbe: Anton Kowarsch / Ljubljana: Ludvik Ileršič, Stari trg 20

Kaj dobite za Božič

ako ste se naročili na knjižne zbirke
JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE V LJUBLJANI

AKO SENISINAROČNIK
NEODLAŠAJ ZNAROČNO

TIMMERMANS, Župnik iz cvetočega vinograda. — Povest raste iz najveselejših dežel, ki jo je zbral Timmermans z odosom slikarja. Na križpoljih stoje kapelice in svetniki in kakor je Flandrija dežela popolnega življenjskega zadovoljstva, tako ima tudi svoje mistike in svetnike. Lepo cveto bela dušica vere iz Leontine in lepo cveto iz knjige. Počoba deklica je naslikana mehko in čisto, župnikova modro in blahtno, saj pozna veselje uživanja in resnobo vere. Kakor okrog srednjeveške svetniške podobe se opleta okoli in okoli vinska trta, ki je Dionizov simbol in Kristovo znamenje. Lepa je knjiga v svojem blestevnem katolištvu in v svoji priprosti, polni sloveske toplote.
Deutsche Allgemeine Zeitung.

V LEPOSLOVNI
KNJIZNICI:

FELIX TIMMERMANS
**ŽUPNIK IZ
CVETOČEGA
VINOGRADA**

Povest. Iz flamščine prevedla Zdenko Knez in dr. Rajko Ložar.

V LEPOSLOVNI
KNJIZNICI:

FRANÇOIS MAURIAC
**GOBAVCA JE
POLJUBILA**

Roman. Iz francoščine prevedla Eidi Kocbek in Jakob Šolar.

MAURIAC, Gobavca je poljubila. — Mauriacova iskrenost — najhujša med vsemi: iskrenost refleksov — mu je dala možnost izraziti z veliko resničnostjo, z veliko odkritostjo, preproste občutke kristjana, ki ga življenje napada in napol odnaša s seboj. Dovoljeno je misliti, da izražajo najbistvenejše drame našega časa drugačno konflikto nego je ta. Nič manj resnično pa ni, da obstoja ta konflikt zato, ker Mauriacovi romani od njega live. In da nam je mogel Mauriac vdihniti to razmotravanje, da se nam je vsilil z življenjem svojega dela, je dejstvo, ki nam mora velati, da ga občudujemo, čeprav to življenje ne bi bilo morda tisto, ki ga želimo ali ki bi ga mogli živeti.
Ramon Fernandez.

V LEPOSLOVNI KNJIZNICI
IZIDEJO NADALJE:

O veliki noči:

Johan Bojer: **IZSELJENCI**. Roman. Iz norveščine prevel B. Vodusek.

Po Binkošti:

André Gide: **TESNA VRATA**. Roman. Iz francoščine prevedel B. Vodusek.
Peter Lippert: **OD DUSE DO DUSE**. Pisma. Prev. Dora Pegam-Vodnik.

Začetkom jeseni:

Martha Ostenso: **KLIC DIVJIH GOSI**. Roman. Iz angl. prev. Griša Koritnik.

V LJUDSKI
KNJIZNICI izidejo:

2. februarja: Maurice Constantin Weyer: **Usodna preteklost**. Roman. Iz francoščine prevedel Silvester Škrlj. — 7. aprila: Lewis Wallace: **Ben Hur**. Roman. Iz angleščine prevedel Griša Koritnik. — 7. junija: Hector Malot: **Brez doma**. Roman. Prevod iz francoščine. — 7. avgusta: Josip Brinar: **Pavliha in njegove vesele pustolovščine**. Lajniivi Kljukec. Ilustriral Milko Bambič. — 7. oktobra: I. Remizov: **V sinjem polju**. Roman. Iz ruščine prevedel Miran Jarc.

HUGO, Leto strahote 1793. — Odlični francoski romantik Victor Hugo spada k mojstrom svetovnega slovstva. Njegovi spisi, v katerih se izraža socialno čuteče srce, so monumentalna dela, ki ne bodo nikdar prišla v pozabo. **Leto strahote 1793** je roman, ki bo po svoji napetosti, po svoji preprostosti in veličini, po vrlo zanimivi zgodovinski snovi, postal tudi nam Slovincem priljubljeno čtivo. Ne le inteligentu, marveč tudi preprostemu človeku bo dobrodošel, saj je veljalo zanimanje velikega pisatelja, kakor je tudi bil fantast, najprej siromašnim in sirotam. Ljudska knjižnica, ki odvarja svojo novo serijo s tem delom, je postavila s to izdajo tudi nekak program za svojo bodočnost. Izdajati hoče dela, ki so nedvomne literarne vrednosti, hkrati pa tudi preprostemu čitatelju pristopna.

V LJUDSKI
KNJIZNICI:

VICTOR HUGO

**LETO
STRAHOTE
1793**

Roman. Iz francoščine prevedel Franc Terseglav.

V ZBIRKI DOMACIH
PISATELJEV:

IVAN PREGELJ
**MAGISTER
ANTON**

Zgodovinska povest. — Izbranih spisov peti zvezek.

IVAN PREGELJ, Magister Anton. — Mojster med živimi slovenskimi pisatelji Ivan Pregelj je v najširših plasteh našega ljudstva tako priljubljen, da je odveč opozarjati nanj — saj vsakdo komaj čaka, da bi kaj njegovega izšlo. Izbrani spisi, katerih prvi štirje zvezki so že izšli ter jih določeno naročniki Zbirke domačih pisateljev s 25% popustom, se bodo nadaljevali in izide kot 5. zvezek zgodovinska povest »Magister Anton«, katerega bodo čitatelji gotovo veselili. Zajel je v njem spet nov obraz, upodobil in naši zavesti približal spet neko dobo iz naše narodne zgodovine, postavil v galerijo naše kulturne tradicije spet nov spomenik. Zanimanje za doslej izišle zvezke Pregeljevih spisov je bilo zmerom veliko, za »Magistra Antona« je pa pričakovanje še posebno napeto.

V ZBIRKI DOMAČIH
PISATELJEV izidejo:

O veliki noči:

Franc Levstik: **ZBRANO DELO**. Popolna komentirana izdaja v 6 zvezkih. Priredil dr. Anton Slodnjak. III. zv. Leposl. in dram. proza.

Po binkošti:

Anton Leskovec: **IZBRANO DELO**. Komentirana izdaja. Priredil France Koblar.

Začetkom jeseni:

Ivan Pregelj: **IDILE IN GROTESKE**. Izbranih spisov šesti zvezek.

V ZBIRKI MLADINSKIH SPISOV

IZDEJO NADALJE:

O veliki noči:

Mirko Kunčič: **ZA ŽIDANO VOLJO**.

Po binkošti:

Ruyard Kipling: **ZAKAJ-ZATO. POVESTI ZA MLADINO**. Iz angleščine prevedel Griša Koritnik.

Začetkom jeseni:

Gabriel Scott: **MAJA TROJKA**. — Povest za mladino.

SVENSSON, Prigode malega Nonnija. — Paul Bourget ni moč, da bi znal iskati. Iz pisma, ki ga je pisal Svenssonu, posnemamo sledeče vrstice: »Čital sem Vaše povesti. Bil sem navdušen, očaran. Rojeni ste s tistim darom za pripovedovanje, ki je tako zelo redek in ki ga prav veliki pisatelji niso takega imeli. Močno sposobnost pripovedovanja, ki sledi razgibanemu življenju, sposobnost, da pričara tesno bližino dogodka in presadi čitatelja vanj, kar odlikuje mojstra povesti: vsi ti darovi so v Vas in vsi so na najvišje stopnje. Resnično, vesel sem, kadar odkrijem kdaj knjigo, ki je toliko vredna kakor Vaša...«

V ZBIRKI MLADINSKIH SPISOV:

JON SVENSSON
**PRIGODE
MALEGA
NONNIJA**

Tri povesti za mladino. Iz nemškega izvirnika prevedel dr. Joža Lovrenčič.

V ZBIRKI »KOSMOS«

poljudno znanstvenih in gospodarskih spisov, spominov, potovanj itd.

DR. FRANCE VEBER

**SV.
AVGUŠTIN.**

Studijska.

VEBER, Sv. Avguštin. — V tem delu podaja naš veliki filozof sintezo Avguštinovih naukov. Uvodoma osvetljuje modrijanovo zunanje življenje, bistvo knjige pa je tolmačenje njegove filozofije, ki je danes prav tako pomembna, ali še bolj, kakor ob času, ko je prvič oplodila človeški miselni svet. — Tem bolj pa je zanimiva ta knjiga, ker tvori nekak ključ do Vebrove »Filozofije«, ki je letos izšla in zbudila vseobčo pozornost našega razumnštva, po svetu pa pripravljajo že prevode tega dela. S to knjigo bomo Slovenci hkrati dostojno počastili tisočletnico smrti velikega svetnika.

V ZBIRKI »KOSMOS«

poljudno znanstvenih in gospodarskih spisov, spominov, potovanj itd. izidejo nadalje:

O veliki noči:

Arh. Jože Mesar in arh. Ivo Spinčič: **O STAVBARSTVU IN NOTRANJI OPREMI STANOVANJA**.

Začetkom jeseni:

Bernh. Kellermann: **POT BOGOV**. Potopis.

Naročniki uživajo sledeče ugodnosti: Lahko naročijo reviji »Dom in svet« ali »Ilustracijo« proti mesečni naročnini Din 5.—. Na knjige založbe Jugoslovanske knjižarne dobe 25% popusta.

Nabiranje naročnikov za Štatersko je prevzela tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

rokovice Din	tricot	napa podl.	glacce	jelenov. la	otroške
	14-	70-	58-	15-	11-
	trpež. flor	bombaž	volnene	otr. voln.	otr. bomb.
	18-	7-50	22-	16-	4-50
nogavice Din	bombaž.	volnene	ribana	otroške	blat. kombino
	18-	58-	48-	14-	28-
majice Din	svilene	svil. zim.	tric. zim.	volnene	otr. z'm.
	27-	38-	32-	44-	22-
hlače Din					

Cene za
Miklavža

pri Sterk nast.
Miloš Karničnik
Ljubljana
Stari trg 18

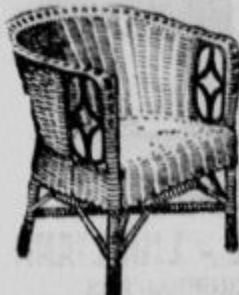
Za dame

Za gospode

jelenov. la	napa podl.	vol. sport.	volnene	tricot	rokovice Din
128-	80-	48-	28-	16-	
sporne dolge	voln. ključ	volnene	pol voln.	trp. bomb.	nogavice Din
24-	22-	12-	9-	4-	
spalne	frak la	raye prsa	plike prsa	damašt p.	svaice bele Din
70-	118-	78-	65-	48-	
svaice sporne	tefoviki voln.	malice pol voln.	gamaše	ovrat. fedi	razno Din
48-	68-	52-	30-	9-	

Velika izbira modernih bluz, torbic in pletenin!

Krasna izbira kravat, šerp, listnic in žepnih robcev!

Fany Patik, umetno košarstvo

Radovljica - Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 30

Najcenejša in primerna Miklavževa darila

za deco; otroške mizice in stolički in razne lesene igrače, gugalniki.
Za odrasle: pleteno pohištvo, stojala za ročna dela, tase, tapcirane
Oglejte si bogato zalogo. kosarice za šivanje i.t.d. Oglejte si bogato zalogo.

Gospodarska Zveza

v Ljubljani

ima stalno na zalogi:

Dražinske gorilke - žile -
mavice - žile - spica-
rile - in kolonizacijske
- sode - masne žile -
- žile - masne - masne -
- masne - masne - masne

alje za žirino - kmetijs-
ke stroje in orodja -
umetna gnojila - cement
- premog itd. - Zastop-
stvo za prodajo krasne
kristine v Dravski banovini

Razglas

Mestno načelstvo mariborsko razpisuje za l. 1931. sledeča tekoča dela in dobave:

Zidarska in težaška dela, tesarska dela, betonska dela, kleparska dela, mizarska dela, dimnikarska dela, kovaška dela, pečarska dela, kolarska dela, ključavničarska dela, steklarska dela, slikarska dela, plesarska dela, sedlarska dela, vzdrževanje stolpne ure.

Obrtniki mesta Maribora, ki želijo prevzeti gori navedena tekoča dela pri mestni občini v l. 1931., se vabijo, da predložijo tozadevne s 5 Din kolkom opremljene prošnje ob navedbi enotnih cen do 9. decembra 1930 do 12. dopoldne v vložišču mestnega načelstva.

Prošnje je oddati v zaprti kuverti z označbo: Ponudba za tekoča dela 1931.

Enotne cene je vpisati v izkaz, opremljen z 2 Din kolkom ter ga priložiti prošnji. Obrazci s edobe pri mestnem gradbenem uradu v Franciskanski ulici št. 8-II, soba št. 1.

V prošnji se mora izrečno navesti, da je ponudnik pri mestnem gradbenem uradu razpoložene pogoje že pregledal ter na iste popolnoma pristaja.

Mestni občinski svet si pridržuje pravico, izvoliti ponudnika ne oziraje se na najnižje cene ali na oddajo dela po določenem turnusu.

Zahvala

Za številne dokaze odanosti, uspešnih in pomirnih poslih ob nemodni in težki bolezni iskreno ljubljene in nepozabnega sopotnika

Joška Modica

se iz srca zahvaljujemo vsem njegovim prijateljem, znancem in stanovskim tovarišem, ki so nas tolažili ob tej težki uri, darovali cvetje in vence ter opremili pokopnico na njegovi poslednji poti. — Prav priredna hvala gosp. dr. Premrovu, ki je bil pri Joškovi poslednji uri, bratom Sokolom iz Litije, Zagorju, Trbovelj in skupnemu odposlanecu bratu Flegarju iz Ljubljane, gasilskim društvom litinskega okrožja, Jugoslovanske Mafice, in vsem ostalim organizacijam, posebno še »Lipi«, ki se je s takojšnjimi poslovi od našega dragega. — Srčna hvala pokojnikovim prijateljcem: sokolovskemu starosti bratu dr. Krevlu in načelniku S.P.D. g. Tomazinu, ki sta se ob odprtem grobu poslovila od Joška. — Bog plačaj vsem!

Litija, dne 28. novembra 1930.

JULKA MODIC in ostalo sorodstvo.

POZOR!

Za zimo se vsak član zadruge najceneje in najsolidneje obleče in obuče v našem manufakturnem oddelku, Ljubljana, Kongresni trg št. 2, oziroma na deželi v naših poslovalnicah.

Nihče naj ne misli, da more kupiti drugje ceneje. Pri navidezno nižjih cenah konkurence gre skoro brez izjeme za cenejše blago. Naš princip je, absolutna konkurenčnost. — Poleg nizkih cen še 3% popust, ki se sedaj izplačuje.

Za mesec december 1930 pa razpisujemo izredni popust **Din 25-** za vsakih na manufakturi in galanteriji zakupljenih Din 500-.

Teh Din 25- se bo zapisalo članu na delež tako, da bo imel namesto enega samega po več deležev.

Clani pokažite, da ste zavedni člani svoje gospodarske organizacije, ki je letos prekoračila 35. leto svojega obstoja.

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani r. z. z o. z.

Ljudsko knjižnica iz založništva Jugoslav. knjižarne v Ljubljani 29. zvezek: Savinšek, IZPUK GOLICE 30 Din, vez 42 Din, 30 zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE 28 Din, vez 40 Din, 31 zvezek: Conan Doyle, IZGUBILENI SVET (The Lost World) 28 Din, vez 40 Din, 32 zvezek: Remicchi, ZAGORSKI ZVONOVI 18 Din, vez 32 Din, 33 zvezek: Bridges, NA POMOC 30 Din, vez 42 Din, 34 zvezek: Sienkiewicz, NA SINAJ 30 Din, vez 42 Din, 35 zvezek: Bruckel, CIRKUSNI OTROK 28 Din, vez 40 Din

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

Zarilnik je deloval. Sedaj Indeu ni bilo treba več tako skrbno meriti in osredotočevati. S silo je zletelo v zrak deset tisoč kilovatov v razbitinah. V hipu je zažarel celi trup svetlordeče. Naglo je zrastle vročina do bleščeče bele žerjave. Aluminij trupa je jel goreti. Milijone isker in zvezdic je metala žareča gmota na vse strani v zrak. Potem se je strnila. Ena sama luža staljene ilovice, kjer je stalo še pred kratkim dovršeno mojstrsko delo človeškega izumiteljskega duha.

Atma je odložil žarilnik. Toda svetlordeča, žareča žilindrasta gmota tam še ni mirovala. Plameni so preskočili na gozdni rob. Suha trava se je užgala, nekaj sosednjih dreves je zagorelo.

Atma je videl prizor, ne da bi storil kaj proti temu.

Hitro je pognal turbine na R. F. c. 1. Rapid Flyer je planil v višino. Daleč za njim je ležal goreči gozd. Atma je to videl in se nasmehnil.

»Če piha pravi veter, Glosin, potem boš še nočoj...«

Ostalo je zamrlo v bučanju turbin.

Atma je stopil h krmilju in uravnal ladjo naravnost proti severu. Pot ravno čez točaj je ostal najvarnejši.

Na travniku pred gradom v Linnaisu je pristal R. F. c. 1 nalahno in skoro brez tresljaja. S krepkimi

rokami je odnesel Erik Truwor ranjenega prijatelja v svoj dom, medtem ko je sledila Jana, ki jo je držal za roko Atma.

Potem so prišli dnevi težke skrbi. Silvestrova rana ni bila smrtnonevarna. Glosinova krogla je zdrnila ob rebro in povzročila samo rano v mesu.

Sumljivejša je bila visoka vročina. Stari linnaiski zdravnik je zmajeval z glavjo in si ni znal pomagati. Nobenega prisada, rana se je lepo zdravila in kljub temu ta mrzlica, ki je spravila bolnika na rob smrti. Njegova umetnost in znanje sta bila pri kraju.

Dolgi dnevi in kratke svetlikajoče noči so si sledile, ko se Jana ni ganila od Silvestrove postelje in ko ji je Atma pridno pomagal. Atma, ki je zrl na stvari drugače kot švedski zdravnik. Atma, ki je pomiril najbolj divje vročinske sanje Silvestrove, ako mu je položil roko na čelo.

V peti noči se bo odločilo.

Atma je zašepetal to Eriku Truworju, ko sta nesla ranjenca iz Rapid Flyera in ga položila na njegovo posteljo. Jana je slišala besede, čeprav jih je bil izgovoril tako tiho.

Danes je bila peta noč. V zastrti sobi je sedela Jana ob Silvestrovi postelji in pazila na vsak bolnikov gib.

Bilo je po polnoči in medla luč bližajočega se dne se je svetlikala med sencami v sobi. S strahom in radostjo je opazila Jana, da se je izpremenil Silvestrov obraz. Lahno je podrl teval. Zaprte trepalnice so se zdele, da se hočejo dvigniti. Telo se je rahlo premikalo.

Ali je to smrt? Ali pa se prebujajo k novemu življenju?

Skrb je obvladala Jano. Hotela je poklicati Atmo,

toda glas ji je odpovedal. Udano se je prepustila čustvom, ki so divjala v njej. Objela je Silvestra okrog vratu, mu šepetala ljubeznive besede in pritiskala svoje ustnice na njegovo čelo. Vsa zdravniškova navodila, vsa Atmina naročila je pozabila v tem hipu.

»Silvester, ne zapusti me! Silvester, ostani pri meni!«

Ali je zvenel njen glas tako blizu ob njegovem, ušesu? Za trenutek je odprl trepalnice, kakor da skuša siloma spoznati okolico. Potem jih je zopet zaprl. Glava je omahnila. Ležal je popolnoma tiho in nepremično.

»Silvester!«

Zakričala je v največji sili. Tiho je pokleknila poleg postelje in si zakrila z rokami obraz.

Atma je stopil v sobo. Upri je vprašujoče svojo oči v Silvestrov obraz.

»Duša je močnejša kot smrt... Rešen je.«

Zamrmral je tiho in stopil nazaj.

Znova je odprl bolnik oči. Tokrat mnogo svobodneje in lažje. In z veseljem začudenjem je videl plavalno glavo na svojih prsih, obraz mu je bil skrit.

»Kdo... Kaj je...«

Jana je skočila.

»Živi, živel bo!«

Se je Silvester ni spoznal.

»Kdo je... Kdo si...«

»Jana, tvoja Jana sem... Jana je pri tebi! Bog naju je zopet združil.«

Na Silvestrovem obrazu je zasijal izraz, da razume, da prepoznava.

»Jana?«

»Da, tvoja Jana... za celo življenje!«

Miklavževa okazija

Vzorčasti baržun za obleke z jamčeno stalne barve, pralni baržun za domače obleke 70 cm širok po Din 29.—, 38.—, 42.—. Boljše vrste vzorčasti baržun za popoldanske in večerne obleke po Din 67.—.

Damski športni plašči 140 cm širine do 30 % znižane cene po Din 88.—, 120.—, 135.—, 146.—

Fr. Ks. Souvan, Ljubljana

Mestni trg

Budilke,
stenske in
žepne ure
kupite
najbolje in
najceneje
pri

H. Suttner
Ljubljana 2
Prešernova ul. 4

Lastna pro-
tokolirana to-
varna v Švici

Zahtevajte
cenik zastoj
in poštne
prosto

Budilke od Din 49.— naprej. • Budilke iz lesa od Din 84.— naprej. • Stenske ure idole 14 dni z bitjem od Din 380.— naprej.

Pravkar je prišel iz Anglije

LISTER

in se Vam ponuja za blapca!

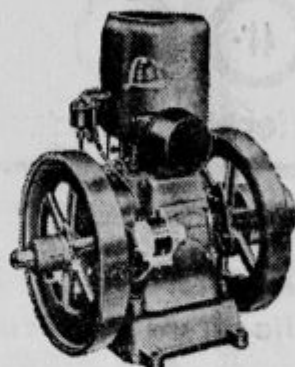
Lister Vam reže krmo, mlati in melje žito, žaga drva, črpa vodo, dviga bremena, goni sploh vse gospodarske in obrtniške stroje brez prestanka vedno z enako močjo. Svoje delo opravi v najkrajšem času in nadomesti celo vrsto delavcev.

V službi je zvest, vstrajen in dela neprestano pri največjem naporu vsaj 20 let!

Bolan ni nikoli, je močan, tih in prime za vsako delo.

Zadovoljuje se s trdim ležiščem kjerkoli in ne rabi več kot nekaj žlic bencina na uro za delo, ki ga opravi jako močan konj. Le enkrat ga je treba kupiti, potem je Vaš, dela Vam skoraj zastoj in se Vam tisočkrat izplača.

Lister-motor, ta najcenejša delovna moč je vedno na razpolago pri trdki

Franc Stupica

čelazina in zaloga poljedelskih strojev
v Ljubliani, Gosposvetska c. 1

Od dobrega najboljšje je le
GRITZNER-ADLER
šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba — najboljši material!

URANIA
pisalni stroj
v 3 velikostih

Novost!

Šivalni stroj
kot damska
pisalna miza

Le pri
JOS. PETELINC - LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913

Zmerne cene, tudi na obroke

Božična odprodaja

od 30. novembra do 27. decembra bom prodajala vso svojo zalogo blaga od 30 — 40 % ceneje in sicer:

9999 komadov moških klobukov
5555 > različne kožuhovaline (kož)
4444 > baret že od 21 Din dalje
999 > damskih klobukov že od
59 Din dalje

Ivanka Šmalc, Ljubljana
Marijin trg 1

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Mariboru

Sprejema vloge na branilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri.
Daje posojila na hipoteke, poročstvo, zastave itd. - Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle.

Sami se prepričajte

da se dobi vso manufakturno blago, kakor: plašči, zimske suknje (tudi izgovljene), barhendi, flanela, oxfordi, odeje, koci, pletene rute in jopice v največji izbiri in najnižjih cenah edino le v manufakturni trgovini

I. PREAC v Mariboru

Samo!

Glavni trg št. 13.

Samo!

OPOZARJAMO NA VELIKO

inventurno odprodajo

manufakturnega blaga po globoko znižanih cenah v trgovini

KAROL SKALA V KAMNIKU

Cene vsemu blagu znižane od 10 do 30 %

Oglejte si izložbe in veliko zalogo! — Prepričajte se sami!

Tekstilbazar dr. z o. z.

manufakturna trgovina

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga po najugodnejših cenah

Glasbo
v vsak dom!

V vsak dom, ki ima gramofon, bi bilo potrebno imeti nekaj glasbenih del. V našem katalogu boste našli vse, kar potrebujete za vaš gramofon. Katalog je prost, brez plačila, in vam bo pomagal pri izbiri glasbenih del. Katalog je prost, brez plačila, in vam bo pomagal pri izbiri glasbenih del.

BREZPLAČNI KATALOG

s katerim dobite tudi zastoj poslušne knjižice. Kako postane dober godbenik. Prihaja za nakup je ugodna, instrumenti poceni, učenje lahko. Nudimo Vam:

Violine od Din 95.— Klarineti od Din 120.— dalje
Mandoline od Din 136.— Trombe od Din 480.— dalje
Gitare od Din 207.— Klavir, citre od Din 192.— dalje
Tamburice od Din 98.— Gramofoni od Din 380.— dalje
Ročne harmonike od Din 85.— dalje itd.

Največja odprema strokovne glasbi v Jugoslaviji

Klein & Stiefel

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik
Prodajna podružnica MARIBOR št. 102.

Elektrotehnično podjetje

Karol Floriančič - Celje

Cankarjeva cesta 2 - ima v zalogi po ugodnih cenah:

Vsakovrstni instalacijski material in napelave — Električne motorje s pritiskinami in števce — Zarnice vseh vrst in za vse nape-
tosti — Električna svetilna telesa in sestavne dele — Električne likalnike za 120 in 220 volt 3 in 4 kg — Material za zvonilne in telefonske naprave — RADIO APARATE in sestavne dele (vse baterije) — Anodne baterije 60 volt Din 80.—, 90 volt Din 120.—, 20 volt 1 Din 160.— — Najno-
vejši radio aparat na strujo z zvočnikom v eni kaseti za 110, 120, 220 volt Din 3300.—

Pismena naročila se ločno izvršujejo

MIKLAVŽEVO DARILO

za šolsko mladino je otroška pisalna miza.

Načrtite otrokom veselja do učenja. Ohranite jih zdrave — telesno nego.

NOVA OTROSKA PISALNA MIZICA

ki se uravnava za vse starosti otrok od 4. do 18. leta, ustrezno vsem pravi-
lom o pravilnem držanju telesa pri učenju ter se ob enem praktična shranila za vse šolske potrebščine.

*izdeluje trdka

I. REPŠE

tvornica pohištva, Ljubljana
Dvorci trg 1

Ustanovljeno leta 1825

Zaslišna znamka

M. URBAS

(lastnik Miroslav Urbas)

priporoča pristne

kranjske klobase

priznane kot „specialiteta“

lastnega izdelka

Ljubljana

poleg mestne elektrarne **Slomškova 13**

Brzjav: »Urbas Ljubljana« — Telefon št. 3322

Tvrdka **PETER ANGELO** družba z o. z.
LJUBLJANA

(zastopstvo Klein & Stiefel, Fulda)

se preseli

s 1. decembrom 1930

v Dvořakovo ulico št. 6, I. nadstr. poleg Gospodarske zveze

Ustanovlj. **M. Drenik** Ustanovlj. I. 1860. I. 1860

Ljubljana :: Kongresni trg št. 7

Največja zaloga predtiskanih, pričetih in gotovih ročnih del ter pripadajočega materiala. // Entlanje, azuriranje in plisanje. // Montiranje blazin itd.

VEZENJE NA ROKO IN NA STROJI

Inserirajte v „Slovenču“!

Zadružna Gospodarska banka d. d.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON STEV. 2057, 2470, 2979.

Vloge nad Din 480.000.000.—

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000.—

PODRUŽNICE:

BLD NOVI SAD KRANJ ŠIBENIK MARIBOR
KOČEVJE CELJE SOMBOR DJAKOVO SPLIT

Sprejema VLOGE, daje POSOJILA otvarja KREDITE, eskomptira MENICE. — Naka-
zila — Akreditivi. — Predjumi na efekte.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje.

Kupuje in prodaja VALUTE, CEKE, DE-
VIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE, Safes -
deposits. — Borzna naročila — Prodaja srečk